

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

*Prieten al prietenilor, strateg al păcii,
constructor de bună ambianță planetară*

CEAUȘESCU — CERNENKO :

dialog al voinței de a
oferi lumii un exemplu
de raporturi între țări
vecine și prietene, de
cooperare multilaterală

Paginile 2-3

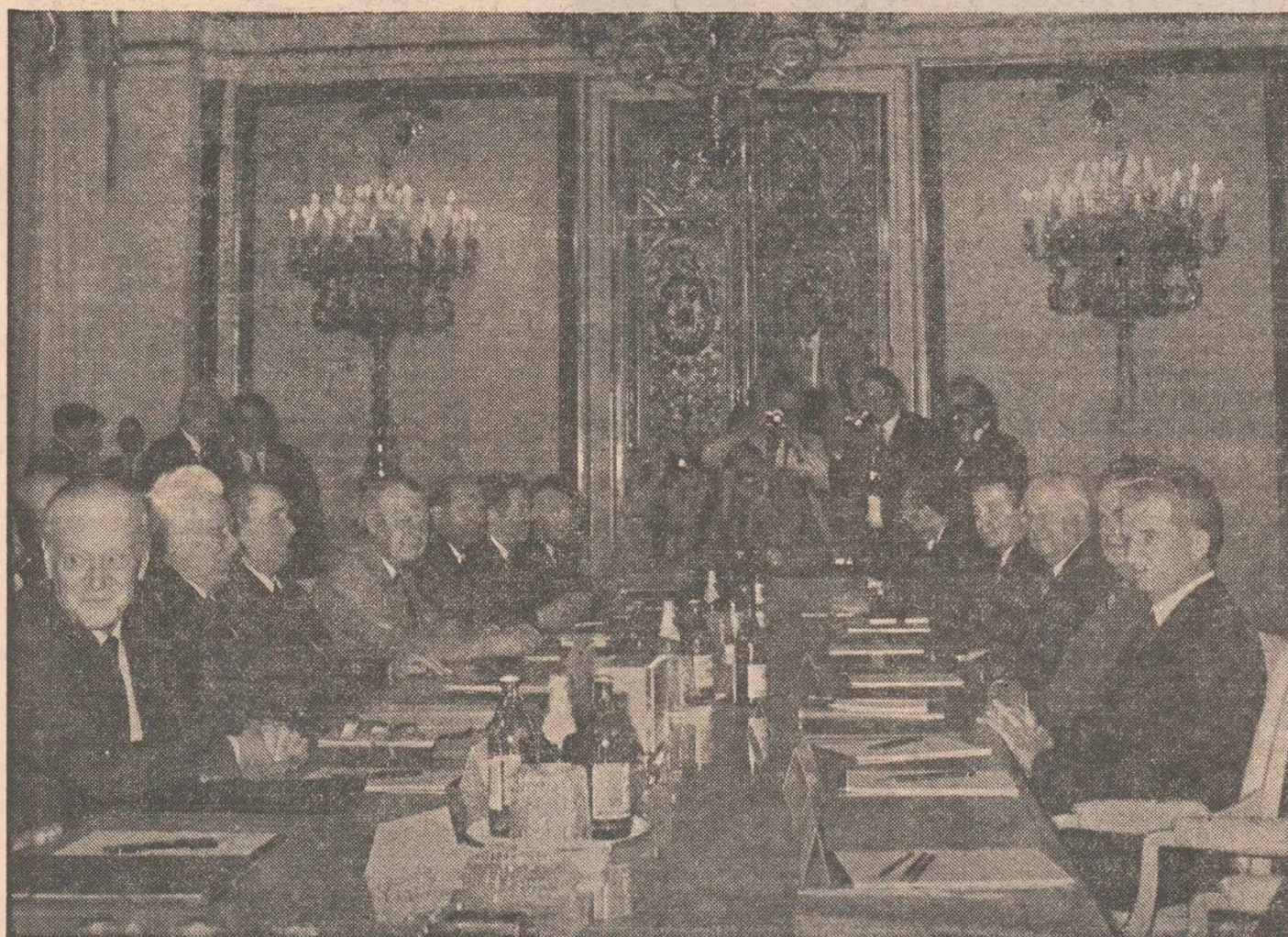
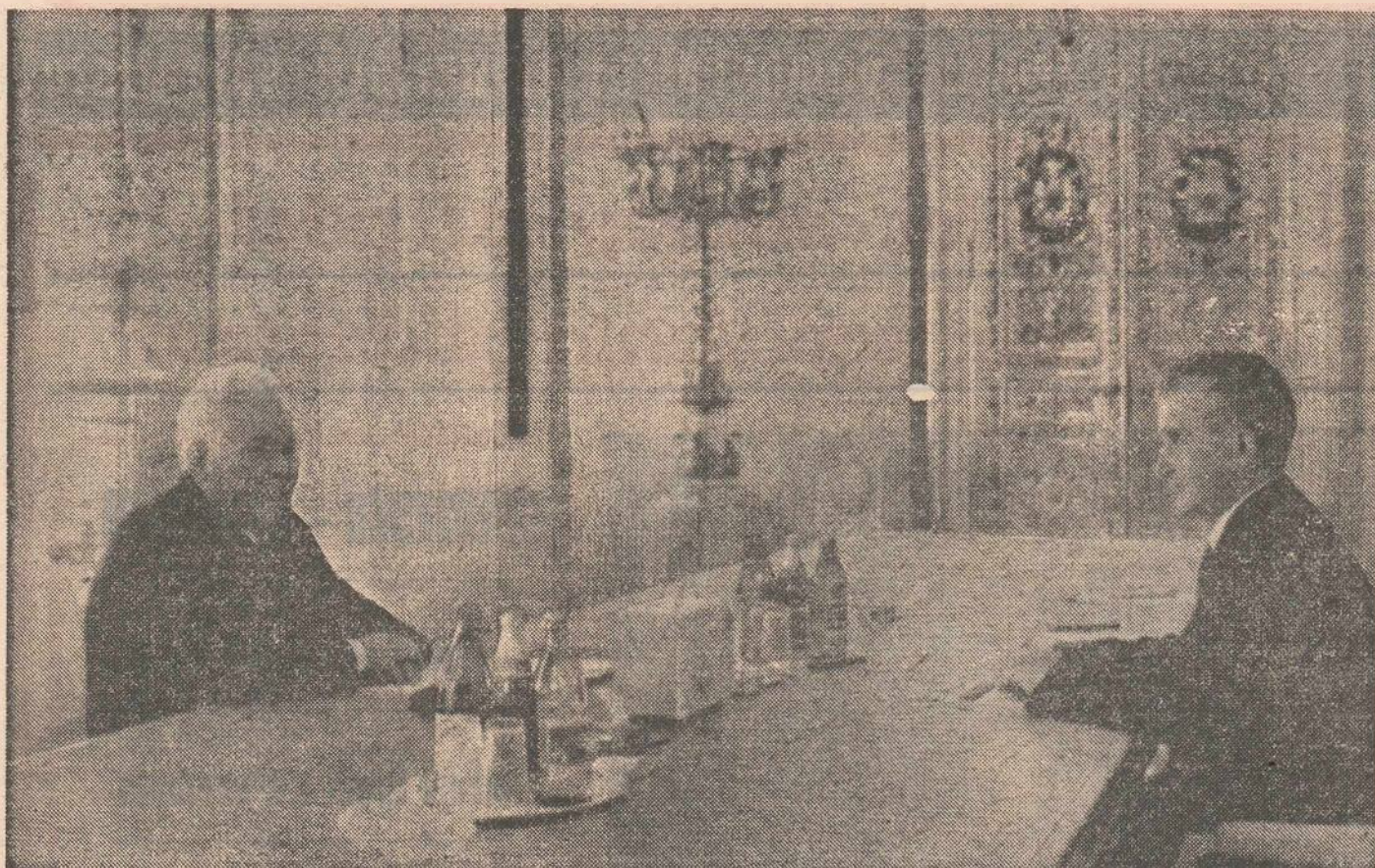
NICOLAE CEAUȘESCU : „noua noastră întâlnire, convorbirile pe care le purtăm și înțelegerile la care vom ajunge vor da dimensiuni și mai largi colaborării și conlucrării româno-poloneze”

Pagina 4

**SUB SEMNUL
CONLUCRĂRII
PRIETENEȘTI**

Moment de importanță deosebită în întărirea

• Vizita de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în Uniunea Sovietică •

Sub semnul dorinței comune de a întări și dezvolta continuu relațiile de prietenie și colaborare multilaterală româno-sovietice, a avut loc vizita de lucru în Uniunea Sovietică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, efectuată la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. Desfășurată într-un moment când se împlinesc o jumătate de veac de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și U.R.S.S., vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie încă o expresie a relațiilor de prietenie, bună vecinătate și colaborare dintre țările și popoarele noastre. Aceste relații, care au adânci rădăcini în istorie, în lupta comună pentru libertate și progres, au căpătat în anii construcției socialiste un conținut nou și s-au dezvoltat pe o treaptă superioară, pe baza deplină egalității, a stimei și considerației reciproce, în spiritul Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și U.R.S.S. din 1970 și al Declarațiilor comune semnate cu prilejul vizitelor la nivel înalt.

În timpul vizitei au avut loc convorbiri

între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Konstantin Cernenko, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

După cum se subliniază în Comunicatul cu privire la vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Uniunea Sovietică, în timpul convorbirilor, pornind de la interesele și scopurile fundamentale comune, cele două părți au declarat că sînt hotărîte să întărească și pe viitor relațiile de alianță, prietenie și colaborare multilaterală dintre România socialistă și Uniunea Sovietică, să extindă conlucrarea dintre ele. A fost subliniată importanța Tratatului de la Varșovia ca instrument eficient al asigurării securității țărilor socialiste aliate, al colaborării și înfăptuirii în comun a politicii lor externe iubitoare de pace, ca factor important al menținerii și întăririi păcii în Europa, în deosebi în actuala situație internațională complicată. Conducătorii celor două țări frățești au examinat direcțiile principale ale colaborării economice și tehnico-stiințifice pe bază bilaterală și în cadrul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. El s-au pronunțat pentru o coordonare mai strînsă a planurilor economice na-

ționale ale celor două țări, pentru dezvoltarea pe multiple căi a specializării și cooperării în producție, pentru creșterea schimburilor de mărfuri dintre ele.

În acest sens, cei doi conducători de partid și de stat au convenit ca între România și Uniunea Sovietică să se încheie acorduri de lungă durată privind dezvoltarea colaborării pe baze reciproc avantajoase. De asemenea, au însărcinat guvernele țărilor lor să elaboreze măsuri de creștere a schimburilor de mărfuri, a livrărilor reciproce de mașini, instalații și utilaje pentru satisfacerea necesităților economiilor naționale ale celor două țări. S-a hotărît să se dezvolte și mai puternic colaborarea în domeniul științei și tehnicii, al învățămîntului și culturii, precum și în alte domenii de interes reciproc. A fost subliniat rolul mijloacelor de informare în masă în promovarea prieteniei și a colaborării rodnice dintre partidele, țările și popoarele române și sovietice.

Convorbirile au prilejuit, de asemenea, un larg schimb de vederi în legătură cu problemele internaționale actuale, subliniindu-se necesitatea intensificării eforturilor în vederea soluționării problemelor grave și complexe ce preocupă lumea contemporană și în deosebi a problemelor

opririi agravării situației internaționale. Conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au dat o înaltă apreciere rezultatelor vizitei. „În cadrul convorbirilor de astăzi — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — am ajuns la concluzii comune privind ridicarea la un nivel și mai înalt al colaborării româno-sovietice, pe plan politic, economic, tehnico-stiințific, cultural și în alte domenii, prin punerea tot mai largă în valoare a marilor posibilități de care dispun țările noastre. Ne-am înțeles să facem în așa fel încît aceste relații să constituie în toate privințele un exemplu de raporturi între țări socialiste vecine și prietene, care cooperează multilateral în edificarea noii orînduiri. Iată de ce se poate spune cu deplină temei că și această vizită, înțelegerile stabilite, se vor înscrie ca un nou moment, deosebit deosebit, în întărirea prieteniei și colaborării româno-sovietice. Îmi exprim convingerea că vizita și convorbirile purtate, înțelegerile la care am ajuns vor duce la întărirea și mai puternică a prieteniei și colaborării româno-sovietice. În interesul și spre binele țărilor și popoarelor noastre, al cauzei socialismului și păcii în lume“. La rîndul său, tovarășul Konstantin Cernenko a spus: „Colaborarea sovieto-română, cred că exprim părerea unanimă, se dezvoltă stabil. Ea are o bază bună: Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre U.R.S.S. și Republica Socialistă România, Declarația comună sovieto-română din 1976, acordurile realizate ca urmare a întîlnirilor conducătorilor de partid și de stat ai țărilor noastre. Și actuala noastră întîlnire îi va da fără îndoială un nou impuls. Se poate spune cu toată siguranța — convorbirile care au avut loc azi au demonstrat — că mai dispunem încă de multe posibilități pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor sovieto-române în domeniile politic, ideologic, economic, cultural și în alte domenii. Aș dori să exprim convingerea că vizita dumneavoastră la Moscova și convorbirile care au avut loc între noi vor contribui la întărirea prieteniei și colaborării dintre țările și popoarele noastre“.

Un moment deosebit al vizitei l-a constituit înminarea Ordinului „Revoluția din Octombrie“ tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către tovarășul Konstantin Cernenko, distincție conferită de Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S., ca apreciere a meritelor și contribuției aduse la dezvoltarea relațiilor româno-sovietice și în legătură cu cea de-a 65-a aniversare a zilei de naștere. Cu acest prilej, tovarășul Konstantin Cernenko a spus: „Înminindu-vă astăzi înalta distincție — Ordinul „Revoluția din Octombrie“ — doresc să subliniez că aceasta simbolizează bunele noastre sentimente față de dumneavoastră, respectul profund față de Partidul Comunist Român, față de întregul popor român frate, tovarășul nostru de luptă comună pentru continuarea cauzei Marelui Octombrie, pentru construirea societății socialiste și comuniste, pentru asigurarea unei păci trainice pe pămînt. Oamenii sovietici dau o înaltă apreciere realizărilor prietenilor lor români și le doresc noi succese. Vom continua și pe viitor să facem totul pentru ca relațiile de prietenie și colaborare multilaterală, legăturile de alianță dintre partidele, țările și popoarele noastre să se întărească și să se dezvolte, pe baza principiilor de nezdruccinat ale marxism-leninismului și internaționalismului socialist, spre binele socialismului și al cauzei păcii“. Mulțumind pentru înminarea înaltei distincții și pentru cuvintele prietenești și aprecierile cuprinse în cuvîntul conducătorului de partid și de stat sovietic, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Consider toate acestea ca o expresie a bunelor relații și a sentimentelor de stimă și prețuire ce și le nutrește reciproc popoarele române și sovietice, totodată, ca o apreciere a activității pe care o desfășor în slujba construcției socialiste în România, a întăririi prieteniei și colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică, dintre popoarele țărilor noastre. Noi dăm o înaltă apreciere relațiilor cu Uniunea Sovietică, marea noastră vecină și prietenă. Doresc să vă asigur, dragi tovarăși, că România socialistă, Partidul Comunist Român și, împreună cu întregul nostru partid și popor, eu personal vom face și în viitor totul pentru întărirea continuă a colaborării și conlucrării româno-sovietice, atît pe plan bilateral, în cadrul C.A.E.R., cît și pe arena internațională. Să facem astfel încît, prin eforturi comune, relațiile româno-sovietice — care au vechi și îndelungate tradiții istorice, de bună vecinătate și luptă comună pentru libertate și progres, pentru socialism, — să cunoască progrese tot mai puternice, ceea ce este în interesul și spre binele popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului și păcii“.

În cadrul ședinței de marți a Comitetului Politic Executiv al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii a prezentat o informare în legătură cu vizita de lucru făcută în Uniunea Sovietică, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Prezidiului

prieteniei și colaborării româno-sovietice

SUB SEMNUL
CONLUCRĂRII
PRIETENEȘTI

• Vizita de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în Uniunea Sovietică •

Sovietul Suprem al U.R.S.S. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere activității profund principiale, pătrunse de o înaltă răspundere pentru interesele țării, ale poporului român, ale cauzei socialismului și păcii, desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în timpul vizitei, poziție exprimată în cadrul convorbirilor purtate la Moscova și a subliniat cu deosebită satisfacție contribuția esențială a secretarului general al partidului, președintele Republicii, la reușita deplină a acestei vizite. La promovarea și adâncirea tot mai puternică a tradiționalelor relații de prietenie, colaborare și bună vecinătate româno-sovietice.

Întregul popor român a primit cu unanimă aprobare și profundă satisfacție rezultatele rodnice ale vizitei de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Uniunea Sovietică. Prin numeroase telegrame, a fost subliniată mândria patriotică a oamenilor muncii din țara noastră pentru activitatea desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei de lucru la Moscova. În același timp, se relevă că înminarea înaltei distincții Ordinul „Revoluția din Octombrie” tovarășului Nicolae Ceaușescu este o grăitoare dovadă a aprecierii meritelor deosebite ale secretarului general al partidului, președintele Republicii, în dezvoltarea relațiilor româno-sovietice, a stimei și considerației de care se bucură pretutindeni în lume personalitatea proeminentă a conducătorului partidului și statului nostru.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Uniunea Sovietică a avut, de asemenea, un larg ecou în întreaga lume, fiind reflectată pe larg în paginile presei internaționale, în emisiunile de radio și televiziune.

Prin rezultatele la care s-a ajuns, prin întreaga sa desfășurare, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie un moment de importanță deosebită în cronica relațiilor româno-sovietice, merit să ducă la întărirea prieteniei și colaborării multilaterale dintre România și Uniunea Sovietică, în interesul și spre binele țărilor și popoarelor noastre, al cauzei socialismului și păcii pe planeta noastră.

IOAN D. GOIA ■

Largi perspective dezvoltării relațiilor româno-polone

● Vizita oficială de prietenie a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în R.P. Polonă ●

În bogata cronică a relațiilor tradiționale de prietenie româno-polone s-a înscris zilele acestea o pagină de mare însemnătate — vizita oficială de prietenie în Republica Populară Polonă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, efectuată, în fruntea delegației de partid și de staț a Republicii Socialiste România,

la invitația tovarășului Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Miniștri, și a conducerii superioare de stat a Republicii Populare Polone.

În cadrul convorbirilor oficiale care au avut loc cu prilejul vizitei, s-a procedat la o analiză a stadiului relațiilor româno-polone, exprimându-se satisfacția

pentru evoluția pozitivă, mereu ascendentă a raporturilor de conlucrare dintre partidele și țările noastre pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural. De comun acord s-a apreciat că economiile în plină dezvoltare ale României și Poloniei oferă largi posibilități pentru intensificarea colaborării bilaterale, pentru aprofundarea și lărgirea cooperării și specializării în pro-

ducție, — îndeosebi în ceea ce privește materiile prime, cărbunele cocsificabil, construcția de mașini, electronica și alte domenii — direcții ce corespund intereselor fundamentale ale celor două popoare, cauzei construirii socialismului. Cei doi președinți au examinat posibilitățile de identificare a noi domenii și sectoare de activitate în care România și Polonia să-și dezvolte în viitor colaborarea, indicând membrilor celor două delegații să acționeze pentru găsirea celor mai bune căi și mijloace care să fructifice largile posibilități de cooperare pe baza unor acorduri de lungă durată, care să dea perspective și stabilitate acestor relații. A fost exprimată convingerea că intensificarea și ridicarea la un nivel superior a colaborării româno-polone este atât în folosul întăririi prieteniei și solidarității dintre cele două țări, partide și popoare, al construcției socialiste din România și Polonia, cât și a cauzei generale a păcii și socialismului.

Convorbirile la nivel înalt româno-polone au prilejuit și un larg schimb de păreri în probleme actuale ale vieții internaționale. În acest cadru, a fost exprimată profunda îngrijorare a celor două țări și popoare în legătură cu agravarea fără precedent a situației politice mondiale, a creșterii pericolului de război, ca urmare a intensificării înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare. A fost subliniată necesitatea de a se face totul pentru oprirea acestui curs periculos al evenimentelor, pentru dezarmare, și în primul rând pentru dezarmare nucleară în Europa și în lume, pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state pe cale politică, prin tratative. În legătură cu marile probleme ce confruntă omenirea, a fost subliniată necesitatea intensificării colaborării țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor progresiste, democratice, pentru a schimba actualul curs al evenimentelor și pentru afirmarea hotărâtă a politicii de colaborare, de dezarmare, de destindere și pace în lume. În acest context, a fost exprimată dorința comună de dezvoltare a relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, dintre P.C.R. și P.M.U.P., atât în conlucrare bilaterală, cât și pe plan internațional.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmănat tovarășului Wojciech Jaruzelski, în cadrul unei solemnități, Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România” clasa I, cu eșarfă, conferit pentru contribuția deosebită adusă la dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, la întărirea prieteniei dintre poporul român și poporul polonez, la promovarea cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării internaționale, cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani.

În toastul rostit la dineul oficial, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că vizita în Polonia, convorbirile și înțelegerile realizate „vor contribui la dezvoltarea și mai puternică a prieteniei și colaborării dintre partidele, țările și popoarele noastre, la cauza socialismului și păcii în lume”. Cu același prilej, tovarășul Wojciech Jaruzelski a spus: „Sintem convinși că vizita dumneavoastră în Polonia, convorbirile și întâlnirile vor contribui la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterale dintre partidele, țările și popoarele noastre”.

Expresie a bunelor relațiilor româno-poloneze, care au vechi și îndelungate tradiții și care în anii socialismului au fost ridicate pe o treaptă nouă, au cunoscut o puternică dezvoltare, vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Populară Polonă va da, fără îndoială, noi dimensiuni și va crea perspective și mai largi colaborării și conlucrării româno-poloneze, atât pe plan bilateral, cât și pe arena internațională, în interesul reciproc, al cauzei socialismului și păcii pe planeta noastră.

Un drum prin istorie

„...Toată averea mea mișcătoare și nemiscătoare să treacă în folosul națiunii...”

Despre planurile unui om inventiv...

În inima Munților Apuseni și mai cu seamă pe valea Arieșului Mic, unde dealurile înalte sfârșesc brusc de-o parte și de alta a apei, în satul cunoscut în istorie sub numele de Vidra de Sus, cea mai mare mândrie a moșilor este Avram Iancu. Din 1924, localitatea poartă numele eroului însă vechea denumire este și azi vie în amintirea oamenilor și nu doar a moșilor, ci a oricărui bun cetățean care va fi ascultat nu o dată cîntecul de îmbărbătare prin care românii erau înștiințați de carele Iancului. De bună seamă, trebuie că e o bucurie să fii născut aici, unde și Avram Iancu a văzut lumina zilei și unde mai pot fi zărite încă rămășițele pămîntești ale eroului. În casa memorială, devenită muzeu, așezată chiar în centrul satului, pe malul molcomului fir de apă, vizitatorul poate zări și acum sabia și cele două buzdugane ale aprigului luptător, leagănul acoperit de patina vremii, o bucată din pelerina de student, flautul ce se spune că și l-ar fi construit singur și briciul oferit de unchiul său. Cu puțin efort de imaginație mi-l pot închipui pe tribun la masa de lemn, unde se mai păstrează călimara prefectului Axente Sever, cu fruntea sprijinită în mină, frământîndu-și mintea și gîndindu-se la nația sa oprimată. Imaginația mea merge îndeosebi către anii săi din urmă, cînd oboseala și un fel de sfîrșeală i-au dat acea aură de martir care i-a făcut pe mulți să creadă că Avram Iancu înnebunise. Moșii nu vor să audă de așa ceva, li se pare o blasfemie această presupunere. Pentru ei, maladia aceasta e o scornire nefericită și nimeni nu-i poate convinge că eroul se smîntîse.

Din păcate nu se știe cînd a dispărut ultimul martor care să-l mai fi prins pe Avram Iancu. Chipul său este însă viu iar faptele sale strălucite au intrat în legendă. Nu există nici un locuitor din Avram Iancu, tînăr ori bătrîn, care să nu fi auzit de strălucitul lor tribun. Unii îl cunosc mai mult viața, alții mai puțin, unii sînt mai prudenți, alții amestecă legenda cu realitatea. Încerc o reconstituire aproximativă cu primarul comunei, Traian Chira, om documentat care se mișcă bine în istorie, fără anecdotică fituică și fără bijibială. În bună parte a citit chiar el despre viața lui Avram Iancu dar nu refuză nici informațiile ce l-au parvenit de la bătrîni, multe neatestate. Gura satului colportează cele mai interesante lucruri. E și acesta un fel de a face istorie.

În mintea moșilor, Avram Iancu era un om înalt, frumos, de o ținută elegantă și impunătoare. Era doar avocat și eminent prefect. Cunoștea carte și umblase prin lume. Era cordial, atașat de oameni, stătea la povești cu ei, le dădea sfaturi și chiar îi îndruma în viața de zi cu zi. Pentru moși, studentul în drept era aproapele lor; oamenii îl spuneau „Avrămuțul nost”. Cea dintîi manifestare de revoltă față de opresori se leagă, spune tradiția, de o întîmplare în familie. Tatăl lui, om instărit, era „june de pădure”, un fel de funcționar în subordinea austro-ungarilor cărui îi revenea sarcina de a administra pădurile. Întors acasă de la studii, într-una din zile, tînărul Avram Iancu avu prilejul să-și vadă tatăl chinuînd un moț răzvrătit, pe butucul de osîndă. Plin de mîhnire, bărbatul aprig și frumos va fi făcut probabil în fața tatălui impresia pe care a făcut-o Mihai Viteazul în fața gidelui. Nu se știe ce-l va fi spus părintelui său, sigur este că întîmplarea l-a indignat și nu l-a lăsat nepăsător. Suferințele poporului i se arătau în fața lor cea adevărată.

Avram Iancu nu era doar un om de carte, preocupat de studiul legilor, ci și unul foarte inventiv, cu imaginația scormitoare. Intenționa să facă o bale cu aburî, nu departe de casa părintească, la gura unor galerii de cupru și aur. Planul

său prevedea un cuptor (camniță, cum zice moșii), deasupra căruia urma să fie așezat un cazan pentru fierberea apei. Proiectul n-a fost niciodată împlinit, a rămas simplu vis, treburile revoluției l-au coplesit iar urmașii, găsind probabil ideea cam năstrușnică, au dat-o uitării. Nici de felul cum erau folosite pășunile nu era mulțumit. Pentru a scoate o parte de sub stricta folosire a stăpînitorilor, a propus constituirea unui izlaz comunal la care să aibă acces țărani. A și făcut o adunare pentru a stabili pretențiile oamenilor dar și acest gînd a rămas un vis, pînă tîrziu cînd în 1924, pășunile au trecut în proprietatea comunei. Nemulțumit de sărăcia comunei, inventivul Avram Iancu mai intenționa să construiască și un gater acționat de apă. Ca o împlinire tîrzie a proiectului său, azi funcționează aici o fabricuță de prelucrarea lemnului, unde se fac lazi și butoaie, fabricuță pe care primarul ar vrea s-o extindă, căci altfel moșii încep să coboare valea Arieșului, luînd drumul orașului, cu mașina ori cu mocănița, lăsîndu-și locurile încărcate de istorie să coboare în geologic. Preocupat în chip deosebit de posibilitatea unei revoluții, pentru a-și vedea națiunea fericită, cum zice în testament, Avram Iancu era, lată, și un om practic ce mesterea flutere și

prin care se face legătura cu orașul Cîmpeni, dar care, din păcate, nu continuă de partea cealaltă pînă la Brad, căci au mai rămas 16 kilometri neasfalțați și nimeni nu se mai îngrijește de asta. În rest, ca orice comună a zilelor noastre, fie ea de munte, în Avram Iancu există 6 școli, cea de la centru fiind desigur mai mare, avînd adică zece clase. Aici ființează colecția etnografică „Tulnicarii Iancului”, inițiată de învățătoarea Elena Pogan, cu ani în urmă conducătoarea tulnicăreselor din localitate, și desăvîrșită de actualul director al școlii, profesorul de istorie Ionel Gomboș. Într-o sală superb amenajată, sînt expuse cele mai reprezentative piese etnografice din zonă, de la botie și purice (un fel de burghiu arhaic), pînă la vechiul șaitoc, folosit la spălarea și alegerea aurului. Peste dealul din dreapta, cum privești spre izvoarele Arieșului, se zărește muntele Găina, ca o căciulă acoperită încă de zăpadă. Aici, în cea mai apropiată duminică de 20 Iulie (încheierea păstoritului), are loc „Tîrgul de fete”, sîrbătoare cunoscută de toată lumea. Prin Avram Iancu nu trece doar istoria, ci și piciorul turistului. După estimările primarului, prin comună se perindă în fiecare vară cam 20 000 de vizitatori dar ce păcat, zice el, că nu există un motel, un camping, ceva care

toare și nemiscătoare să treacă în folosul națiunii pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezînd, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii mele! Cîmpeni, 20 Dec. v. 850. Avram Iancu, adv. și Eminent prefect”. Postul student al „Tablei regești” de la Tirgu Mureș, unde în preajma anului 1848 activau numeroși viitori conducători ai revoluției pașoptiste, voia așadar o academie de drept care să formeze juristi români, o academie românească diferită de colegiile confesionale și de universitățile habsburgice. Voința lui Avram Iancu nu s-a împlinit însă cu ușurință. N-au lipsit tribulațiile, pertractările și eforturile înzecite. Totuși, la trei ani după redactarea testamentului său, în 1853, apărură primele semne îmbucurătoare și dăltătoare de speranțe. După demersurile comunităților săsești din Ardeal pe lângă Curtea imperială de la Viena, împăratul Ferdinand aprobă crearea unui Institut de drept iar cu un an mai tîrziu, la 2 noiembrie, se înființă Academia de drept „cezaro-crăiască” de la Sibiu. După o perioadă de subordine față de învățămîntul confesional săsesc din Transilvania și după una de intensificare a forțelor conservatoare ale imperiului, în urma înăbușirii revoluției de la 1848, cînd avură loc și unele reforme momentane, urmă instaurarea dualismului austro-ungar, în 1867, ceea ce făcu să scadă treptat interesul cursanților, astfel încît, în 1887, Academia de drept din Sibiu își încetă activitatea. Cerută și prin Petiția Adunării Naționale de la Blaj (punctul 13), din 3/15 mai 1848, Academia de drepturi visată de Avram Iancu se înființă cu adevărat abia după Unirea din 1918, odată cu crearea Universității Daciei Superioare, la Cluj, care fu adăpostită între 1940-1944 la Sibiu. După revenirea Universității la Cluj, Sibiuul mai avea să aștepte cîțiva ani buni, pînă în 1971, cînd se înființă aici Facultatea de drept economic-administrativ, mai întîi în cadrul universității clujene, apoi în cadrul Institutului de învățămînt superior.

Sibienii vād în înființarea acestei facultăți o împlinire a voinței lui Avram Iancu și, chiar dacă această izbîndă și-o poate revendica în egală măsură și Clujul, ei continuă să creadă în bucuria lor, fie și numai pentru faptul că chiar Consiliul dirigent al Universității Daciei Superioare își avea sediul la Sibiu. Cert este că aula facultății poartă numele eroului iar studenții profesorii și decanul facultății, care este și prorectorul institutului, conf. dr. Alexandru Grad, nu cedează ideii că aici e locul cel mai potrivit pentru testamentul lui Avram Iancu. Și, ca o probă de consecvență, conducerea roagă să fie sprijinită într-o mai veche dorință a ei, aceea ca facultatea să se numească chiar astfel „Avram Iancu”.

Pe coridoarele facultății stau, față în față, principiile dreptului, inscrite în limba latină, și portretele celor mai de seamă studenți ai fostei Academii: Simion Bărnuțiu, Ion Ionescu de la Brad, Nicolae Titulescu, Lucrețiu Pătrășcanu. Un laborator cu totul de excepție, în fond o sală de seminar, numită „Simion Bărnuțiu”, face dovadă a ceea ce pot realiza studenții îndrumați de un dascăl ingenios și pasionat, conf. dr. Gheorghe Iliescu. Prin eforturi proprii, aceștia au realizat o superbă mochetă în cel mai modern desen, au achiziționat cărți rare de drept, pe care le-au strîns într-un soi de bibliotecă la îndemîna fiecăruia, și au amenajat cu bun gust și eleganță un colț de studiu a cărui ambianță întrece orice altă utilare. Ca o emblemă, pe unul din pereții stă, frumos înrămată, fotocopia după foaia matricolă a lui Simion Bărnuțiu („nr. 55; 1847-1848”).

Această sală e privită cu nedismulată mîndrie de studenți și cu nostalgie de absolvenți, unii dintre ei aflați acum la un curs de specializare. Cu cîțiva, inițiatorii sălii „Bărnuțiu”, stau chiar de vorbă și din felul elevat cum discută se vede lîmpește că facultatea pregătește cadre competente. Holohan Ion, Moise Bojincă și Postelnicu Romeo sînt inspectorii, vicepreședinți, secretari ai biroului executiv la diverse consilii populare însă cunoștințele lor de drept dau o cu totul altă imagine despre noii funcționari care l-au înlocuit pe vechii notărași și solgăbirăi.

De altfel, îmi spune decanul facultății, în anul universitar 1983/1984, deși nu s-a încheiat definitiv, s-au obținut rezultate deosebite, fie privind promovabilitatea, fie specializarea științifică. Nu mai departe de ultimul Concurs profesional științific studentesc de științe sociale, faza pe țară, care a avut loc la Sibiu, între 3 și 5 mai, studenții sibieni au obținut o bună parte din premiile acordate. Decanul Alexandru Grad e sincer bucuros, căci asemenea distincții se răsfrîng în chiar bunul mers al facultății. Ele reflectă o bună pregătire a cadrelor didactice, nu prea numeroase, doar 11, dintre care 9 au titlul de doctor iar 2 sînt doctoranzi. Mulți au redactat cursuri de uz intern iar mai mult de jumătate sînt autori de cărți despre probleme de drept și economie.

De pe valea Arieșului Mic pînă la Sibiu, drumul e lung și întortochat, cum lung și dificil a fost și drumul visurilor lui Avram Iancu.

RADU G. ȚEPOSU

Cum s-a-ntrupat visul lui Iancu

visa ca moșii săi să aibă o viață mai liniștită. La capătul vieții sale zbuciumate, dincolo de împlinirea marilor sale idealuri, a rămas o comună frumoasă și prosperă pe care n-o mai poate contempla decît bustul său turnat în bronz de către sculptorul Romulus Ladea, care veghează în curtea muzeului, ca un inger păzitor, la bunul mers al viitorului.

În timpul războiului țărănesc de rezistență cînd, avîndu-și cartierul general la Cîmpeni, Avram Iancu era sprijinit de moșii săi din mușai, Vidra de Sus, cel mai însemnat punct de sprijin, număra cam trei mii de suflete însă aprige la minie. În 1924 comuna a cunoscut o extindere cu totul deosebită, populația ei ridicîndu-se la 4650 de locuitori, mai mare adică decît cea a Teiușului și aproape egală cu a Alba Iuliei. Moșii coboriseră din locurile izolate unde fuseseră împinși cu vremea și se strînseseră pe valea Arieșului, mai puțin vitregă. De acest an, 1924, se leagă însă și revirimentul memoriei lui Avram Iancu, fiindcă acum Societatea „Astra” din Sibiu iniția extinderea casei memoriale, sprijinind o construcție nouă pentru muzeu, folosită o vreme ca local pentru școală. Tot acum pășunile intrară, cum am spus, în proprietatea comunei iar localitatea primi numele eroului, în semn de prețuire pentru truda sa. Coborîrea din munți a moșilor semăna cu un fel de pelerinaj și nu e de mirare că oamenii se strîngeau tot mai mulți în locul în care se născuse simbolul libertății lor. Ocrotiți de duhul lui Iancu, moșii intrau singuri în istorie.

Astăzi, îmi spune primarul Traian Chira, comuna Avram Iancu stringe sub aceeași administrație 33 de sate răspîndite pe coamele munților, dintre care au mai rămas de electricizat 18, are o șosea asfaltată

Copie

Ultima mea Voință.

„Măcar dor al vieții mele fiind ca se-mi vad Națiunea mea fericită, pentru care, după puteri am și lucrat pînă acum, din care fără mult Succes la tozma acuma cu întîntare vad că operațiile mele și jertfa adusa se prefac în nimic.”

„Nu știu cîte zile mai pot ave, un fel de presimțire îmi pare că mi-ar spune că, viitorul este nesigur, voiesc dară e, hotărit dispun, ca după moartea mea toată averea mea mișcătoare și nemiscătoare să treacă în folosul națiunii pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezînd, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii mele.”

Cîmpeni, 20 Dec. v. 850.

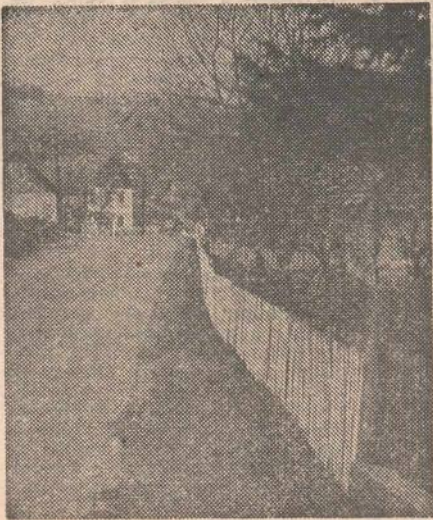
Avram Iancu

să înlesnească accesul oamenilor în acest tînut fabulos, cu peșteri avene, cascade din tuf calcaros, unde amintirea lui Avram Iancu a pătruns adînc în geografie, căci numai astfel se explică faptul că undeva, în munți, există un pod natural numit „Poarta Iancului”, ceea ce e un fel de a spune că omul sfințește locul iar istoria, geografia.

...și despre un vis împlinit

Spre sfîrșitul vieții sale, cînd hărțurile se țineau lanț iar omul chipșez de altădată deveni aproape de nerecunoscut fizicește, într-un fel asemănător cu schimbarea la față a lui Eminescu din ultimii ani, Avram Iancu întocmi, la Cîmpeni, un testament printre ale cărui rînduri se poate citi o mare tristețe. Ultima lui voință, inscristă cu propria-i mină în această tulburătoare confesiune, era aceea de a înființa o „academie de drepturi”, sperînd astfel că luptătorii cu arma legii vor putea dobîndi libertatea națiunii. Ultima voință a lui Avram Iancu îmi pare că seamănă nu știu de ce, cu ultimul dor al lui Eminescu, poate prin intensitatea mărturisirii, poate prin presimțirea sfîrșitului iminent. Reproduc aici testamentul, cu minimele adaptări ortografice: „Ultima mea Voință. Unicul dor al vieții mele fiind ca să-mi vad Națiunea mea fericită, pentru care, după puteri am și lucrat, pînă acum, durere fără mult succes, ba tozma acuma cu întîntare vad că speranțele mele și jertfa aduse se prefac în nimic. Nu știu cîte zile mai pot avea, un fel de presimțire îmi pare că mi-ar spune că viitorul este nesigur; voiesc dară și hotărit dispun, ca după moartea mea toată averea mea mișcă-

● Brăniștarii: satul care salvează comuna ● Minjii lui Ilie P. Ion ● Îngrijitori cu mină bună — îngrijitori cu mină rea ●

O comună de șosea

Nici măcar de la primarul Nicolae Hader n-am reușit să aflăm cu exactitate de când datează comuna. Ni s-a dat totuși un indiciu: în 1595, fiind Mihai Viteazul i-a învins aici pe turci, lăsându-l pe Sinan pașa fără îneceri și, zic cronicile, fără dinți, exista în vadul Neajlovului un sat numit Crucea. El și-a păstrat numele și poziția, sub golvul dealului peste care trece șoseaua spre Giurgiu, alcătuită împreună cu Brăniștarii, Uzun, Hulubestii (fost Strimba) și, firește, Călugărenii comuna Călugăreni. O așezare, cum s-o descriu în câteva vorbe?, risipiță, dar sprijinindu-se, geografic și social, pe șosea, aceasta străbătând 24,5 kilometri pe teritoriul Călugărenilor. În funcție de apropierea sau depărtarea de banda de asfalt, oamenii comunei (vreo 9 mii) au rămas mai țărani, axându-se pe legumicultură (la Brăniștarii) sau zootehnie (la Hulubestii), sau au devenit mai orașeni, ademeniți către industrie. Către o industrie practică la fața locului, într-o Asociație economică intercooperativă de profil, care numără 300 de lucrători și către care se întorc, de vreo an, doi, diverși fii ai satului duși care încotro (sudorii Radu Chițescu și Florea Frone, strungarii Ioan Micu și Nițu Păun, lăcătușul Marin Tatu s.a.), dar mai ales către industria Capitalei care, în pofida fenomenului de întoarcere amintit, continuă să absoarbă zilnic cam o mie dintre locuitorii comunei. Aceștia, adică navetiștii, spunea Nicolae Hader, reprezintă o problemă în două sensuri. Cam o mie pleacă, imbarcați dimineața în „cuci” (camioane convenție) spre 30 Decembrie, Jilava, I.P. „Progresul” etc, cam 5 sute vin, profesori, ingineri, medici (doar 2 sînt stabiliți aici, Diana Boticiu și Ion Aristide) și așa mai departe. Călugărenii exprimînd fidel destinul unei așezări plasate pe un drum important și, încă la jumătatea lui: 30 de kilometri pînă la București, 30 pînă la Giurgiu.

Pentru a fixa oamenii, specialiștii indeobște, s-au făcut și se fac eforturi. Se ridică, de pildă, chiar în centrul comunei (cu el e o poveste întreagă, vom reveni), două blocuri a câte 18 apartamente, ele avînd să se adauge dotării edilitare noi ce include, fără a epuiza lista, o poștă, un liceu (agroindustrial), o școală de 10 ani, 3 magazine sătești (din fonduri proprii) etc. Asociația economică intercooperativă de care pomeneam atrage ca un magnet și, totodată, califică la locul de muncă electricieni, strungari etc., determinînd tineretul comunei, pe Marin Boțan sînu pe Vasile Călin, de exemplu, să rămînă pe loc, mulțumit că poate cîștiga un ban bun fără să mai recurgă la navetă. Dar drumul acesta, o recunoștea însuși primarul, e încă lung și continuarea lui presupune, între altele, și rezolvarea necazurilor asociației (director Gheorghe Mazilu, inginer-șef Corneliu Minda), nu mari, dar oricum piedici, poticneli. Cum ar fi, ca să limităm discuția, faptul că unele ministere, cel al construcțiilor de masă în principal, au asimilat în mod eronat asociația cu o cooperativă agricolă de producție, refuzîndu-i comenzi și, încă mai grav, furnizarea materiei prime necesare secției de turnătorie. Că s-au pierdut astfel, după socotile inginerului Minda, 3 milioane de lei (la piese), nu pare să fie un capăt de țară în general, dar aici, concret, este, pentru că 3 milioane înseamnă aproape 10 la sută din producția pe un an a unității. Vrem să zicem, în rezumat, că la Călugăreni industria a prins cheag, dar că rămîne încă destul loc pentru mai bine.

Și aici, ca peste tot, s-a construit și se construiește mult. Gospodari, harnici, cei din Călugăreni s-au deprins să privească la șosea de la etaj. Radu Avramescu, Virgil Văduva, Mihai Gheorghe, Marin Mazilu, Gheorghe Rența, Vasile Paraschiv și mulți alții și-au ridicat sau își ridică, dornici de confort și de apă curentă, case noi, zdravene, semețe. E limpede: oamenii trăiesc, și la Călugă-

reni, mai bine pentru că muncesc mai bine. Dar ei au, pe lângă satisfacții de tot felul, și o dorință: să se lămurească, în sfîrșit, problema centrului civic al comunei. Inițial, acesta a fost prevăzut la intersecția șoselei naționale cu drumul spre Brăniștarii și Singureni, dar s-a renunțat (și pe bună dreptate, am aprecia) la acea soluție, care antrena dezafectarea citorva case solide, de cărămidă, unele cu etaj. S-a hotărît atunci construirea lui în perimetrul centrului actual, către Neajlov. A căzut însă, definitiv?, temporar? și varianta a doua, motivîndu-se că zona aleasă e inundabilă. Cert e că localnicii așteaptă și o dată cu ei, așteaptă și milionul de lei strîns de cetățeni pentru ridicarea unei case de cultură, cere ar da alte dimensiuni vieții spirituale.

Economic vorbind, comuna nu e încă nici prea-prea, nici foarte-fortă. Puterea ei e, față de alți ani, în creștere (359 de milioane reprezintă producția globală în profil industrial), dar ciudat e, și greu de explicat, modul diferit în care așezările componente contribuie la realizarea planului. Cînd C.A.P. Călugăreni (președinte Ion Logofătu) scoate de pe 528 de hectare de porumb de 3 ori mai mult (și 16 000 la hectar) decît C.A.P. Hulubestii (președinte Marin Tincu) de pe 675 de hectare, ba încă și irigate, atunci nu încapă nici o îndoială că omul nu sfințește peste tot locul! Ar exista, după spusele secretarului primăriei, Mihai Gheorghe, fiu al satului, o scuză: cei din Hulubestii, altfel destoinici crescători de vite (1 800 de oi, aproape 1 000 de bovine, planul la lapte substanțial depășit etc.), au o suprafață exagerat de mare, ajungînd ea pînă la Daia, la limita Giurgiului! O fi, zicem, dar la fel de bine pare să stea în picioare și o observație a aceluiasi: cei din Hulubestii au vrut să prindă toți iepurii dintr-o dată?! Adică au lăsat-o mai moale la C.A.P., îndreptîndu-și atenția spre loturile personale și spre cele primite de la I.P.L. (unitate de stat). Nimic de reproșat, nu-i așa, dacă treburile ar fi mers strună, dar mai ales la C.A.P. ele n-au mers și, de pe urma acestei diluări a forțelor, comuna a avut de suferit. Contractele cu cetățenii nu arată, nici ele, prea bine. Laptele de oale, de pildă, e realizat în proporție de 1 la 7 față de plan! Lîna prezintă un deficit de 2 000 de kilograme. Comuna e în urmă, pe anul în curs, cu 200 de porci, asta în condițiile în care, la ultimul recensămint al animalelor, numărul porcilor s-a dublat față de 1983 în aria comunei?! Sigur, alți indicatori au fost îndepliniți și chiar depășiiți (la carnea de oale, de exemplu), dar impresia rămîne: posibilități sînt, munca de convingere a oamenilor trebuie intensificată.

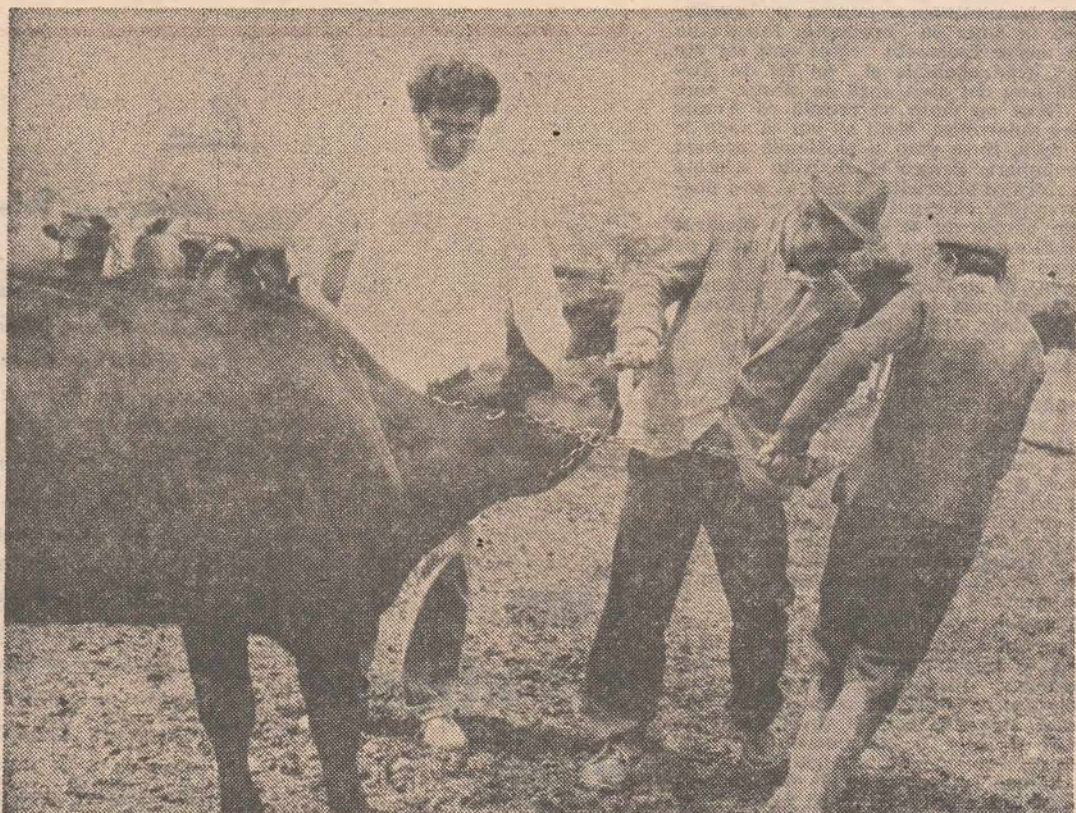
Nu vom insista asupra laturii economice, reportajele care urmează vă vor oferi amănunte în această direcție. Întorcîndu-ne cu fața spre comună, se cuvine să subliniem, cu părere de rău, că așezarea nu trage în suficientă măsură foloase de pe urma plasării ei pe o șosea cu trafic abundent. Și nici de pe urma istoriei sale. O capelă, ridicată de Șerban Cantacuzino la 1682, cinsteste victoria lui Mihai Viteazul, dar un alt monument, proptit pe fruntea unui deal, s-a năruit la cutremurul din 1977 și n-a mai fost recondus. Dintr-un monument masiv (datînd din 1885) n-a rezistat decît soclul. Localnicii au încercat cîte ceva, dar n-au reușit. Li s-a argumentat că respectivul obiectiv nu e cuprins în catalogul monumentelor istorice. Ei au înțeles că nu-s fonduri, dar le-a părut rău, și le mai pare, că unul dintre simbolurile comunei lor, celălalt fiind podul de peste Neajlov cu basoreliefului de Oscar Han (nici ele puse în valoare cum ar trebui!), a dispărut. Nu o cruce, zicea Mihai Gheorghe, ci un obelisc s-ar cădea să ridicăm acolo, cit de mic, care să amintească despre eroismul strămoșilor. Ar fi nevoie nu atît de bani, aceștia s-ar mai găsi de vreme ce comuna a dat, anul trecut, un milion la bugetul statului, cît de-o inițiativă. S-ar putea face mai mult aici și în materie de turism. Există un popas, e adevărat, dar el e mai degrabă o improvizație. Pădurea Fintinele, de tei, cu-

noscută prin crosurile ce se organizează aici, s-ar preta la cîteva amenajări, la un strand la Neajlov, la un motel etc. E păcat să ai în preajmă așa natură și așa istorie și să nu te zbați să le pui, într-o formă superioară organizată, la îndemîna oamenilor, a turiștilor!

Călugărenii de azi sînt motorizați. S-a păstrat cîte ceva din tradiție, oborul continuă să funcționeze, Dumitru Găinuș zis Brînzatu (se poartă poreclă la mare preț, Măraru, Mială, Gaură, Motoretă, Chirlicu etc.) își duce cu demnitate, la 97 de ani, faima de legător de căruțe, dar noul a pătruns și s-a impus. S-a depășit faza bicicletelor, sînt în comună peste 200 de „Dacii” și, pentru bunul lor mers, un autoservice de ispravă. Magazinele, cele pe care le-am vizitat, au de toate, pînă și caiele! Se construiește pretutindeni de zor, planul de investiții, blocurile, laboratoarele Liceului agroindustrial etc., cifrină de 27 de milioane. Cu ezitări, cu întîrzieri (nu se așteaptă cumva prea mult de la centru?), cei din Călugăreni merg

noapte Constantin Birzeanu a rămas împreună cu camarazii lui în preajma hipodromului, acolo li s-a dat să mănince și și-au pus în ordine, cum se zice, țînuta, și-au curățat armele, și-au cusut nasturii, și-au văcsuit bocancii, și-au strîns moțierele și, cînd a venit vremea, s-au incolonat și-au intrat în rîndul celor ce aveau să treacă pe sub Arcul de Triumf. Sub uniforma lui, Constantin Birzeanu avea trei mușcături de glont, una la piciorul drept, alta la umărul drept și încă una în spate, aceasta fiind și rana cea mai ușoară, fiindcă glonțul „a venit de departe, era rece”. Acasă a fost improprîțit cu trei pogoane și jumătate dar bucuria asta i s-a cam întunecat cînd s-a uitat mai bine în jur și-a văzut că lumea, în privința asta lumea era pe-atunci mai grăbită, îl considera flăcău tomnatic, fetele îi ziceau unchiule, noroc doar că a fost mai descurcărît decît alții, se apela la el ca la un priceput organizator de baluri și poate că așa, întoarce el vorba spre glumă, a reușit să se însoare, s-a

vorbit în felul cel mai simplu cu putință: tot omul să-și facă datoria. Oricum, cam trei sferturi dintre cei ce muncesc la C.A.P.-ul Călugăreni sînt din satul Brăniștarii, mai mic de cîteva ori decît satul Călugăreni. Și diplomele întinse pe un perete în sediul acestui C.A.P. au fost, mai întii, ale celor din Brăniștarii și numai ale lor, pînă să le împartă, sub un acoperiș comun, cu cei din Călugăreni. În orice caz, pe Constantin Birzeanu îl bucură că a putut să lucreze, de cîteva ani încoace, cu niște țărani harnici cum sînt cei din Brăniștarii, fiindcă el, ca vechi mecanizator, știe prea bine că numai cu mașinile, oricît de multe și de bune ar fi, nu se poate face agricultură. Chiar dacă el o să cam înceapă să-și pregătească dosarul cu acte pentru pensioanare, se bucură că mecanizatorii, vreo 37 la număr, împreună cu noul șef al secției, Constantin Mușat, or să aibă cu cine să lucreze pămîntul acesta nu foarte bun dar destul de rodnic la urma urmei față de cel pe care-l au alții. Dintre meca-

înainte, iar acest înainte reprezintă o viață mai îmbelșugată, mai frumoasă. Ca viitorul să fie cît mai aproape depinde, în primul rînd, de ei, de rivna lor.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■ Mulțumirea țirzic a bătrînului sergent

Griul și orzul au crescut cum nu-și aduce aminte să mai fi văzut de mult, zice el, și-l cred, n-am nici un motiv să nu-l cred, stă în cuvintele lui, la urma urmei, mulțumirea de a fi ajuns cu bine către capătul unei munci nu tocmai ușoare și chiar dacă de vreo citeva luni Constantin Birzeanu nu mai este șef peste mecanizatorii din Călugăreni, fiindcă a implinit 60 de ani și se cam pregătește să-și întocmească dosarul de pensie, despre acești mecanizatori vorbește cu o afecțiune ce n-o poate arăta decît un bătrîn sergent pentru aceia cu care a trecut peste tot felul de încercări. El chiar asta fiind, un bătrîn sergent care după ce în tinerete a bătut cu bocancii lui de infanterist pulberea drumurilor unei jumătăți de continent, ajungînd pînă în centrul Europei și făcîndu-și datoria cu meticulozitatea cu care un țăran ar porni la cules de porumb, s-a întors în satul lui, de lângă Călugăreni, și nu s-a mai desprins din acest loc așa cum nu te mai desprinzi de un stîlp de casă. Mai cu seamă, zice el, atunci cînd înțelegi că, pe oriunde ar fi te îndepărtezi, la nevoie tot de același stîlp vii să te rezamii. Era sfîrșit de vară, în '45, și se vesteau primele semne ale toamnei cînd Regimentul 6 Mihai Viteazul a ajuns la marginea Bucureștiului, o zi și o

impus în fața nevestei, cum s-ar spune, și-apoi și-au impus amindoi munca prin care au ridicat o casă și au crescut doi copii, Elena și Dan, de la care au patru nepoți.

S-a întimplat însă că pînă nu chiar cu multă vreme în urmă C.A.P.-ul din această comună mare și frumoasă, ajunsă să fie astfel mai cu seamă datorită banilor cîștigați în industrie de muncitorii navetiști, ținea pasul unei statornice mediocrități și din cadenta aceea în care intrase parea că-i va fi greu să mai lasă. În această privință, comuna rămăsese în urma numelui pe care-l poartă, altfel cunoscut și copiilor de școală. Și cum n-ar fi avut decît ori să rămînă și mai mult în urmă, ori să-și înalțe numele spre a-și dobindi o faimă pe măsura vreunei fapte mai de preț, s-a întimplat că unirea, în urmă cu vreo cîteva ani, a C.A.P.-ului de aici cu cel din satul Brăniștarii a fost chiar acea faptă în stare să renască o speranță. Ar fi puțin să spunem că la Brăniștarii, sat aparținător de comuna Călugăreni și așezat la cîteva kilometri de șoseaua națională, într-un loc unde naveta către oraș ar fi fost mai puțin lesnicioasă, oamenii nu se înduraseră să se rupă de munca pămîntului. Dacă vom arăta cel puțin că fără să calce pe urma vreunei tradiții ei au ajuns, de vreo zece ani încoace, să fie legumicultori vestiți, se va înțelege că prețul pămîntului a tot crescut aici, în vreme ce la Călugăreni parea că scade. Ion Logofătu, președintele C.A.P.-ului din Brăniștarii, și inginerul-șef Ion Slujitoru au venit ca președinte și inginer-șef la Călugăreni și au adus cu ei, cum zice primarul comunei, Nicolae Hader, mecanizator de profesie, un stil de muncă despre care ar fi de

zătorii al căror număr închipuie un pluton, bătrînul sergent știe, pentru că el se ocupă deocamdată de „evidență”, care a plecat la balotarea lucernei și care la prașit porumb pe cele 528 hectare, floarea-soarelui pe 350, soia pe alte 100 de hectare și tot el își spune că prima prașilă mecanică a fost încheiată și se începe acum, numaidecît, a doua, iar în urma mecanizatorilor vin și prașesc, manual cum se zice, țărani. Oricine i-ar întreba însă pe aceștia de unde sînt, ar vedea că proporția se menține: trei sferturi sînt din Brăniștarii.

DUMITRU ELIADE ■

Un calcul simplu

De pe cîmp se aduce coasa întii de lucernă. La Călugăreni situația furajelor e bună. De anul trecut a rămas o celulă de siloz de 200 tone. Necesarii de lucernă pe anul acesta e de 600 tone. Numai din coasa întii se iau aproape 450. E drept că la cele 980 bovine, din toamnă, cînd ferma nouă va fi dată în folosință, se vor mai adăuga 806 capete.

Depozitarea furajelor trebuie făcută în timpul cel mai scurt și sînt mobilizate toate atelajele. Îi întîlnim la cîntarul de lingă depozitul de furaje al fermei zootehnice. La început pe George Rotaru. E inginer zootehnist. În toamnă implinește trei ani de cînd a terminat facultatea. E din Bulzești-Dolj. Soția lui, Elena, e medic veterinar stagiar. A terminat facultatea în toamnă. Vineri, 1 Iunie, Ziua Copilului, fetița lor Cristina a implinit 3 luni. Locuiesc în casa specializantului, care a fost pusă special la punct pentru ei deoarece sînt tineri și nu sînt din sat. În drum spre fermă, Ion Logofătu, pre-

Înseamnă izbînda

VIAȚA ROMÂNIEI

● Principiul lui Ion Logofătu: tot omul să știe pe ce muncește ●

ședintele cooperativei, ne-a spus că George Rotaru e un băiat de toată isprava. Ce înseamnă asta? Își vede de treabă, adică e cu ochii pe fermă și nu spre București, de exemplu, și are rezultate. Între două căruțe încărcate cu baloturi de lucernă apucăm să schimbăm câteva vorbe cu el.

— Avem 315 vaci cu lapte, restul tineret. Așa cum e normal, pășunăm vitele. Cu furajele stăm bine și am introdus seara o masă suplimentară. Rezultatele s-au văzut imediat, un plus de 200 litri lapte pe zi. Media de lapte pe o vacă a fost de 6 litri. Am ridicat-o la 8. În iunie și iulie se va ridica la 10 litri. Din 298 vite planificate au apărut deja 182 și mai avem o lună până la jumătatea anului. Anul acesta n-am înregistrat nici o mortalitate.

— Un merit îl are și medicul veterinar, Elena Rotaru, soția dumneavoastră adică.

— Bineînțeles.

— Așa. Mai departe, vă rog.

— Avem vite bune, metiși Holstein, generația a doua. Unele dau și 15—16 litri pe zi și

ma cîntarului. L-am cunoscut și pe Ilie P. Ion. Are 82 de ani. Lucrează la „vegetală”. Anul trecut i-a spus cineva în glumă: vezi, nea Ilie, am auzit că-ți iau atelajul. S-a interesat de ce i se ia atelajul dar n-a întrebat chiar unde trebuie și acela i-a spus într-o doară că n-are rezultate și nici cu alte probleme nu se mai descurcă. Anul trecut, Ilie P. Ion a crescut cea mai frumoasă pereche de minji din cooperativă. Asta a fost un rezultat. Alt rezultat a fost că el, la 82 de ani, face mai multe transporturi decît cei tineri care mai dau o raită pe acasă, se mai opresc din drum să mai schimbe o vorbă cu fetele. Are cai pe măsura lui, bătrîni și buni: o iapă de 24 de ani și alta de 13. Cea bătrînă e dinainte de cooperativizare și a avut noroc că n-a fost dată de mincare la pui sau la porci și, iată, își face datoria și acum.

— Unde ai făcut armata, nea Ilie?

— La Iași, la aviație.

— Și ai zburat?

— Ce să fac? Să zbor? Nu. Eu stăteam jos. Făceam de gar-

surte și nu în întrebări, gînditor așa zice, ca și cum ar vrea să încerce adîncimea unei ape neștiute iar pe frunte și pe obraji înroșiți ca arama încinsă truda acestei ore, două de după amiază, care îndeobște nu este între orele zilei a virfului de hîrnicie, i s-a întipărit ca peiele înghețat, ca o pelucă strălucitoare. Se numește Călin Oană, are 57 de ani și sîntem aici, la el acasă, în satul Brăniștari, unde s-a întemeiat faima că oamenii ar fi ajuns mari grădinari, de vreo 10 sau 12 ani, într-atît că el stău alături de cei care au moștenit indeletnicirea asta, prin satele mai apropiate de București, la Vidra, Adunații Copăceni, Dărăști de Vlașca și de Ilfov. În spatele casei, Călin Oană și-a amenajat solarul mic, pentru răsăduri, la capătul căruia începe grădina, de forma unui dreptunghi despărțit pe jumătate. În stînga, cit e grădina de lungă, se întinde solarul mare, pe 7 ari. Pe dreapta, dinspre fundul grădinii către casă, vin și rurile de ardei, de vinete, de roșii de cîmp și ce mai rămîne, un pic de loc, a fost semănat cu lucernă. Călin Oană își cunoaște lotul în folosință așa cum își cunoaște bătăturile din palmă. Pe la mijlocul lui decembrie începe să pregătească răsădul. Dă mranita afară, o cerne și repară solarul cel mic, întins pe vreo doi ari. După Anul Nou îl învește cu folia de plastic despre care, zice el, e mai bine să nici nu mai vorbim cum reușește să facă rost de ea. La mijlocul lui ianuarie seamănă roșiile și bine ar fi, adaugă el, să nu mai deschidem vorba nici despre felul cum reușește să facă rost de semințe. Pe la sfîrșitul lui martie plantează în solarul mare răsădul și pe la începutul lui iunie culege primele roșii. Și de-atunci încolo tot culege, la cîteva zile, timp de o lună, cînd în solarul mare pune porumb așa cum în solarul mic plantează, după răsăduri, ridichi sau castraveți. Pe scurt, nici Călin Oană și nici pămîntul de pe lîngă casa lui nu prea cunosc odihna. Și indiferent cum se prezintă anul, spune el, media de producție la un fir de roșii tot trece de o jumătate de kilogram. Atunci încep însă și necazurile cele mai mari, pentru că după ce predau legumele, conform contractelor, cei din Brăniștari trebuie să ajungă în piețele Bucureștilor ori și mai departe, la Sîntu Gheorghe, la Brașov sau la Baia Mare. Din Brăniștari pleacă zilnic, e adevărat, cinci autobuze către București, dar cu ele trebuie să meargă în primul rînd călătorii și e greu ca pe lîngă aceștia să se încarce și cele 40 de tone de legume cite ies zilnic într-o perioadă a anului, în medie, din acest sat. În ce privește unealta aceea neobișnuită cu care-l văzusem muncind, el zice că „nu există așa ceva în comerț, cu ea sparg pojghița pe care-o prînde pămîntul, pe căldură, după ce-am udat legumele; e o prăitoare de mină, mi-a făcut-o un fierar, Gheorghe Zamfir, dar a lucrat-o sub gîndirea mea. Prima dată n-a dat rezultate, m-am dus la el și-am mai ajustat-o, acum sînt mulțumit și-am dat și alțora proiectul, lui Marin Cioroacă și Ion Bică”. Rămîne să adăugăm că munca de-acasă Călin Oană o face în orele care-i mai rămîn libere, ale zilei, sau în zilele, pentru alții, de odihnă, altfel fiind de găsît mai mult la C.A.P., unde cu munca lui și-a nevastei dovedește că ține la onoarea de-a se vorbi despre el în sat ca despre un om „de mare isprăvenie”. Și privind în lungul grădinii, zice: „Cînd te gîndești sau cînd te uiți la cite ai de lucru, parcă te apucă și frica. Însă pentru cazul ăsta există o vorbă veche: ochii te sperie, mîna te scapă!” Vara, în vacanță, îl mai ajută și un nepot al lui, Marius, un băiat de 11 ani și tare, zice Călin Oană, ca oțelul vidia.

spus mecanizatorului că-l ajunge din urmă să-l arate exact ordinea în care trebuie să cosească. ARO merge cu viteză mică. Nu pentru că drumul ar fi prost, ci pentru că pe marginea lui sînt căruțe, cu cai desbămați alături, care au adus la prășila țărani. Ion Logofătu e președinte din '62, de cînd avea 26 de ani. Treceam la un moment dat pe un drum care desparte pămînturile ceapului de cele ale I.A.S. vecine. E mîndru ca un tată care-și vede copilul pe scenă spunînd tare și clar o poezie. Porumbul cooperativei e mai frumos, are cîteva centimetri bun peste celălalt. Prașila întii e gata. În urma mecanizatorilor merg cu sapa, pentru retușuri, țărani. Peste o săptămînă, zece zile, orzul e tocmal bun de recoltat.

— Deci, tovarășe președinte, fiind de 22 de ani în fruntea cooperativei, de felul cum merg treburile aici, de rezultatele obținute, dumneavoastră sînteți în mare măsură răspunzător. Așa e?

— Așa. N-avem ce să zicem.

— Și cum merg?

— Bine. Cooperativa are 2 674 hectare teren agricol, din care 2 345 arabil, și 645 brațe apte de muncă. Deși aproape de București, cu forța de muncă stăm bine. Am reușit să cointeresăm oamenii, să-l legăm de unitate. E drept că din cei 645 cooperatori, 500 sînt din Brăniștari, Moșteni și Crucea Călugăreni. Călugăreni e pe șosea, drum drept cu Bucureștii și mulți fac navetă. În orice caz, lucrăm numai cu oameni de-ai noștri. N-am folosit oameni cu plată. Eu am fost președinte la C.A.P. Brăniștari. Ne autofinanțăm și aveam 10 milioane în cont. Cînd ne-am unit cu C.A.P. Călugăreni ei aveau datorii cam tot atît. S-au compensat și am luat-o de la început. N-avem datorii, iar în cont avem cît ne trebuie. Cînd am spus că mergem bine, m-am gîndit că am reușit să rezolvăm cîteva probleme pe care le-am urmărit cu cea mai mare atenție. Anul trecut, în condițiile de secetă care se cunosc, am avut beneficiu 3 milioane și jumătate și cheltuieli mai mici cu 2 milioane. Am dat oamenilor din depășiri la porumb o retribuție suplimentară de 775 tone. În sol categoria a trei, neirigat, am obținut 10 300 kilograme porumb boabe la hectar. Cu toată seceta de anul trecut, am depășit planul la producția globală, cantitativ și valoric.

— Spuneți că ați urmărit anumite aspecte, idei. Care sînt acestea?

— În primul rînd trebuie să respecti legea. Asta nu e o noutate, bineînțeles, însă ea nu trebuie uitată în nici o situație. Să dăm un mic exemplu: retribuția și loturile se dau în toată țara la fel și totuși prin anumite locuri unii își mai permit derogări. Loturile se dau în folosință numai celor care participă efectiv la muncă în ceape. Noi chiar așa facem. La noi retribuția se dă în fiecare 20 ale lunii. Unii își îngăduie s-o dea cu cîteva zile întîrziere sau chiar la două-trei luni o dată. Cum vine asta? Țăranul nu contează pe niște bani? N-are aceleași cheltuieli ca orice om al muncii? Are. Și pe data fixată contează pe banii muncii de el. Noi nu întîrziem cu o zi măcar. Omul trebuie să știe pe ce muncește. Numai așa poți să-l stabilizezi pe oameni și țăranul nu-l invidiază pe mun-

citorul de la oraș. În '77 plăteam pentru o normă 25 de lei. În anul '80—'82 am plătit 60. Anul trecut n-am putut mai mult de 51 lei. Noi urmărim și ne interesează îndeaproape cu cît producem și cu cît vindem un produs. Anul trecut am cîștigat, pentru o tonă la griu 200 lei, la porumb 1 600, la floarea-soarelui o sută și la soia aproape 600 de lei. Unde lucrezi în pierdere înseamnă că ceva e în neregulă și trebuie să intervii. Uite, laptele îl producem cu 345 lei hectolitru și îl vindem cu 244 lei. E drept că alte ferme și chiar I.A.S. îl produc cu 700—800 lei, dar cu ce ne mîngie pe noi asta? Noi știm că la lapte pierdem și trebuie să facem ceva să nu se mai întimplă asta. Înseamnă că în zootehnie lucrurile nu stau încă așa cum trebuie.

— Și ce metode folosiți?

— Nu sînt propriu-zis metode. E un fel de a munci. Recoltăm manual și la timp, fără pierderi, porumbul, sfecla, inut, arbagicul, ceapa, năutul. La fel și întreținerea culturilor. Vedeti lotul acesta de arbagic. Cînd se culege arbagicul e împinzit de oameni. Densitate mai mare nu cred că e nici pe plajă la Mamaia. Cooperativa are 70 de atelaje. Mai sînt 120 de atelaje ale membrilor cooperatori, care conform hotărîrii adunării generale au obligația să lucreze 4 zile pe săptămînă pentru ceape. Oamenii folosesc caii pentru a veni la cîmp. Se cîștigă mult timp. Cu atelajele am transportat anul trecut 4 000 tone știuleți și boabe de porumb, 3 000 tone paie de griu. Economisim carburant, pe care-l folosim la lucrările unde mașinile nu mai pot și nici nu e economic să fie înlocuite. Loturile în folosință sînt aceleași de ani de zile. Omul știe că acela e lotul lui și-l îngrijește, își sapă un puț pentru irigații. Pe cei care contractează cu statul, îi ajutăm cu bălegar, antidăunători, sămînță de calitate și asistență tehnică. Cursurile agrozootehnice se țin cu regulă și la nivelul corespunzător. Nu este o acțiune deloc formală. Acordul global se face pe echipă dar în cadrul echipei și nominal. Fiecare are o parcelă a lui. Dacă cineva nu lucrează ca lumea sau se îmbolnăvește, parcela este preluată de echipă. Se mărește astfel răspunderea personală. Am înțeles să ne respectăm promisiunile în fața celor care muncesc. Nu se poate să te tot schimbi de la o zi la alta. Vorba trebuie să fie vorbă. Altfel, omul nu mai are încredere și cînd se întimplă asta nu mai muncește cu tragere de inimă. Încercăm să ne descurcăm singuri acolo unde putem. Am făcut două ciupercării și o seră de flori. Din banii cîștigați cu ele ne-am realizat singuri răsădurile pentru 25 hectare de roșii și 10 hectare de vinete. Am confecționat cu mijloace locale un milion și jumătate de araci. Aracii și răsădurile ar fi costat, dacă îl cumpăram de la stat, aproape două milioane. Banii ăștia ne-au intrat în buzunar. Adică am făcut altceva cu ei. Asigurăm piinea oamenilor, ne gîndim la aprovizionarea lor, la condițiile lor de viață, la școli și grădinițe. Și, iată, deși sîntem foarte aproape de București, oamenii nu fug chiar cu toții să muncească acolo.

OPREA GEORGESCU ■

nu sînt pretentioase. Cînd nu obținem cît vroiam de la ele însemna că nu erau bine hrănite. Pentru ferma nouă se preconizează să se aducă din altă parte o rasă ameliorată. Cred că ne-am descurca foarte bine cu ale noastre și am scăpa de o cheltuială suplimentară.

— Și cu forța de muncă? În unele ferme se lucrează cu oameni veniți din alte părți. Comuna e la cîteva kilometri de București...

— Avem 50 de îngrijitori. Nu toți au aceeași valoare. Diferențele dintre rezultatele lor sînt încă destul de mari. Aici va trebui să insistăm ceva mai mult. Cei mai buni sînt Elena Ștefan, Hristian Barbu, Ilie Modroi, Joița Șuță, Ioana Pantaze. De la o grupă de 18—20 vaci, Elena Ștefan mulge zilnic 150 litri de lapte pe cînd alții doar 90. Sau la tineret. La o grupă de 40—45 vite, unii realizează într-o lună un spor de greutate de 600—700 kilograme, alții doar 500—550.

Într-adevăr, aici e o rezervă de producție substanțială. Ce se întimplă? Celor care nu se prea omoară cu firea nu le plac banii?

— Cîștigurile se calculează automat după cantitățile realizate. În timp ce Elena Ștefan cîștigă 4—5 mii pe lună, alții duc acasă și 1 200. Unii n-au crezut că se poate cîștiga atît și mai ales că aceste cîștiguri sînt stabile și depind doar de munca lor. Stabilitatea modului de a calcula retribuțiile oamenilor va fi cu siguranță stimulent.

Într-adevăr, să cîștigi în zootehnie 4—5 mii pe lună, retribuție de inginer-șef într-o uzină sau cît retribuțiile la un loc ale soților Rotaru, nu e un motiv să te îndemne să-ți cauți rostul în altă parte, în industrie bunăoară.

O căruță s-a oprit pe platfor-

dă și instrucție. Am fost și ordonanță. Asta se întimpla de mult, prin 1925.

— Și nepoții unde îți sînt?

— La București, unde să fie?

S-au strîns în urma lui Ilie P. Ion cîteva căruțe cu lucernă și acesta își îndeamnă caii cu o nuia. Biciul și l-a pierdut alaltăieri.

Plecăm. Facem o socoteală simplă. Dacă diferența de lapte obținută de doi îngrijitori este de 50 litri pe zi, într-o lună asta înseamnă 1 500 litri. Să mai adăugăm 100—150 kilograme de carne. Dacă ne raportăm la producțiile de virf, ale celor mai harnici crescători de animale, constatăm că într-o lună se pierde cam 15 la sută. 15 la sută din efectivul fermei înseamnă aproximativ 150 de capete. Lunar se pierde laptele de la 45 de vaci și carnea pe care ar fi putut-o da cam 90 capete tineret. E cam mult.

OPREA GEORGESCU ■

Grădinarul și nepotul de oțel vidia

Sînt sigur că ne-a văzut dar își vede mai departe de lucru. Apasă pe o unealtă neobișnuită, asemănătoare unui trident cu colții întorși și lățiți, apasă pe cit poate și abia cînd ajunge la capătul rîndurilor de roșii se îndreaptă de mijloc și ne privește mirat, ca și cînd n-ar încăpea nici o îndoaială că el n-a auzit cum ciinele floriu din bătătură, zmcind și lanțul în lungul unei sirme, a tot dat alarma, nici că ne-a văzut cum deschisesem poarta spre grădină și așteptasem să-și facă timp de bună ziua. Stă în ploaie de lumină, drept, întrebător într-un fel anume, ce se vădește mai mult în răspunsuri

Il însoțim pe Ion Logofătu, președintele C.A.P. Călugăreni, pe cîmp. A trimis un vindrover la o parcelă de lucernă și i-a

DUMITRU ELIADE ■

La noi vorba e vorbă

Il însoțim pe Ion Logofătu, președintele C.A.P. Călugăreni, pe cîmp. A trimis un vindrover la o parcelă de lucernă și i-a

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, face cunoscut iubitorilor săi itinerarul noului turneu prin care își reia activitatea :

IAȘI (8 iunie), PAȘCANI (9 iunie), PIATRA NEAMȚ (10 iunie), TÎRGU NEAMȚ (11 iunie), ROMAN (12 iunie), ONEȘTI (13 iunie), BACĂU (14 iunie), BOTOȘANI (15 iunie), SĂVENI (16 iunie), IPOTEȘTI și SUCEAVA (17 iunie), FĂLTICENI (18 iunie).

Toate spectacolele, cu excepția celor de la Ipotești, care va avea loc la Casa memorială, de la orele 10, de la Bacău, programat pe stadion la orele 16, și de la Suceava, stadion, la orele 20.30, se vor desfășura pe stadioane de la orele 18.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar Intenționează să continue șirul manifestărilor sale și în alte localități din Ardeal, Oltenia, Muntenia și Dobrogea, urmînd să se aile, începînd cu 15 iulie 1984, printre minunații săi prieteni de pe litoralul Mării Negre.

● Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini — o receptivitate laudabilă, dătătoare de speranțe ●**Ideii în mișcare**

Cititorii noștri își vor aminti, poate suita de articole dedicate, începând cu 1978, motorului rotativ realizat de inginerul timișorean Iosif Roșiu. Conceput și executat după o idee originală (deosebită conceptual de cea datorată lui Felix Wankel), creația inginerului Roșiu s-a recomandat de la început ca o premieră națională și mondială. Din păcate, însă, forurile de decizie și în primul rând Institutul de motoare termice, nu au acordat girul necesar pentru brevetarea invenției. Imperfecțiunile motorului, recunoscute chiar de către autor (dar remediate ulterior), au constituit principalele argumente pentru contestarea și respingerea invenției ca nouă și absolută. Dar inginerul Iosif Roșiu nu este omul care să renunțe la o idee dragă, pentru înfăptuirea căreia a lucrat aproape patru decenii. Continuându-și cercetările și bucurându-se în același timp de ajutorul Comitetului județean de partid și de cel al unor întreprinderi ale municipiului, inventatorul a izbutit să creeze un motor rotativ viabil. Rîndurile care urmează își propun să evidențieze tocmai acest lucru.

— Publicul larg, stimatelor tovarășe inginer, va fi desigur interesat să afle cînd și prin ce împrejurări s-a născut ideea construirii unui asemenea mecanism. În cadrul unor convorbiri anterioare ne-ati mărturisit că munca de concepție, proiectare și execuție, dedicată motorului rotativ, a însumat aproape 40 de ani. Puteți să reveniți pe scurt asupra celor mai importante momente din această istorie pasionantă?

— Ideea construirii unui motor termic rotativ a pornit de la o observație extrem de simplă: în automobilism, dar și la orice vehicul cu autotracțiune, mișcarea utilă nu poate fi decât cea rotativă. Or este știut că motorul clasic, conceput de Otto la sfîrșitul veacului trecut, în pofida îmbunătățirilor de toate felurile, și-a păstrat neschimbat, pînă astăzi, principiul de funcționare. Motorul actual, ca și cel de acum un secol, transformă mișcarea liniară a pistoanelor în mișcare rotativă a arborelui cotit prin mecanismul bielă-manivelă. Transformarea se face însă cu pierderi importante de energie. Ideal este deci ca motorul să transforme energia termică a carburantului direct în mișcare rotativă. Aceste observații și reflexii stau la baza muncii mele de concepție și datează din anul 1931. Evident, în tot acest răstimp, marile companii n-au stat cu brațele încrucișate. Ele au adus modificări succesive motorului clasic, dar din pricina angrenajului complicat, performanțele nu au putut depăși 5 500 rotații pe minut. Motivele: solicitări excesive în ambelaj, dificultăți la alimentare, funcționare haotică a supapelor. A apărut apoi motorul Diesel cu un randament superior, dar și acesta moștenind inconvenientele motorului clasic (mecanismul bielă-manivelă), a fost nevoit să-și plafoneze performanțele. În sfîrșit, în 1957, Felix Wankel realizază primul motor rotativ. O soluție tehnică pe care eu am avut-o în vedere încă din 1931. Mecanismul lui Wankel a făcut mare senzație și a fost preluat de numeroase firme. Dar motorul meu este diferit de cel al inventatorului german. Voi vorbi și despre acest lucru, dar nu înainte de a răspunde întrebării dumneavoastră. Care sînt momentele cele mai

importante din istoria invenției mele? Să încerc să le recapitulez:

În 1961 am înregistrat la O.S.I.M. propunerea de invenție: „Sistem de acționare cu motoare termice a utilajelor pentru antrenarea fluidelor”, iar ca aplicație directă, propunerea „Motor compresor”. Ele s-au bucurat de avizul favorabil al profesorului Marin Bunărescu de la Institutul politehnic din Timișoara, dar la O.S.I.M. s-a apreciat că ele nu aduc elemente de noutate și progres tehnic. Interesant de arătat că, după 16 ani de la înregistrarea invenției mele, revista Știință și Tehnică nr. 2 din 1980, sub titlul „Microcompresor realizat în Anglia” semnala la pagina 45 următoarele: „...o adevărată invenție, în locul a două unități separate, motor cu cilindru și compresor, ei au construit un singur cilindru, de 160 centimetri cubi, cu funcționare în doi timpi, compresorul fiind la unul din capete”. Adică exact ideea mea de a se concentra într-un singur agregat motorul termic și compresorul cu aer!

În 1967 am înregistrat la O.S.I.M. propunerea „Motor rotativ cu combustie internă” pentru care mi s-a acordat Breve-

pus în funcțiune în ianuarie 1978 și constituită pînă azi primul motor termic produs în țara noastră și capabil de a transforma energia termică direct în energie mecanică, folosind în acest scop numai mișcări rotative. O lună de zile mai târziu, motorul a fost examinat de o comisie de specialiști alcătuită din reprezentanți de la O.S.I.M., C.N.S.T., I.N.M.T. și Institutul politehnic din Timișoara. A fost întocmită o minută prin care s-a hotărît ca invenția să intre pe un făgus normal. Bucurie mare dar de scurtă durată! Ulterior, Institutul național de motoare termice înaintează O.S.I.M.-ului un referat de specialitate prin care se ajunge la concluzia că „motorul este inacceptabil și lipsit de interes pentru fabricație”. Reprezentanții I.N.M.T.-ului au venit la Timișoara și după numeroase discuții s-a convenit ca filiala I.N.M.T. din Timișoara să execute un prototip similar celui existent, deci fără îmbunătățirile necesare. Apoi, piesa a fost supusă unui simulacru de testare. Spun „simulacru”, deoarece motorul a fost montat pe un stand de probă ce nu permitea decât pornirea lui în plină sarcină. Or este știut că orice motor termic

inginer șef Eugen Rădulescu. În continuare m-am bucurat de sprijinul inginerilor Bayerle și Tănăsescu, iar pentru procurarea pistoanelor, cămășilor, bielor și pompei de injecție am fost ajutat de către inginerul Constantin Negru. La S.U.G.C.T. am primit concursul directorului, inginer Petre Măieran, și a altor ingineri și specialiști. Mai amintesc apoi fructuoasa colaborare pe care am avut-o în finalizarea ideii mele cu maestrul Gh. Bogdănescu și cu inginerul Andrei Ferencz de la Institutul politehnic. Iată deci cîți oameni au pus umărul la realizarea unui vis îndrăzneț. Profit de această ocazie pentru a le transmite din nou întreaga mea mulțumire și recunoștință.

— Care a fost destinația motorului Diesel rotativ?

— Motorul a fost montat pentru probe la începutul lunii mai 1983. Pornirea lui a fost împiedicată de către o gresală constructivă pe care am depistat-o numai după ce, prin sprijinul inginerului N. Călina de la C.F.R., mi-a fost pus la dispoziție un motor Diesel în doi timpi. Pe această bază am putut constata că defecțiunea putea fi remediată prin respectarea legii similitudinii. Încurajat și sprijinit în continuare la U.M.B. de către directorul întreprinderii, ing. Ionită Bagiu și de către directorul tehnic ing. Nicolae Popescu, am procedat de îndată la remedierea imperfecțiunilor constatate, astfel că, la 13 octombrie 1983, primul motor rotativ diesel din lume a fost pus în funcțiune! Au fost întocmite totodată formele de brevetare iar motorul a fost expus pentru studiu într-un colț „Expo” al întreprinderii. În ianuarie 1984, motorul a fost examinat de către factorii competenți.

— Considerați că motorul diesel rotativ reprezintă o piesă fiabilă?

— Stimatelor tovarășe! Motorul rotativ este copilul meu drag pe care îl cresc și îl cert de 40 de ani. Dar sînt un părinte realist. Nu susțin că este un agregat perfect din toate punctele de vedere. Motorul lui Otto a cunoscut timp de o sută de ani nenumărate îmbunătățiri la care și-au dat concursul zeci de mii de specialiști, dar nici pînă la ora asta nu poate fi considerat un motor perfect. Eu am creat pentru iniția oară în lume un motor Diesel rotativ. El există și funcționează. Spre deosebire de invenția lui Wankel, motor de mare turatie, și care, după un timp de funcționare, devine o piesă uzată, iremediabil pierdută, motorul meu folosește pistoane clasice, poate fi alezat și piesele lui schimbate. Datorită faptului că cilindrii și pistoanele se rotește, el nu irstoeste energia cinetică prin mecanismul bielă-manivelă și, în comparație cu motorul clasic, randamentul lui este cu 15—20% mai mare. Eu am creat acest motor, dar puterile mele se opresc aici. Este momentul ca specialiștii noștri să-și spună cuvîntul.

— Vă urăm succes!

N.R. În ultimul moment aflăm că Ministerul Construcțiilor de Mașini a hotărît ca motorul rotativ Diesel, conceput de inginerul Iosif Roșiu, să fie reproiectat după modelul existent, iar un prim prototip să fie executat la Întreprinderea „23 August” din Capitală.

LIVIU TIMBUS

**Motorul lui Iosif Roșiu, în lucru
la „23 August”**

tu nr. 49501/05.X.1967, dar care nu a intrat în vederile nici unei întreprinderi de profil. Un an mai târziu am înaintat o altă propunere: „Motor tehnic cu cilindri rotativi”, urmată de „Motor tehnic cu cilindri rotativi și baleaj de aer”. Nu am avut nici de data aceasta mai mult noroc. Institutele și institutiile solicitate să aprecieze proiectul meu, au fost de părere că invenția nu are nici o valoare, iar aceasta în ciuda faptului că U.C.M. Resita acceptase să execute un prototip în valoare de 250 000 lei. Atunci am hotărît să-mi construiesc motorul de unul singur și cu propriile mele resurse financiare.

— Pasiunea este singurul orator care convinge totdeauna...

— Pasiunea dar și credința fermă că mergeam pe un drum realist, că motorul meu anunța o mare noutate de ordin tehnic și economic. Asta s-a întîmplat după leșirea mea la pensie, în 1972. M-am angajat cu o jumătate de normă și am început construirea motorului, bucurîndu-mă de sprijinul directorului ing. N. Marcu de la „Spumitin” și a inginerului T. Guban, directorul Întreprinderii „Victoria”. Am executat pe rînd, între 1973—1975, patru prototipuri dar nici unul nu s-a dovedit fiabil. Ultimul a făcut explozie la pornire, ceea ce m-a făcut să înțeleg că nu stăpîneam încă aprinderea și alimentarea. La cel de al cincilea, am folosit șase cilindri, pistoane și ambelaj de motocicletă Mobra. El a fost

trebuie să pornească în gol, urmînd să fie încărcat pe măsură ce prinde turatie. În aceste condiții motorul nu a atins decât 1750 de rotații pe minut. La obiectivele mele mi s-a ripostat: „Noi sîntem aici pentru a-l testa, nu pentru a-l îmbunătăți”. Pe această bază s-a întocmit un referat prin care, din nou, lucrarea mea a fost caracterizată drept lipsită de importanță. Ce simplu se poate trece cu buretele peste munca și sacrificiile unui om care și-a închinat întreaga viață unei singure idei! Păcat...

— În această bătălie ati fost mereu singur?

— A, nu! Proiectele mele au fost tot timpul susținute și încurajate de către organele de partid și de stat ale județului Timiș. M-am bucurat de asemenea de largul sprijin al unor unități industriale. Singur nu aș fi fost capabil să mă descurc. După referatul I.N.M.T.-ului, am fost sfătuit să nu mă dau bătut așa că m-am apucat de îndată să-mi perfecționez mecanismul și, în scurtă vreme, motorul rotativ a demonstrat că funcționează cu 2 200 rotații pe minut. Atunci am hotărît să trec la realizarea unei idei și mai îndrăznețe: proiectarea și executarea unui motor diesel pe același principiu cu motorul rotativ. După terminarea proiectului, am trecut la realizarea propriu zisă a motorului, bucurîndu-mă de sprijinul conducerii școlii U.M.T. Lucrarea a trecut apoi la Uzina mecanică Timișoara, prin grija fostului

Constructorii în nacelă

— Tovarășe inginer Alexandru Anca, înțești directorul I.C.R.A.L.-ului Giulești. Recent am văzut la un bloc din Drumul Taberei și la altul din Militari un fel de platformă, nu știu dacă acesta este termenul cel mai fericit, suspendată, la mare înălțime, unde doi-trei muncitori executau diferite operații. Să vă spun drept; pe cei pe care i-am întrebat s-au cam codit să-mi dea niște răspunsuri exacte. Așa se face că am ajuns la dumneavoastră. Despre ce este vorba?

— Despre o nacelă, acesta-i cuvîntul, suspendată pentru lucrări de finisare, de întreținere și reparație a fațadelor blocurilor. Alina tot. O nacelă cu care se lucrează în exterior.

— Un asemenea mod de lucru nu am văzut niciodată și nicăieri. Greșesc?

— Nu. Noi, cei de la I.C.R.A.L.-Giulești, am executat prototipul care, din păcate, a rămas de cîțiva ani buni numai la acest nivel. Dispozitivul încă nu este omologat...

— Acum înțeleg de ce se ferește lumea să discute despre el.

— Dacă se aude că noi, la ora actuală, lucrăm cu ajutorul nacelii ne punem foarte multă lume în cap. Iar vom fi amendați și pedepsiți.

— De către cine?

— Dacă tot am ajuns aici haideți s-o luăm cu începutul. Totul a pornit dintr-o mare necesitate a constructorilor. Știți că avem foarte multe blocuri nereceptivitate de ani de zile pentru simplul fapt că proiectantul nu a gîndit cum se poate monta o șelă și cum se poate ajunge cu macaraua în spații foarte mici. Fără să ne mai gîndim la reparațiile ulterioare. Din acest motiv multe dintre tencuielile exterioare nu le puteam executa. Și, pe bună dreptate, nu puteam recepționa blocurile. Mai mult decît atât: după seism a trebuit să remediem foarte multe clădiri. Dar, cum puteam să montăm schelele sau

macaralele? Aceste lucruri necesitau multe operații pe lîngă faptul că ele costau foarte mult. La toate se mai adaugă și că astfel de lucruri duceau la degradarea spațiului verde, a bordurilor, a gardurilor și la blocarea, pentru un anumit timp, a circulației. Apăreau reclamații, anchete, timp pierdut și multe altele. Din alt punct de vedere, să spunem așa, nacela noastră a apărut și din necesitatea de a putea interveni în mod operativ în executarea unor operații urgente ce apar la anumite blocuri. Este vorba de infiltrații prin rosturi, prin ferestre. Din acest motiv cad tencuiala exterioară și plăcile ceramice. Pînă acum, cum am mai spus, nu exista decît soluția de a se monta așa-zisele schele metalice de inventar sau macaralele. Altfel spus, totul trebuia luat de la capăt. Exact ca la construcția inițială a blocului. Noi am găsit o soluție. Și una, n-o spunem doar noi, foarte bună.

— Nacela.

— Da. Principalul inventator și gînditor al acestei nacelle este tînărul maestrul Valentin Popescu. Totul s-a făcut prin autoutilare. Acum trei ani. Cînd am făcut demonstrația practică am invitat pe toată lumea. Toți, mai ales cei care trebuiau să ne ajute, ne-au felicitat și premiat. S-a hotărît să se treacă la transformarea unor anumitor tipuri de șelă. Și timpul s-a scurs. Cîlmea ironiei, se zăbovește la omologare...

— Motivul?

— Nu a existat un proiect lucrat de o instituție autorizată. Ca să intrăm în legislație am apelat la centrala noastră. Apoi, la Ascensorul. Cînd, cei de aici, au auzit că trebuie luat avizul, așa cum ne-o cer cei de la protecția muncii, s-au îngrozit. Și astfel se bate pasul pe loc. Din punctul nostru de vedere, am demarat cît am putut. Pentru întocmirea proiectului am apelat la Facultatea de utilaj tehnologic pentru construcții. S-a încheiat un

contract care a fost în totalitate respectat. Proiectul s-a făcut conform indicațiilor primite de la conducerea de partid care prevede integrarea învățămîntului cu practica. Aici aș aminti că grupul de studenți care au executat proiectul (Gh. Damiam, V. Caloianu, F. Ianos și F. Csaba) au fost conduși de către unul dintre cei mai mari specialiști în acest domeniu. Este vorba despre prof. dr. ing. H. Segal și mai tînărul șef de lucrări, dr. ing. M. Alămoreanu. Cei de la Institutul de construcții, în septembrie '83, au preluat lucrarea, în octombrie s-a semnat contractul, iar în momentul de față proiectul este gata. Documentația de execuție a preluat în totalitate ideile de bază ale prototipului executat de către I.C.R.A.L. Giulești. Asta n-a însemnat că studenții, viitorii specialiști, n-au venit și ei, la rîndul lor, cu anumite idei. În primul rînd s-au găsit soluții prin care nacela poate fi utilizată și în fațade cu și fără balcoane. De asemenea s-a proiectat ca brațul să fie telescopic. Funcționează la o deschidere necesară. Acum, cînd din punctul nostru de vedere totul este gata — să vedem cine ne mai pune bețe-n roate...

— Nu mi-ați vorbit nimic despre siguranța muncitorilor care lucrează în nacelă. Poate de aici apare reținererea celor de la protecția muncii?

— Și aici ar trebui să vorbim de mai departe. Cu mulți ani în urmă s-a adus din import o astfel de nacelă. Ea a costat foarte mulți bani. Am montat-o la un bloc de pe lîngă Gara de Nord. Cu ea s-a lucrat doar cîteva zile. Am trimis-o înapoi. Era sub orice critică. Nu avea nici un fel de stabilitate. Cea gîndită de maestrul Valentin Popescu este mult mai bună. În ea pot lucra și trei muncitori care se pot deplasa în orice colț al ei. Și ca o dovadă a celor afirmate de mine este faptul că pot să-l spun, chiar dacă miine mulți mă vor critica. Avem șapte asemenea bucăți, cu care lucrăm de cîțiva ani buni. Și pînă acum nimeni n-a reclamat absolut nimic. Mai mult decît

atît: foarte mulți constructori solicită nacela. Din Capitală și din țară. Poate ați observat că o dată cu refacerea tencuielilor exterioare la blocuri s-au găsit soluții pentru a se acoperi și rosturile dintre plăci, care este factorul ce duce la condens. De asemenea s-a început și decorarea blocurilor. Cu ajutorul unui pigment special. Dar, toate acestea fac obiectul, dacă vreți, a unei alte discuții. Să nu părăsesc subiectul. Aștept o altă întrebare...

— Înțeleg, din cele spuse, că în momentul de față, din punctul dumneavoastră de vedere, totul este gata. Aveți prototipul pe care îl folosiți în practică de cîțiva ani. Vi s-a cerut, după aceea, un proiect executat de o instituție autorizată. El este gata. Se așteaptă omologarea. După aceea, înțelegînd că solicitările sînt foarte mari, ce va urma?

— Noi, cei de la I.C.R.A.L. Giulești putem face prin autoutilare 50—60 de bucăți pe care le putem da celor interesați. Dar, dacă este vorba de trecerea ei într-un produs de serie atunci trebuie făcut un produs nou care, din toate calculele, se va amortiza aproape imediat. Nacela costă foarte puțin, în raport cu marile economii și cu marile avantaje pe care le are.

— Astea le-ați spus la începutul discuției. Înțeleg că mai sînt și încă multe pe care le-ați uitat.

— Nu le-am uitat. Le-am lăsat special la urmă. Este vorba despre marea economie de carburant și de energie electrică. La acest capitol lucrurile sînt de domeniul fantasticului. Eliminăm dintr-un foc, cum se spune, aceste consumuri. Apoi, mai este vorba și de asigurarea unui front de lucru muncitorilor. Altfel spus, oamenii noștri nu mai stau.

— Înțeleg că toți, nu numai constructorii, avem nevoie de această nacelă. Ea trebuie să intre cît mai curînd în toate drepturile sale. Este în interesul tuturor. Vă mulțumim și vom mai reveni asupra acestei discuții...

SORIN POSTOLACHE

flacăra

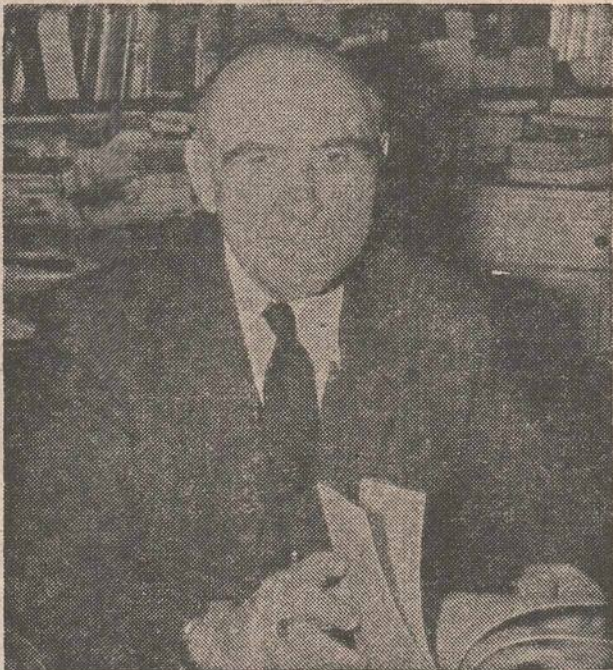
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

CONSTANTIN

DANIEL:

„A studia
trecutul pentru
a te insera
în prezent“

— Stimate Constantin Daniel, care a fost, cind și cum s-a produs șocul acestei magistrale vocații a dv. pentru civilizațiile orientale?

— Nu aș putea spune că a fost un șoc întâlnirea cu civilizațiile orientale, dar mai degrabă o lentă progresiune spirituală de asimilare a valorilor orientale în cursul întregii mele tinereți. Pentru că, în afară de faptul că am făcut medicina și am audiat cursurile Facultății de filosofie din București, am fost elevul lui Nicolae Petrescu, bun orientalist, pe atunci conferențiar pe lângă profesorul Gusti. Am avut apoi ca profesori pe Mircea Vulcănescu și Mircea Ellade, care mi-au deschis, fiecare în felul lui, gustul pentru orientalistă. Am reușit să-mi înving primele temeri față de imperiul urias al orientalisticii, grație bunelor cunoștințe de greacă și latină câștigate în liceu. N-am încetat o clipă — nici măcar pe front — să abandonez studiile orientale ori să-mi permit să uit limbile clasice. Mai apoi, revenit acasă, în liniștea precară de atunci, după ce am susținut cu profesorul Stahl examenele de sociologie — poate că nu știți, dar sociologia a fost inițial specialitatea mea — și după ce mi-am luat licența, m-am așezat serios pe treabă. Un prim obiectiv a fost să învăț limba greacă veche. Pentru aceasta, mi-am luat un profesor particular, cu care, în decurs de un an, aproape în fiecare zi, rareori la două zile, am reușit să învăț greaca veche, „la deschiderea cărții“.

— Bine, dar ați învățat și alte limbi orientale...

— După asta am început să studiez slava veche, mi-am luat iarăși un profesor și am procedat, ca și pentru greaca veche, studiind-o ani și ani de zile. M-am specializat apoi oarecum alături de regretatul profesor Meyer Halévy, marele savant, în ebraică. De la el am luat o serie de lecții importante pe care le păstrez și acum în minte. Tot prin profesorul Halévy, am căpătat gustul pentru aramaică. Alături de profesorul Frenkian, pe care l-am cunoscut bine, mi s-a deschis apoi gustul pentru egiptologie. Atunci, în România, nu aveam o școală de egiptologie și, în afară de profesorul Frenkian, nu știa nimeni nici

măcar elemente esențiale de egiptologie. El mi-a dat primele cărți și mi-a sugerat ferm cele două direcții spre care să mă îndrept și să mă ahez. Desigur, pentru învățarea unei limbi cum este egipteană veche, fundamental era, ca să mă exprim în termenii folosiți de toți elevii, toceala. Și — toceala pe carte. Pentru că limba asta nu poate fi vorbită; nu se cunosc nici consoanele și nu se cunosc nici vocalele ei. Este mult mai dificilă decât greaca veche și latina. Cit privește gramatica, aceasta este, ca să folosesc un termen exact, foarte aleatorie. Pentru aramaică, toate dictionarele erau în latină. Pentru egipteană, toate erau în germană, așadar trebuia să știu foarte bine germana. Și, se înțelege, mi-am desăvârșit studiul limbii germane. Toate acestea au făcut cu puțință ca, în 1960, să mă apuc de primele lucrări serioase de orientalistă și chiar să încep să public.

— Destul de timp, aș îndrăzni să spun... dar cu enorme rezultate într-un timp foarte scurt.

— Destul de devreme pentru un asemenea domeniu în care e imposibil să plonjezi deodată, trebuie mai întâi să știi să înțelegi ca un... maestru. Pe de altă parte, cum știți, înainte de 1960, nu prea exista interes față de studiile orientalistice. Iar prima revistă de specialitate a apărut abia în 1959... Oricum, hai să vă preluăm termenul, șocul vocației, al opțiunii pentru mirabilia orientalia, l-am avut încă din facultate grație profesorilor excelenți menționați, la care s'adăuga acum pe Mircea Florian și Anton Dumitriu.

— În ce măsură bibliografia românească în acest domeniu v-a fost utilă (și eficientă) în raport cu bibliografia străină asupra acestor vaste domenii? Și care au fost căștile de căpătâi pentru viitoarea dv. formație?

— Primul studiu, aș zice fundamental, este al profesorului Frenkian, care a publicat, în 1946, la Paris o carte: „Originea idealismului subiectiv în cultura europeană“. Este cu adevărat un studiu fundamental, în care el demonstrează cu argumente teoretice, aș zice definitive, că întreaga cultură europeană își trage sevele din culturile antice. Dar, evident, bibliografia românească de orientalistă

trebuie s-o plasăm pe scara timpului mult în urmă; ea începe, fără îndoială, cu cei doi — le-am putea spune titani, fără nici o exagerare — Dimitrie Cantemir și Spătarul Nicolae Milescu. În ce-l privește pe Spătarul Milescu, el trebuie considerat un ctitor al limbii române, care ar trebui să fie sărbătorit tot așa cum Luther este considerat și sărbătorit în Germania, ca părinte al limbii germane. Cărțile Spătarului Milescu, mai apoi Biblia lui Șerban Cantacuzino, au fost citite, în timp, de milioane de oameni; operele acestea avind o influență fantastică asupra dezvoltării și însușirii tainelor mari ale limbii noastre. Spătarul Milescu nu s-a ocupat numai de China, ci și de o serie întreagă de populații care trăiau în jurul Rusiei și care aveau legătură cu Orientul. El rămîne un urias al culturii românești căruia nici pînă în ziua de astăzi nu i s-a publicat toate tratatele. Am învățat apoi enorm din studiile profesorului Frenkian și ale deopotrivă savantului armean H. G. Siruni. Profesorul Siruni a fost printre primii specialiști în otomană, între care azi se numără, fără... concurenți, profesorul Guboglu, care i-a învățat chiar pe... turci să citească în limba veche otomană. În otomană veche era, de asemenea, bun specialist și pot spune că am învățat și de la el multe, fără să-mi fie profesor, Aurel Decei. Desigur, bibliografia străină, foarte veche în acest domeniu, a contribuit mult la formația mea.

— Studiind îndeaproape civilizațiile orientate antice, ați ajuns la o concluzie dialectică — extrem de pertinentă și, practic, inatacabilă — că a mai vorbi astăzi despre europeneism, despre Europa ca nucleu sau centru unic al dezvoltării civilizației europene, ar fi o dulce utopie. Vreți să explicați în câteva cuvinte teoria dv. despre policentrismul civilizației, civilizațiilor?

— Astăzi știm cu certitudine că Europa nu a generat o cultură unică și că nu din ea s-au născut și răspîndit toate celelalte culturi. Nu numai Europa a fost așadar aceea care a generat cultura, cum nici numai Babilonul; teoria panbabilonistă a căzut de mult, pentru că s-a dovedit că, de fapt, cultura babiloniană a fost generată de cultura sumeriană...

— Am constatat că aceste afirmații sînt temeinic argumentate în cărțile dv.

— Da, iată, în Birmania există o cultură veche care a precedat cu mult cele mai vechi culturi din India, iar cultura care a existat pe Valea Hindusului era o cultură care s-a dezvoltat cu 3000—4000 de ani î.e.n. Apoi, în Siberia, arheologii ruși au reușit să descopere o cultură cu mult mai veche, care are rădăcini adînci de tot în întreaga Asia și din care au plecat multe nuclele culturale în China și în sudul Asiei. În genere, ar fi cu totul eronat să afirmăm că ar exista o cultură unică. De pildă, în ce privește culturile americane, acestea sînt cu totul independente de cele europene, asiatice ori africane. Singurul fapt, de pildă, că nu cunoșteau metalele, animalele domestice (în afară de lama), calul, oala sau că nu cunoșteau vaca, de exemplu (alte culturi n-au cunoscut nici măcar navigația), ne îndreptățește să admitem că ele s-au dezvoltat din rădăcini cu totul noi, independente de cele din Asia, din Africa sau Europa.

— Într-una din cărțile dv., Civilizația asirobabiloniană, vorbiți de o serie de culturi antice dezvoltate, la rîndul lor, pe „tulpina“ altor culturi. În cazul acesta,

(Continuare în pagina 15)

CONSTANTIN CRIȘAN ■

Iubirea de frumos

Scritorul, conștiință națională

Nu mai știind foarte limpede că a fi scriitor adevărat înseamnă a fi o conștiință națională vom putea intra în realitatea de durată a unei opere literare.

Umanității îi este dată vietuirea pe națiuni și răspunderea spirituală a omului care cultivă limba unei națiuni este cea dintîi și mai importantă dintre datorii.

Nu putem exista în afara națiunii nu ne putem izola de soarta ei; marii inspirați ai neamurilor erau atît de conștienți cu soarta poporului lor încît puteau rosti: mai bine să pier eu decît națiunea mea, să fiu eu sters din cartea vieții numai să fie salvată națiunea.

Această ardoare mistuitoare acestor neistovit pentru izbăvirea neamului este cel ce ne înflăcărează din generație în generație citind cărțile înaintașilor noștri. Vegnic vor fi cu noi pentru că și-au iubit neamul ne-relativizîndu-i valorile neîndoindu-se de destinul său de forță și frumusețea lui alături de celelalte neamuri egal lor întru totul cei ce se numesc Dosoftei, Sîncei, Eminescu, Coșbuc, Goga, Sadoveanu, Blaga, Bălcescu și Iorga și Părvan și alții alții.

Valoarea unei opere literare este dată de dragostea pentru valorile neamului care înseamnă implicit ale umanității.

Fiecare națiune are poezii ei iubite. Admirăm poezia altora dar cea care ne stoarce lacrimi este cea a poezilor noștri care au ars pentru sufletul neamului nostru care și-au jertfit propria lor viață pentru viața spirituală a neamului.

Fiecare poet adevărat trebuie să poată spune neamului: „Cit vroiesc să-ti adun fiii precum o cloacă își adună puii săi!“

Am întîlnit frați de-al noștri plecați din țară cu mai multe decenii în urmă și le-am citit din Imnele Transilvaniei mai multe poezii. Plîngeau ochii lor ca ai copiilor. Ce poezi ai lumii le-ar fi putut smulge asemenea lacrimi dacă nu unul care se vrea din toată ființa a fi una cu sufletul neamului din care face și ei parte.

Ce se întîmplă în poezia noastră de o bună vreme încoace este acest adevăr: ne-am regăsit neamul, am re-luat durerile și nădăjdirile lui în versul și sufletul nostru, nu sîntem în afara sufletului neamului nostru și acesta este semnul sigur că sîntem pe drumul cel bun.

Grija noastră zilnică a scrisului nostru este de a putea descifra tainele sufletului neamului nostru și de a le exprima în cuvint care zidește păstrează mustră innoiează în acel Logos intrupat în istorie din care trăim cu țara de aproape două milenii aici în jurul Carpaților.

Ceea ce este mai important pentru poezia noastră din ultima vreme este redescoperirea valorilor reale ale națiunii noastre românești.

S-a făcut ceva esențial în poezia

(Continuare în pag. 17)

IOAN ALEXANDRU ■

Remember

Sacrificiul literelor

„Cred din tot sufletul într-o literatură românească, mare, unică, universală. O literatură fără compromisuri, fără resemnări minore“, scria Ion Șugariu în revista Mășterul Manole (nr. 7—10) și gândurile sale tinerești, optimiste se îngemănau cu ale acelora care, într-una dintre cele mai grele perioade din istoria poporului nostru, vegheau destinele culturii naționale, drumul ei realist, democratic și patriotic.

Ion Șugariu, cel ce și-a „cuminecat buzele cu mustul gliei“, s-a născut la 6 iunie 1914 în casa unui miner aurar din Băița Maramureșului, o străveche așezare românească străjuită de culmi intrate în istorie și legendă. A cunoscut de mic asprimea vieții, însoțindu-și tatăl spre minele de la Valea Roșie. La școală a început să meargă abia la vîrsta de 10 ani, dar scripitoarea sa inteligentă a determinat dascălul din sat să-l îndrume, în 1928, spre Școala Normală din Oradea.

În 1930, după un sever examen, se înscrie în clasa a IV-a a Liceului „Emanoil Gojdu“ unde este remarcat imediat de profesorul de limba română Octav Șuluțiu. Manifestă înclinații deosebite pentru științele exacte și cîștigînd un concurs internațional deschis de o revistă engleză Ion Șugariu obține o bursă pentru specializare în domeniul fizicii la Universitatea din Oxford. Părinții nu acceptă plecarea și elevul dezamăgit renunță la primele sale proiecte de cercetare. Se apropie tot mai mult de literatură, estetică și critică literară și la scurt timp debutează în revista Observatorul din Beluș cu poezia „Imnul tinereții“. Supravegheat și îndrumat cu atenție de Octav Șuluțiu tinărul poet începe să colaboreze la Familia, Afirmarea, Lanuri, Cronica, Freamătul școlii etc. Absolvînd liceul în iulie 1936 și după un an petrecut la Școala de ofițeri de rezervă din Ploiești, Ion Șugariu se înscrie, în septembrie 1937, la Facultatea de Filosofie și Litere din București, secția filosofie și filologie modernă —

(Continuare în pagina 14)

EUGEN MARINESCU ■

Poezii frumoase

ION ȘUGARIU

Rătăceam prin păduri

În frageda copilărie rătăceam
Prin pădurile misterioase, tăcut.
Freamătul lor m-alina. În orice ram,
Din mituri străvechi, dura semnul știut.

De satul meu ardelean, necunoscut,
Cerul mi se părea mai aproape. Credeam
Că duhul prim, nebănuit, la-nceput,
Se răspîndea printre arbori — balsam.

În tainele văzduhului amestecat,
În poiene de munte, singur, părea
Că nu mai are margini strămoșescul sat.

Eu mă pierdeam în pacea largă. Viața mea,
Lîngă pămînt și cer, pîrău netulburat,
Spre zările lumii lîngă se scurgea...

Delimitări

Calamburul

Nu prea sînt de acord cu privire la definiția acestui cuvînt, din **Mic dicționar enciclopedic**: „Joc de cuvinte întemeiat pe echivocul rezultat din asemănarea formală a unor cuvinte deosebite ca sens”.

Definiția ar cam părea „furgăsită” din Larousse. Traduc: „Joc de cuvinte întemeiat pe diferența de înțeles dintre cuvinte care se rostesc în același fel”.

Să zicem despre cutare:

Fără pic de **minte**, **minte** de zor.

Este acesta un calambur? Nu cred. E un simplu joc de cuvinte. Tot un joc de cuvinte este și calamburul, dar cere din partea autorului său o scripă de inteligență, jucîndu-se cu vocabularul și chiar violentîndu-l.

În acest sens, primul calamburgiu român aspirant a fost Dimitrie Cantemir, cînd l-a înfierat pe Simon Dascălul, pentru interpolarea la cronică lui Grigore Ureche, prin care afirma că Dacia ar fi fost colonizată cu clientela închisorilor din Roma. Tăgăduindu-i calitatea de **cronicar**, l-a stigmatizat cu epitetul **horilecar**, de la **horilcă** (var. **holeră**), rachiul, cîrciumar (înțelegeți, turmentat de băutură, inconștient!).

Mare calamburgiu, Caragiale deosebea între **calambur**, cel bun, și **măgarambur**, cel prost, ca și cum măgarul ar fi o specie inferioară a calului.

Ca să-l pastîșez, aș distinge și eu între **calambun** și **calamprost** (dar nu face!).

În pamfletul versificat, contra suveranului, cu ocazia jubileului de 40 de ani de domnie, despărțindu-i numele în două, l-a elogiât perfid în acest mod:

„Ca rol fu mare, mititelul”.

Cu alte cuvinte, Caragiale nu i-a contestat participarea la înfăptuirile din cursul lungii domnii, ci numai calitățile personale. Aș spune totuși că acolo unde forma statală este monarhia constituțională, preferăm pe suveranul fără personalitate, celui ce, avînd-o, se simte ispitit, în loc de a domni, să guverneze. Iată un joc de cuvinte, pentru a exprima această idee:

„Mai prost șef de stat este cel inteligent decît cel prost”.

În această formulare, primul **prost** se referă la calitate, iar al doilea, la **inteligentă**.

Se poate aplica întîiul epitet lui Carol II, iar celălalt lui Carol I.

Calamburul, dacă este unul, nu se încadrează definiției nici unuia din cele două dicționare (francez și român).

Spuneam însă că o latitudine a calamburgiului, vrednic de acest nume, constă în inițiativele lexicale personale.

Unui calamburgiu retrograd, i-aș spune **calamburghiez**, sau **calamburju**. Altuia, foarte caustic, **calamburghiu**. Unuia gras, **calamburtos**. Unui pretendent la coroana Franței, legitimist, dacă l-aș ști amator de jocuri de cuvinte, i-aș zice **calamburbon**, de la dinastia franceză **Bourbon**, întemeiată de Henric al IV-lea (1589) și încheiată cu Carol al X-lea (1830). Pretendentului **bonapartist** i s-ar putea spune **malapartist**, ca unuia fără absolut nici o șansă.

Marele calamburgiu din prima noastră jumătate de veac a fost poetul Horia Furtună, prietenul nedespărțit al lui Ion Pillat. Făcea tot atât de spontan calambururi în limba franceză (și făcuse studiile superioare la Paris) ca și în cea maternă. Aș cita, ca un record în materie, triplul calambur, făcut cu ocazia unei schimbări de guvern, în 1928. Invitat fiind la prînz, de una din mătușile lui Ion Pillat, ea-l întreabă pe frantuzește dacă a văzut în presa, din acea zi, numeroasele fotografii ale lui X, subsecretar de stat, ardelean. Răspunsul lui Horia Furtună a fost instantaneu:

— Oui, madame: de farce (pentru de face), de profit (în loc de profil) et de trocar (pentru trois-quarts).

Cu acest triplu calambur, Horia Furtună a spart cadrele definiției din Larousse, injectîndu-le propria sevă românească.

Deformările celor trei noțiuni sînt specifice, cum vom vedea, calambururilor de limbă română, unde era imbatibil.

Îi plăcea însă, ca să-și confirme suveranitatea de rege al calamburului, să le povestească admiratorilor săi, pe cele mai bune, și uneori chiar să se laude cu cele doar gândite, dar nespuse.

L-am prins cu unul din acestea din urmă. Fusese prefect de Buzău sau de Râmnicu-Sărat, în timpul guvernării Iorga (1931—1932). Întîlnindu-l ulterior, l-am întrebat cum se înțelesese cu premierul. Mi-a răspuns:

— Foarte bine, l-am făcut însă un calambur! l-a plăcut și lui.

— Cu ce ocazie?

— Să vezi, Venise, în calitate și de președinte al Comisiei Monumentelor Istorice, să vadă bisericile și minăstirile din județ. L-am însoțit în mașina prefecturii. Din una în alta, l-am întrebat de sănătate. Mi-a răspuns:

— Ei, dragă, toate ar fi bine, dacă nu m-ar supăra trînjii...

Atunci l-am pîșat pe loc acest calambur:

— Cîm se poate, domnule profesor. Să începeți cu istoria și să încheiați cu anale? (Nu explic jocul de cuvinte, că-i de rușine!).

— Și mai departe?

— Profesorul a făcut mare haz.

— Dați-mi voie să nu vă cred. Asta-i un calambur pe care poate l-ați gândit, dar nu i l-ați putut spune.

— De ce, mă rog?

— Pentru că îl știți grozav de susceptibil. Știați că s-ar fi miniat, ar fi oprit mașina și v-ar fi lăsat în cîmp! Am încheiat, jucînd asupra numelui său:

— Știați prea bine că profesorul, cînd se supără, furtună și fulgeră!

Horia Furtună a rîs și m-a felicitat că... i-l plasasem. I-am spus că numele profesorului se preta unui mare număr de calambururi, unele gratuite. O serie i-am improvizat-o pe loc, dar a le reproduce, după tragicul sfîrșit al mucenicului, ar fi un sacrilegiu.

Calamburgiilor le incumbă datoria să aibă un pic de fantezie lexicală și să improvizeze, prin prefixe sau sufixe sugestive, apropourile lor. Le spun așa, pentru că le doresc ivite în focul conversației, pe neprevăzute, iar nicidecum pregătite de acasă.

Horia Furtună împlinea din belșug această condiție și n-avea nevoie să decadă în așa-zisul „esprit de l'escalier” (spiritual făcut ulterior, nu la moment!).

Cu o altă ocazie, aceeași mătușă a prietenului său, la care lua masa, cînd s-a servit un monumental tort de migdale, recomandat ca atare, l-a somat să facă un calambur pe tema lui.

Horia Furtună, avînd aerul că se scuză, a răspuns: „Madame, je fais amende honorable” (imi cer iertare)! În limba franceză, omonimul **amande** înseamnă migdală! Dacă totuși definiția dicționarului limbii franceze se potrivește, rămîn la părerea că limba noastră pretinde calamburului să pună în fierbere vocabularul, cu ajutorul invenției verbale și grație flexibilității limbii noastre, care invită la nesfîrșite „variații pe portativ”, inclusiv disjungerea unui cuvînt sau alăturarea a două.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Cine a avut privilegiul să-l vadă pe pictorul Constantin Piliuță lucrînd se va fi gîndit sau va fi înțeles că, între uneltele de lucru ale artistului, adică alături de pensule sau de tuburi de culori, și unele și altele așteptînd ca niște soldați, gata să intre în focul bătăliei, la fel de prețioasă este, fără doar și poate, și clipe de taină a ochiului întors spre sine.

TEATRU

Omul care aduce povestea

Nu oricînd se poate întîmpla un miracol și nu oricui îi este dat să-l observe; trebuie o anumite clipă de grație și o anumite sensibilitate care să-l recepteze pentru ca el să se producă. De aceea, Jane și Michael, o fată și un băiat, sînt niște privilegiați din momentul ce devin martorii unei minuni: aceea de a li se dezvălui fața necunoscută a lumii în care trăiesc. Ei tînjesc să nu mai participe la ritualul searbăd impus de părinții lor, domnul și doamna Banks. Aceștia trăiesc pe deplin mulțumiți într-un orizont meschin, unde hazardul n-are ce căuta, unde totul e ordonat potrivit unui program ce face imposibilă improvizația, unde conversațiile sînt de o banalitate desăvîrșită iar natura e întîlnită numai în cărți de geografie sau eventual la grădina zoologică. Orice perturbare a lanțului de automatisme e privită cu suspiciune și împotriva agresiunii sînt luate energice măsuri de protecție.

Confortului oferit de părinți, cei doi copii îi preferă inconfortul poveștilor în universul cărora se pot derula cele mai neobișnuite evenimente. În acest spațiu obiectele își pierd identitatea reală, se metamorfozează potrivit unei imaginații dezlănțuite: un simplu pîed se transformă într-o valiză fermecată cu un conținut fabulos, o umbrelă poate funcționa ca o parașută. Iar cea care îi introduce pe Jane și Michael pe un tîrim mirific al poveștii este Mary Poppins, guvernanta care nu oferă sesi leții de viață ci îi învață să vadă dincolo de aparențe, îi îndeamnă să-și folosească fantezia pentru ca existența să le pară o sărbătoare continuă, nu un lanț de întîmplări insignifiante prin care să treacă împovărați de precepte. Popasul pe care îl face „pentru un timp, sau doi” Mary Poppins în casa soților Banks înseamnă pentru cei din jurul ei o inițiere într-un mod de a trăi neștiințeriți de convenții rigide. La Teatrul „Ion Creangă” pă-

nile prin care trec Mary Poppins și micii și marii săi prieteni, istorisite în cartea Pamelei Travers, au găsit în Silvia Kerim o povestitoare plină de har și de haz. În fond, asta e datoria oricui aude o poveste: să n-o țină numai pentru el ci s-o spună la cît mai mulți. Regizorul Andrei Brădeanu a imprimat spectacolului vervă și culoare, astfel încît să aibă o desfășurare palpantă. În decorul sugestiv realizat de Elena Simirad Munteanu, interpreta rolului principal, Daniela Anencov, a găsit o ambianță în care s-a mișcat cu farmec, creînd adeseori secvențe de un lirism delicat. Cei doi copii (Alexandrina Halic — Jane — și Michael — Genevieve Preda) au fost cînd puși pe giumbucuri, cînd înclinați spre visare. Paula Frunzetti (doamna Banks) și Gheorghe Vrînceanu (domnul Banks) au fost două prezențe agreabile în contextul spectacolului. Excelente momentele comice prilejuite de aparițiile în mai multe roluri ale lui Boris Petroff și Cicerone Ionescu. Cîteva din cîntecele lui Marius Teicu interpretate în timpul reprezentației au șanse să devină șlagăre. Pe scenă au mai evoluat, în coregrafia inspirată a Adinei Cezar, și opt eleve de la Liceul de artă „George Enescu”. La sfîrșit de stagione, Teatrul „Ion Creangă” a oferit copiilor un dar de preț.

GEORGE ARION ■

PLASTICA

A poetiza - poetizare

Sălile galeriei Orizont au găzduit, recent, două excelente expoziții, **Ileana Balotă**, tapiserie, și **Anca Bucur Nicolau**, grafică. Ambele expoziții au, întîmplător, un anume ceva comun. Astfel, **Ileana Balotă**, artistă care de-aproape trei decenii se află printre promotorii artei țesutului, contribuînd decisiv la renașterea acestui străvechi meșteșug, smulgîndu-l, intrucitva, de sub semnul precar și manufacturier al artelor decorative, își cantonează demersul plastic într-un teritoriu pe care tapiseria l-a cam ocolit din

vării motive. Respectivul teritoriu este cel al transfigurărilor eminamente poetice, iar lucrările sale, dominate de albul strălucitor și diafan al naturii, sînt un imn de laudă adus roadelor, împlinirii. Arborii sînt plini de floare, dealurile gem de verdele rafinat al viței-de-vie, strugurii ard ca niște diamante, văzduhul e parcă neclintit de-atîta liniște și pace, de-atîta rod. O atmosferă idilică, bucolică, o lume străvezie, transparentă, albă, lăptoasă. Griuri și ocure decantate cîntă roadele ce dau în pirg, sau cîmpile scaldate în lumina blîndă a soarelui. Credem a nu greși dacă vom afirma că Ileana Balotă, după atîtea și-atîtea alte compoziții severe, aspre, construite doar din plăcerea de-a desfășura linii energice, sau suprafețe intens colorate, s-a răzbumat pe sine invitîndu-ne spre-o lume ultrasensibilă, pură și cristalină, o lume în care se simte bucuria de-a trăi sentimentul plener și tonic al naturii. O altfel de poetizare, ultramodernă, venită de dinlăuntrul ființei, atingîndu-se de cele mai noi dezbateri asupra fantasticului, asupra formei genetice inițiale, deci o poetizare aluzivă, contorsionată, deductivă, practică cealaltă artistă, graficiană **Anca Bucur Nicolau**. Peisajele sale, violente colorate prin varii tehnici și materiale, vorbesc despre o lume miraculoasă, aflată undeva pe fundul oceanelor, sau în cîmpurile unor ciudate și îndepărtate planete lipsite de vegetație. Vulcani în erupție, amurguri pustiitoare, gigantice mișcări geologice cu munți care se rup, se crapă, uriașe scoici spiralete plutind pe o apă nevăzută, dar care există, totuși, pentru a-i oferi artistei posibilitatea deformării simetriilor. Halucinantă, excesiv îndatorată unei viziuni „science fiction”-iste, grafica Ancăi Bucur Nicolau face dovada că artista a asimilat o anumite lectură, că a experimentat cu asiduitate un limbaj plastic expresiv, detonant. Altfel spus, Anca Bucur Nicolau poetizează plastic cu o metaforă ce se vrea a fi, și de multe ori reușește, egală mai noilor orientări poetice literare, pe cîtă vreme Ileana Balotă descinde din taina de frumusețe eternă a poeziei clasice.

VICTOR NIȚĂ ■

Fragmente critice **Prietenia literară**

În 1977 Al. Rosetti a publicat 70 de scrisori primite de la G. Călinescu și, puse laolaltă, scrisorile alcătuiesc un delectabil și instructiv jurnal. Jurnalul unui critic animat de mari proiecte intelectuale, neliniștit, iritat, încoțit de contemporanii săi. De curind, Liviu Călin a prezentat într-o carte* scrisorile lui Al. Rosetti (în număr de 61) către G. Călinescu și, citindu-le, mi-am dat seama încă o dată ce frumoasă și incurajatoare poate fi prietenia între doi oameni de cultură. Situații temperamentale la poluri opuse, formați intelectualicești în chip diferit și practicând profesii diferite, G. Călinescu și Al. Rosetti întrețin timp de treizeci de ani relații amicale. Prietenia lor se bazează pe stimă și, deși cunoaște și momente de criză, nu coboară niciodată sub o anumită linie de toleranță și înțelegere. Artizanul ei este, ne dăm seama mai bine acum, Al. Rosetti. El are mai multă răbdare și mai mare tact decât vitorosul său prieten. Știe să închidă ochii, știe să risipească o suspiciune și să rennoade cu fină diplomație un fir rupt de o aprigă iritare. Scrisorile lui constituie, din acest punct de vedere, un document psihologic. Cele mai multe nu depășesc câteva rânduri și sint menite să lămurească probleme de ordin practic: G. Călinescu e rugat să semneze o hirtie pentru editură, autorul să binevoiască să meargă la ora 6 la Fundație și să ia contact cu dl. Radu Cioculescu, același autor, în pană financiară, să se adreseze neîntârziat lui Răcăciuni care-i va înmîna 8 000 lei...

Din loc în loc sint și notații mai personale. În decembrie 1935, reputatul filolog anunță că nu mai merge la cafenea „decind sint văduv de Barbu...” Liviu Călin lămurește în note această propoziție. E vorba de teribila iritare a poetului Ion Barbu față de editorul și prietenul său provocată de apariția unui articol semnat de Vladimir Streinu în *Revista Fundațiilor Regale*. Poetul a publicat în *Facta* din 8 mai 1935 un protest în care pune în discuție conduita lui Al. Rosetti și anunță că va lichida cu trecutul său literar. G. Călinescu, la curent cu această ceartă între prieteni, comentează într-o scrisoare reprodusă în volumul din 1977 atitudinea lui Ion Barbu și face reflecții utile despre psihologia scriitorului român. Al. Rosetti este și în acest caz mai conștient. Văduvit de un prieten, el continuă să-l iubească și să-l aștepte în chip elegiac întoarcerea. Cînd incomodul G. Călinescu îl bănuie de duplicitate și indiscreție, se apără printr-un șir de interogații în care urmărea lui e mare și tăria lui de caracter se arată puternică: „Cum asta?... Legate de cine? Cari interese? Cine și-a luat programul? Care program?... Că nu apreciez critica D-tale? De unde această idee, cînd stil că pun mai presus de romancier pe critic” [?]...

Cînd este să-și spună părerea despre un manuscris (în cazul de față e vorba de *Cartea nunții*), Al. Rosetti drămuiește bine vorbele, laudă criticul și pune cu discreție în umbră pe romancier („toțuși, imaginea romancierului nu-mi obnubilează pe a criticului: nu viața, ci mai tare ca viața, probabil, ar fi trebuit să mi te infățșeze aceste pagini”). Frază sibilinică, G. Călinescu le înțelege cum trebuie și retrage numaidecît manuscrisul. Cu *Enigma Otiliei* lucrurile se repetă într-o oarecare măsură (excellent volumul întâi, lung, trenează volumul al II-lea!), în schimb Creangă, notează editorul, „e admirabil”. Și feliicită din toată inima pe colaboratorul și prietenul său în acest stil telegrafic: „Bravos, om inteligent, bravos!” G. Călinescu lasă să treacă patru zile și-i răspunde într-o lungă

scrisoare în care justifică romanul și tăgăduiește puterea de pătrundere a prietenului său. Supărarea lui ia forma mai ocolită a unei dojene: „Vreau să-ți arăt că nu ești niciodată incurajator, dar ești un mare înțelegător, cînd cineva îți dă asigurări. Toți intelectualii, vai, fac la fel... în fond, d-tale nu-ți plac cărțile, îți place să descoperi cărți bune și să le tipărești... D-ta n-ai niciodată păreri critice, ci numai finețe... Excesul de tact e o lipsă de tact...” Al. Rosetti are tactul să nu răspundă la această scrisoare mustrătoare și G. Călinescu revine după 15 zile cu alta, într-un spirit mai potolit: „Ne-am înțeles? E o simplă convorbire de prieteni, cu o invitație din partea mea numai dialectică...”

Scrisorile păstrează, și dintr-o parte și din alta, o notă protocolară. Al. Rosetti se adresează invariabil criticului: „Iubite Domnule Călinescu”, iar criticul îi răspunde în același chip: „Iubite domnule Rosetti”. Prietenia nu coboară în familiarități și nu depășește sfera vieții culturale. Cînd Al. Rosetti este îndepărtat în 1941 de conducerea Fundațiilor, G. Călinescu îl trimite aceste emoționante rânduri: „Cu o vie conștinere am citit azi în *Universul* numirea lui Caracostea. Sentimentul meu de adevăr și de valoare a suferit o mare atingere. Sunt mîhnit. Canalii neostenite, care atunci cînd pier țara nu se gîndesc decît la posturi! Ura oamenilor obscuro și înfipti în secol pentru valorile durabile!” [...] „Puțină suferință e utilă pentru a face întoarcerea dreptății mai justificată. Cînd presa va fi liberă și peste tot unde imi este permis voi spune despre d-ta tot binele pe care-l gîndesc: om incomparabil, editor mare, un noroc pentru epoca noastră. Alții vor fi acomodații, vei vedea că eu nu. Vei avea oricînd în mine un prieten capabil să ridice cuvîntul pentru d-ta, oricare ar fi consecințele. Deocamdată te rog să nu te lași pradă unei excesive mizantropii și să ai încredere...”

E dovada unei prietenii durabile și răsplata unei loialități desăvîrșite. Al. Rosetti iese din această corespondență cu o figură luminoasă de om de lume, civilizată și cereimonios, spirit fin și învățat, nepărtinitor cu valorile autentice. Cînd intoleranțul său prieten îi reproșează că a inserat în programul editurii nume indezirabile, editorul îmbrățișează cauza justiției și a imparțialității. Indezirabilii se întîmplă să fie E. Lovinescu, T. Vianu... Cedează o singură dată, dar tot din motive tactice și numai în strictă intimitate, acceptînd ideea (aberantă, în fond) despre „mediocritatea” lui E. Lovinescu. O uită însă repede și înscrie în programul editurii pe care o conduce cărțile marelui critic, contestat ca și G. Călinescu, din mai multe direcții...

Al. Rosetti nu-i un epistolar harnic. Comunică repede ce are de spus și, în ultimii ani al vieții lui G. Călinescu, scrisorile sint în fapt concise telegrame afectuoase. N-are timp sau nu-i place să se confeseze prea mult. În spatele acestor rânduri protocolare („Auguri”, „sînt închișt în privința D-tale”, „minune (Saferian)...”) se află însă iubirea adîncă pentru un mare creator și, putem spune, un mod seniorial de a fi în cultură și de a întîmpina mizeriile vieții literare. „Ce nebunie a fost și cu Istoria”, îi declară în 1964 Al. Rosetti editorului de acum al corespondenței sale, Liviu Călin. Din scrisorile pe care le putem citi ne dăm seama că învățatul filolog a făcut în așa fel încît nebunia să treacă și Istoria să apară.

EUGEN SIMION

* Corespondența lui Al. Rosetti cu G. Călinescu (1932-1964), Editura Eminescu, 1984.

Cronica literarăUn eseu despre **Lucafărul**

„Lucafărul”, scria G. Călinescu în *Opera lui Eminescu*, II, 1970, este pentru mulți un tratat de metafizică abstrusă, acoperit în cețurile miturilor, o stea răsturnată în apa tremurătoare a unui puț adînc, ce nu poate fi scoasă decît cu iscusite lațuri metodice. Oricare cercetător al lui Eminescu simte o datorie de onoare să dea o interpretare a poemului, firește mereu alta, și așa se întîmplă că în jurul acestei presupuse fîntini de înțelegere s-au ridicat schelele înalte ale unei exegeze talmudice”. Analizînd interpretările existente pînă în 1947, Călinescu ajungea la concluzia că „imaginile poetului nu au o funcție de gîndire, nu sint noțiuni, ci metafore, și orice sistematizare a lor e menită să ducă la bizarierii”. O astfel de sistematizare a imaginilor poemului întreprinde și Petru Mihai Gorcea în *Steaua din oglinda visului — eseu despre Lucafărul lui Eminescu* (Cartea Românească, 1983).

După o lungă excursie prin „grădina simbolurilor”, citînd în felul său poemul, Petru Mihai Gorcea crede că personajul central este fata de împărat care „trînd în deplină și simbolică izolare, are revelația, în vis, și cu ajutorul magie al oglinzii, a propriului geniu, a esenței personalității sale”. Conștiința fetei nefiind comprehensivă față de o atare revelație, geniu (acel daimon lăuntric) se obiectualizează în exterior, refuzînd să se mai întoarcă de unde a emanat. Lucafărul cuprinde astfel „mitul scîndării omului modern” ce vrea să resuscite o mitologie a interiorității umane prin căutarea unui eroic autentic al ei. După această lectură, Lucafărul nu-i decît o materializare a visului fetei, trimis ca sol la deming, iar Cătălin, fiul Cătălinei, conform promisiunii făcute ei de Lucafăr de a se naște din pacat („da, scrie Gorcea, el se va naște astfel, și anume se va naște tocmai din dînsa”). Clar: „dorind sfîntirea nunții sale prin pogorirea Lucafărului și încarnarea lui în copilul ce se va naște, fata de împărat încearcă, măcar și înconștient, să-și nege destinul prin propriul ei fiu, dînd naștere unei făpturi care, prin faptele sale, să transgreseze destinul de muritor”. Cine este însă „altul” pe care îl invocă Lucafărul în ultima strofă ca eventual înlocuitor al său în întreprinderile amoroase ale fetei de împărat numită acum „chip de lut”? „Este locul cel mai obscur al întregului poem”, răspunde exegetul, „finalul Lucafărului este absurd”. „pare, în poemul eminescian, că imaginea interiorității se detașează pentru todeauna de personalitatea generatoare, că lăuntru însuși al omului îl părăsește definitiv pe acesta, lăsîndu-i forma goală, o mască, un chip de lut fără nimic îndărăt”. Este impasul în care ajunge exegeza confundînd pe Hyperion cu Cătălina.

În realitate, o lectură simplă a poemului, chiar fără a respecta *Anatomia criticii* de Northrop Frye, *Structurile antropologice ale imaginarii* de Gilbert Durand și *Minicijna romantică și aevăr româneș* de René Girard în traduceri, ar fi prevenit pe eseișt că *Legenda Lucafărului* (așa se intitulează versiunea predefinitivă) are un povestitor de la care aflăm întii despre personaje: proa frumoasă fată și ființa astrală există înainte de a se întîlni în vis. Tot în cuvintele naratorului apare Cătălin și zborul cosmic al Lucafărului, denumit de Deming Hyperion („cel ce merge pe deasupra” pămîntului, fiul lui Uranus și al Geei după Hesiod). Desigur, putem face abstracție de elementele autobiografice (în postuma citată de Petru Mihai Gorcea *Și oare tot n-ați înțeles, variantă, figurează versurile: „Dar cine e veți întreba, / Nebună și infamă: / Nici voi să știu căreia sa. / Și nici chiar cum o cheamă” care seamănă cu cele din Cînd amin-tirile, partea a doua, nici ele incredințele tiparului, „diatribă violentă împotriva infidelității iubitei”, după Perpeccius: „Ci-n cîntul meu ce va trăi / Infamă apăr-vei / Ca o rușine te-o numi / Întregul neam al Evei”), nu înțelegem nimic din Lucafărul dacă nu-l privim ca pe un poem al destinului artistului izbăvit de suferință prin aspirația către absolut, figurat ca astrul ce va străluci încă după ce va dispărea: „Ca un lucafăr răsărit / Din liniștea uitării / Dînd orizon nemărginit / Singurătății mării / Nainte de-a luci deplin / Menit îi pare strînsul, / Iar ale apei valuri vin / Călătorînd spre dînsul. / Și totuși va luci în veci / Aprins de zeul Amor / Și ale sale raze reci / Pe frunte lumina-m-or”.*

Petru Mihai Gorcea se opune interpretării Lucafărului conform însemnării poetului însuși: „Mi s-a parut că soarta lucafărului din poveste seamănă mult cu soarta genului pe pămînt și i-am dat acest înțeles alegoric”. Nu trebuie să urmăim pe Eminescu, ci pe noul exeget care, apucîndu-se cu mina stîngă de urechea dreaptă, știe mai bine ce voia să spună poetul contemplînd în lumea fără moarte cercul muritorilor cu noroc. Despre incapacitatea de înțelegere a acestora din urmă se pronunță Eminescu și în poezia *E împărțită omenirea (Ahasverus)* din 1876: „Ei nu pîtrund a ta mîrire — / Minune-i pentru dinși tot. / Necercetînd nimic în fire, Nimic nu știu, nimic nu pot...” Poezia este aproape o punere în versuri a unui pasaj din *Die Welt als Wille und Vorstellung*, I, § 36 de Schopenhauer, cel atît de detestat de Gorcea, încît nici nu s-a mai străduit să-l citească. Altfel a citit destul alte lucruri și predecesorii, indeosebi pe G. Călinescu și pe cei care au mers în sensul său. Atragem atenția că titlul poeziei *Povestea magului călător în stele* a fost dat de G. Călinescu și nu de Perpeccius. Sursa poeziei *Fata în grădina de aur* (basmul cules de Richard Kunisch care a servit ca punct de plecare și la Lucafărul) nu a fost descoperită de D. Caracostea, ci de Moses Gaster care o stia poate chiar de la poet. Vezi semnalairea sa din *Literatura populară română* („basmul german inspirat d-lui Eminescu poema Lucafărul”). Nu împărțim ideea lui George Munteanu, preluată de Gorcea, că Eminescu anticipează într-un text pe Einstein, nici că Eminescu ar fi trăit în vreun fel amărăciunea „neimplinirii și ratării”. Nu ideea de ratare trebuie dedusă din poezia *O, stîngă-se a vieții...*, postumă asemănătoare cu antuma *Despărțire*, ci ataraxia la care ajunge și Lucafărul.

Cîteva etimologii sint date greșit. *Lucafer* (pe românește Lucafăr) nu înseamnă făcător (de la *facio*), ci purtător (de la *fero*) de lumină. Cuvîntul geniu vine din lat. gigno, a naște, și înseamnă la origine divinitate tutelară a oricărei ființe. *Voievod* nu înseamnă stăpîn al apelor, derivă din *voi* = oaste și *voditi* = a conduce. La fel stîmă nu vine din germanul *Stimme* = voce, ci din neogrecesul *shima* (duh păzitor al casei, al pădurii, al unei comori). Cuvîntul strigoii nu vine din verbul a striga, ci din lat. striga = ființă malefică. Numele *Mephistopheles* ar veni, susține P. M. Gorcea, din ebraicul *mephistoph* cu sensul de stricător al binelui. În dicționare am găsit sensul „cel care face lumina”, atribuit al lui Phosphoros, aducătorul zorilor. Nu știu de ce din aparatul de la finele cărții au fost înlăturate treizeci și cinci de note din 72, mai mult de jumătate. Din autorii citați au mai rămas J. G. Frazer, Mircea Eliade, V. I. Propp, Georges Dumézil, Jurjia Baltrusaitis (*Oglinda*, 1981), C. G. Jung, Const. Noica.

AL. PIRU

MUZICA

Un mit pe scena operelor

La cel 70 de ani ai săi, maestrul Gheorghe Dumitrescu ne-a dăruit o nouă creație care se înscrie — în ordine cronologică — drept prima operă din „Marea Epopee Națională”. Să rememoram, pe scurt, celelalte opur., care formează o adevărată istorie muzicală a poporului nostru: *Decebal*, *Vlad Tepeș*, *Ion Vodă*, *Răscola* (1907), *Fata cu garoafe* (1933-1944), *Meșterul Manole*, *Geniu pustiu* (Eminescu) și alte două lucrări care încă n-au văzut rampa operii: *Ivan Turbin* — că și Marea iubire. Apoi, în afara baletelor *Miorița* și *Lucafărul*, să enumerăm și oratoriile sale, care nu sînt altceva decît opere de concert: *Tudor Vladimirescu*, *Soarele neagră*, *Pămînt dezrobii*, *Grivița*, *Zorile de aur*, *Din lumea cu dor în cea fără dor*, *Marea trecere* și *Memento mori*. Vom observa deci că numai o simplă însiruire a titlurilor poate umple spațiul unei pagini, aceasta fără a mai aminti și de celelalte lucrări simfonice, de cameră, corale etc., ale aceluiași profund și prolific maestru român. Fără îndoială, Gheorghe Dumitrescu constituie un fenomen unic în muzica noastră de operă, din toate timpurile, așa cum regretatul *Dimitrie Cuclin* va ieși întotdeauna în evidență prin numărul neobișnuit de mare al simfonilor create. Numai că Gheorghe Dumitrescu, fiul Oțeșanilor, al văii Lucavățului și al Hurezului și-a urmat drumul neabătut, făurînd opere, recurgînd, adică, la un drum mai direct spre ascultător, prin intermediul cuvîntului cîntat; iar dacă ne gîndim că majoritatea libreturilor operelor sale au fost scrise tot de dînsul, înțelegem, mai lesne, volumul uriaș de muncă documentară, istorică și folclorică prestată de făurarul „Epopeii naționale muzicale”.

Mitul orfic a preocupat, prin vreme, pe mulți compozitori euro-

peni, *Monteverdi* și *Gluck* fiind cei mai reprezentativi dintre ei. Același mit l-a captivat și pe Gheorghe Dumitrescu. De data aceasta însă, Orfeu a fost privit nu doar ca simbol al artei și iubirii, ci și — în urma unei ample documentări — ca un posibil conducător al triburilor trace, care, printre altele, i-a ajutat pe argonauți în lupta lor pentru redobîndirea „Linii de aur”. Astfel, Orfeu, acest trac de seamă, doborîdește în viziunea compozitorului nostru — pe lângă însușirile alese și vrăjite, cunoscută din legendă — virtuțile neamului nostru, cîntecele populare, obiceiurile, colîndele, setea de dreptate, așa cum urmașii săi, locuitorii acestor locuri de veche așezare le-au șos în evidență pe parcursul milenilor care au trecut. Așadar, lată un Orfeu puțin modificat, împămîntenit, am putea spune. Iar legătura sa cu istoria și jertfele poporului nostru este tratată muzical prin leitmotivul jertfei, care apar nu numai aici, ci și în aproape toate operele epopeii, *Sigur*, nu este locul și nici spațiul pentru a face o analiză muzicală a noti lucrării, a mijloacelor de expresie folosite de compozitor; vom acăta — însă — că, în special partea a doua a operii nu se pare a fi constituită din unele dintre cele mai splendide pagini scrise de Gheorghe Dumitrescu, din noianul zecilor de mii de file trundice și inspirate.

Opera Română din București a dovedit patriotism și a făurit un adevărat act de cultură, montînd — în condițiile existenței unor mari probleme de tot felul — această nouă creație românească. Regizorul *George Zaharescu* (ne-a făcut plăcere să-l revedem montînd operă) l-a conceput pe Orfeu pornînd de la universal către național și de la vraja vremurilor trecute spre o directă legătură și afinitate cu firea și întîmplările — firește, metaforic vorbind — omului contemporan. În această concepție, regizorul a folosit toate mijloacele vechii tragedii, corul antio, dar și cor pastoral, dansuri de obirșie veche, dar și trimiteri directe la dansul nostru popular etc. Dirijorul *Carol Litvin* (precum am aflat, prim dirijor al instituției) a reușit să organizeze și să omogenizeze aparatul orchestral, care are o misiune foarte dificilă prin scriitura instrumentală, existînd chiar pericolul ca — uneori — vocile omenesii să fie acoperite de diferitele timbre, pu-

ternice, aflate în fosă. Plasticitatea partiturii, dese schimbări de măsură și de tempo, alternarea unui discurs vocal-simfonic, cu acela de acompaniament, iată tot atitea probleme care au necesitat — fără doar și poate — un studiu și un travaliu ieșite din comun. Maestrul de cor, *Stelian Olariu*, a reavistat acest compartiment, aducîndu-l în forma la care se afla în cele mai bune perioade ale sale, cu toată greutatea și periculozitatea țesăturii vocale din partitură, iar maestra de balet *Alexa Mezincescu* a integrat coregrafia, însălinind-o în spectacol într-un mod delicat, cu știința dansurilor de factură clasică, dar și ale celor populare, subliniînd minunat fiecare epocă a desfășurării poveștii lui Orfeu — traul *Hristofenia Cazacu* ne-a făcut, din nou, demonstrația marelui său talent, creînd decoruri sugestive și funcționale, fără mari aglomerări, pe elemente arhaice contopite cu o viziune modernă a artelor plastice; iar costumele sint, pur și simplu, splendide, ca pentru expoziție! Greul distribuției solistice a fost dus de tenorul *Constantin Ene*. Interpretarea sa vocală, ca și ținuta scenică, aerul sobru sau de tandru îndrăgostit, căldura omenescă ce se degajă din acest cîntăref, ilustrarea bucuriei de învingător asupra răului, alternarea acestei bucurii cu nefericirea finală adusă de capriciosul său destin, toate acestea au contribuit în creionarea unui rol de seamă, care-l situează pe *Constantin Ene* printre figurile marilor artiști ai Operei Române din București; este unul dintre marile sale succese și, sperăm, această reușită îi va da îndemnul consolidării vitoare a poziției sale, drept unul dintre cei mai valorosi interpreți ai muzicii de operă. Și, alături de *Constantin Ene*, ceilalți solști, îi vom numi pe *Pompei Hărășteanu* (*Iades*), *Elvira Cirje* (*Euridice*), *Rodica Mitrică* (*Medea*), *Adina Iurașcu* (*Hecate*), *Nicolae Urziceanu*, *Dan Zancu*, *Marcel Angelescu*, *Nicolae Constantinescu*, *Adrian Ștefănescu* (în rolurile lui *Iason*, *Heracles*, *Teșeu*, *Marele Preot* și *Aetes*), precum și *Cornelia Angelescu*, *Victoria Bezetti*, *Marina Mirea*, *Ștefan Teodorescu* și *Nicolae Bratu*, toți, în roluri episodice de mai mare sau mai mică întindere, merită felicitările noastre.

CLAUDIU NEGULESCU

Ei au învățat geografia prin pasul oilor

Acum câteva nopți am fost trezit de un zgomot ciudat. Fișia strada și parcă clocotea asfaltul. Am deschis geamurile și am văzut o imagine ciudată: sute, poate mii de oi traversau orașul. Mergeau parcă coborite din liniștea unei legende care, în noaptea, mîngia orașul. Cîteva ciobani, precum niște umbre, „aduceau” Miorița mult mai aproape de noi. Și în somnul nostru doar răsuflarea oilor, mersul lor pe asfalt completau visul metropolei. Am mers un timp lîngă ele și aveam senzația că fiecare pas făcut mă reîntoarce într-o copilărie pierdută definitiv. Oile și ciobanii veneau de pe undeva din inima Bărăganului ca să se așeze la porțile Capitalei pe buzele de pămînt pe care iarba se chinuie chiar și ea să crească. Au venit ele, oile, ca să-și lase podoaba de cel mai mare preț: lina. Acum, cînd termometrele arată o anumită temperatură este, spunea un bătrîn cioban, vremea recoltelor de lina... Și în acea noapte, lîngă acea turmă de oi, care frămînta asfaltul am cunoscut cîteva oameni care s-au născut o dată cu veacul și care muncesc de cînd se știu la oi. Și în ciuda multor prejudecăți, uitări de-ale noastre, inerției de tot felul, ei, acei bătrîni, care în loc să numere îndrăgostiții din Cișmigiu sau halbele cu bere de la nu știu ce restaurant, numără pasul oilor. Ei încă se mai numesc ciobani sau crescători de oi. Ei au învățat geografia prin pasul oilor. Și ca să nu pară totul ca o simplă poveste, bătrîni despre care vorbeam se numesc: Hristu Dauti care rostuește în acte 82 de ani impliniți și Constantin Ciotev, ceva mai tînăr, care a trecut pragul celor 60 de veri... A doua zi l-am găsit, cum spuneam, pe niște cres-

te de pămînt, la una din porțile de sud ale orașului, pămînt la care încă nu a ajuns asfaltul și care, după spusele tuturor, nu folosește agriculturii și nici industriei. Este, dacă vreți, vorba de acele fișii de pămînt cu puțină iarbă. Dar oile — care păreau în acea dimineață ca niște păpădii pe verdele încă crud — se mulțumesc și cu el... Tunsul oilor este un adevărat ritual. Omul ingenuchează în fața ei și ea ingenuchează în fața omului. Tunsul se începe ori de la cap, ori de la coadă, ori de la un picior din spate. Îți trebuie și foarte multă dibăcie și iuteală în mișcări. Oaia nu trebuie ciupită — dar nici lina nu trebuie să se rupă. Totul se lasă, precum un voal, pe pămînt. Este, dacă vreți, exact cum cineva și-ar scoate o pălărie. Calitatea lîinii depinde și de felul cum este tunsă oia. Și totul este făcut cu răbdare. Și pămîntul se acoperă cu lina. Ciobanii o culeg ca și cum ea, lina, ar fi fructul pămîntului. Și ciobanii despre care vorbeam ne dau peste trei mii de kilograme de lina. Este foarte puțin, ar spune unii — este foarte mult, ar spune alții. Dar această lina, pînă una alta, există. Și este bine, cît ea mai există. Oile tunse arată precum școlarii la început de an.

Și, acum, noaptea cînd scriu aceste rînduri mă gîndesc la foarte multe lucruri. Dacă acești ciobani există la porțile orașului, de ce nu s-ar ivi posibilitatea ca într-un cadru legal și organizat să se vină pînă la stîna?! Este, dacă vreți, un fel de a completa zonele de agrement. Copiii ar vedea astfel oile în realitate, nu numai în cărțile de școală. S-ar vedea multe și s-ar învăța multe.

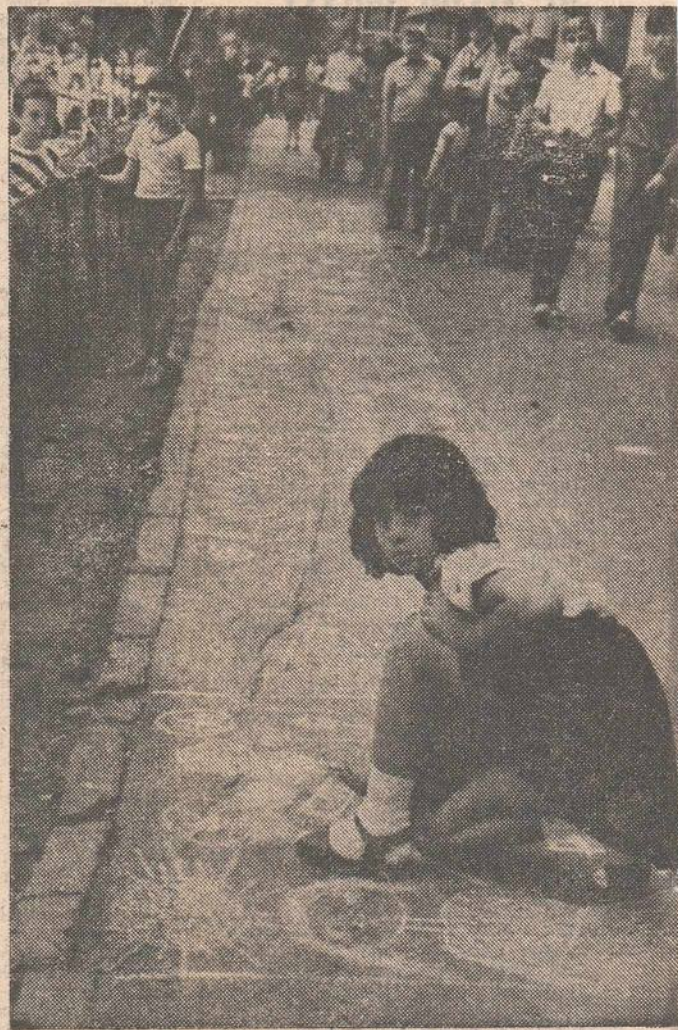

Două fotoreportaje de Sorin Postolache

Copilăria mai aproape de noi...

Pentru ziua celor mici cei de la cunoscutul magazin bucureștean Bucur-Obor s-au pregătit de foarte mult timp. Cel mai spectaculos fapt s-a petrecut chiar în după amiaza zilei de 1 iunie. La ora fixată, între o ploale și alta, peste o sută de chemați ai desenului și-au dat intîlnire la corectare. Și timp de cîteva ceasuri, pe asfaltul din jurul magazinului, cei o sută de copii au desenat. Cîteva ceasuri întregul spațiu s-a transformat într-o adevărată expoziție. Minunată imaginea cînd ingenucheați pe asfalt chiar și părinții și bunicii pătrundeau în minunata imaginație a celor mici. Dacă desenele s-ar fi putut păstra mai mult timp, magazinul ar fi avut și un alt decor. Dar, cum spuneam, ploaia a spălat totul precum un obraz de copil. În interiorul magazinului cîteva actori au prezentat și o paradă a model demonștrînd încă o dată grija tuturor pentru cea mai tînără generație... A existat un singur rîgret. Acela că, s-o spunem drept, asemenea lucruri se organizează doar o dată pe an. Poate ar fi bine ca și alte magazine din Capitală, din țară, chiar și întreprinderi de jucării sau de confecții să organizeze periodic asemenea intîlniri. Credem noi că ceea ce a încercat și a reușit să facă magazinul Bucur-Obor de 1 iunie poate fi generalizat. Nu premiile contează ci faptul că cei mici se pot intîlni într-un cadru organizat, pot să se confrunte între ei și, s-o recunoaștem, să aducă copilăria mai aproape de noi...

Fotoreportaj de Elena Ghera

Ploaie peste Cheile Bicazului

Șoseaua lucește sub ploaia repede și caldă ce anunță sosirea verii, dar cursa Bicaz — Lacul Roșu își urmează liniștită drumul. Călătorii se cunosc, trec în revistă ultimele noutăți și chiar glumesc: „nea Ioane, ia-o și pe asta c-a venit de la scaldat“, zice Costică Ionescu despre o nevăastă apărută în drum, cu hainele ude de ploaie. Mașina oprește, femeia se urcă și gluma conteneste. Guralivul de Costică schimbă subiectul: ca șofer, a lucrat trei ani la canal, e om umblat și manierat. „Acolo, pe șantier, zice, mă uitam în spate și tot cu a treia mergeam“. Tace un timp, privește prin mașină, cu jind, după care zice: „E curată... ai grijă-o bine, Cheile Bicazului înseamnă un traseu greu!“ Cind intrăm în trecătoare, cobor. Sînt 5 km pe care vreau să-i fac pe jos. Primul om ieșit în cale e un bătrîn: Stan Panțiru din Bicaz Chei. Vine de la deal, unde are o bucată de pămînt, a dus cartofi pentru semănat și s-a întors cu fin. „Demult, își amintește el, cind eram copil, făceam drumul ăsta peste Surduc, era pantă de suie și-apoi de coborît! Pe-aici era îngust de tot, drumul cumpănit, apa mare și plin de bolovani. Nu puteai merge cu calul de căpăstru“. De la primul kilometru peisajul e copleșitor și proporțiile par să scape de sub control. Șoseaua se strecoară printre versanți, îngustă, deși e reglementară, cu dublu sens. Singurătatea dimineții și ploaia te fac să te simți stingher și mărunt. Mă lipesc de un perete de stîncă și caut cerul, pierzîndu-mi, pentru o secundă, echilibrul. E sus de tot, cenușiu, ca o strecurătoare spinzurată. Înaintez încet și sînt atentă: o cascadă, a doua, un izvor și Bicazul care bolborosește peste bolovani. Acciași bolovani din copilăria lui moș Panțiru.

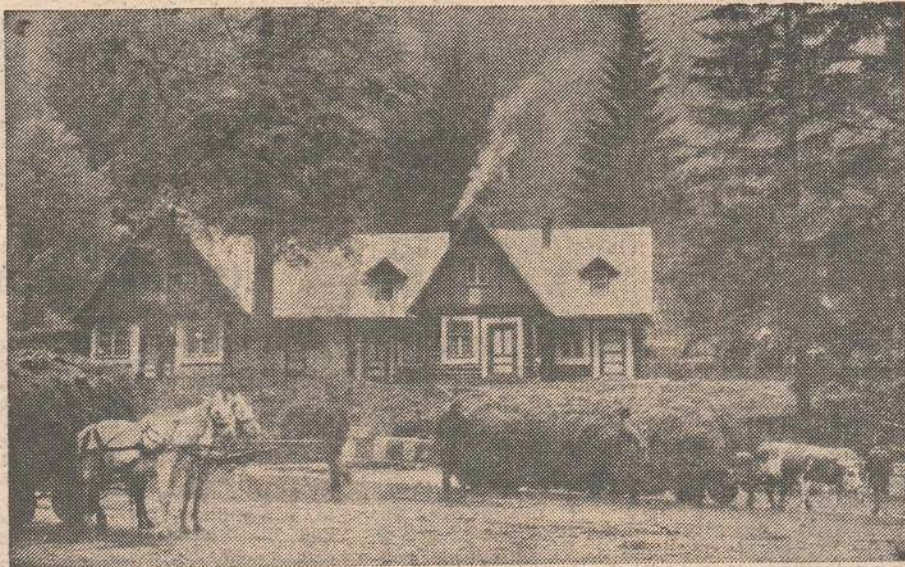
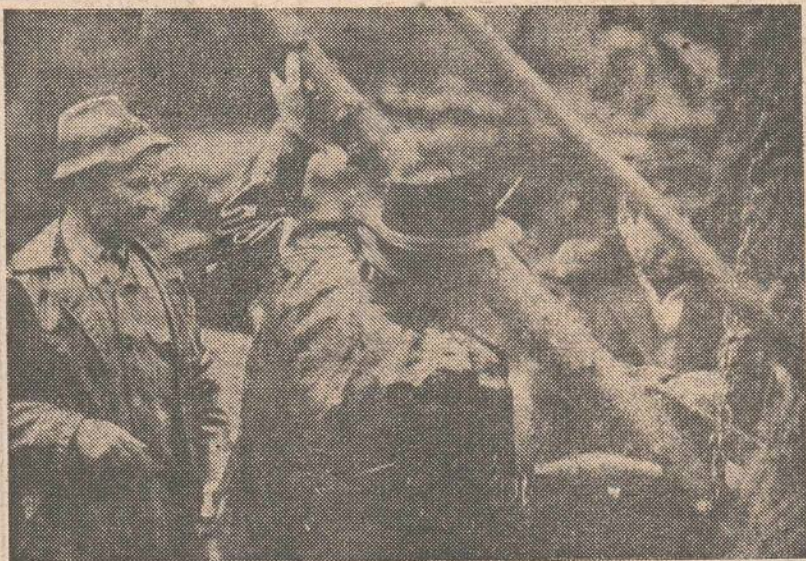
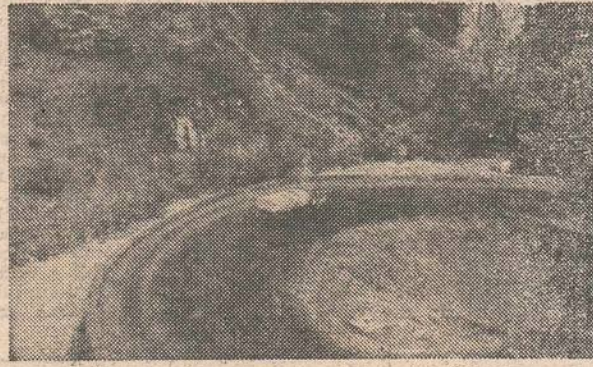
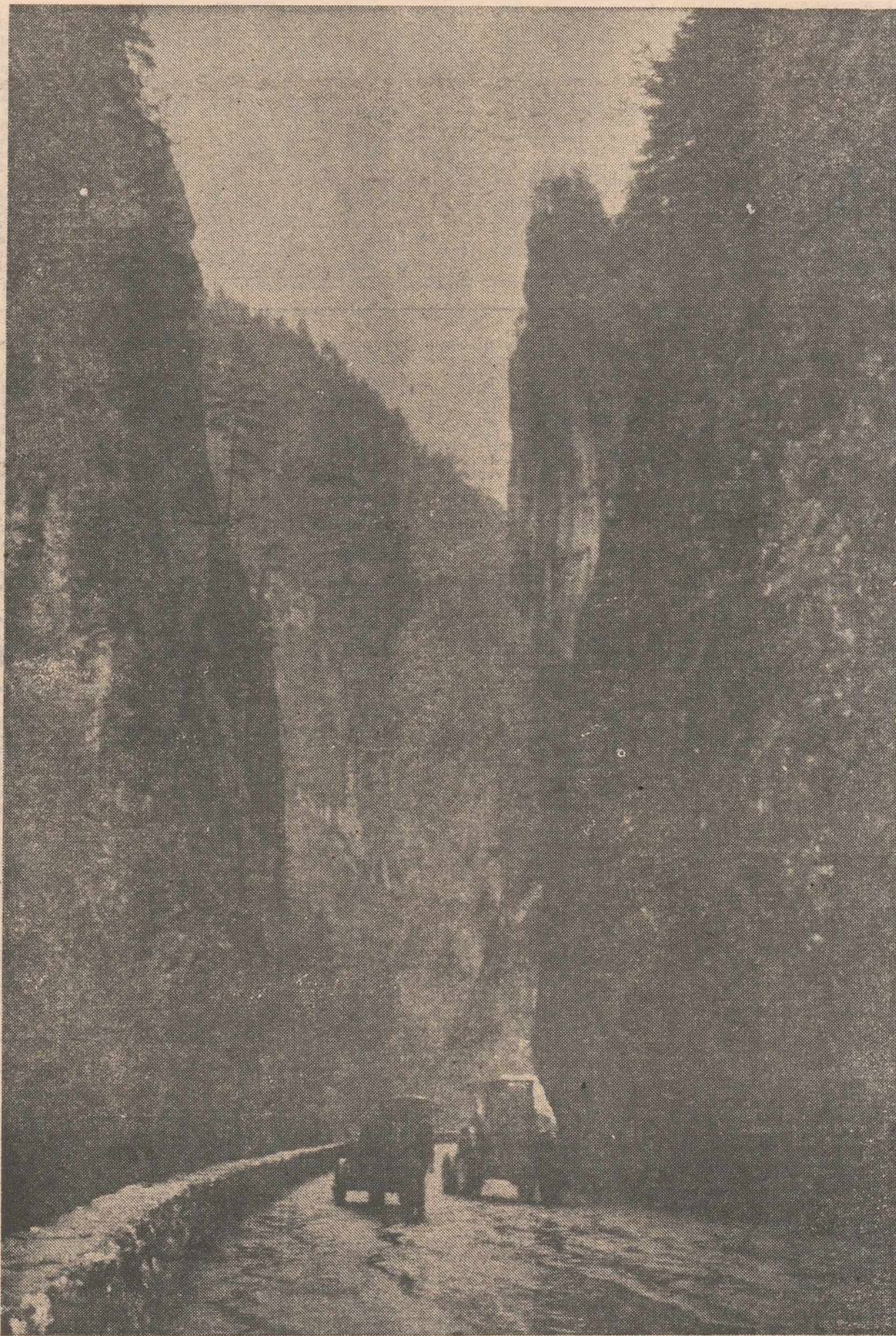
Este aproape ora opt. Pe serpentine își face apariția o cisternă de lapte. La vîlan — tot un fost șofer trecut pe la canal: Vasile Handaric. În trei ore a strîns laptele din toată zona de nord-vest a județului, jumătate din cei 4000 l pe care-i duce, zilnic, la Piatra.

La kilometrul 30 ieșim, propriu-zis, din Cheile Bicazului, se mai luminează, ploaia e ceva mai indulgentă, dar prezentă. De necrezut, cineva cîntă din fluiet un fel de doină. Cel care doinește este Ilie Gliga din Dedra de Mureș și de 14 ani stă cite trei luni la Chei. S-a stabilit în satul vecin și vine aici, cu bicicleta, în fiecare dimineață. Vine cu săculețul cu fluiere.

Cine urcă prin trecătoare nu ocolește cabana Cheile Bicazului. Fumul din hornul cabanei și mirosul de mititei îți răsipesc ultima urmă de oboseală. Deși tînăr, la cei 27 de ani ai săi, Venți Seem, cabanierul, are darul de a descoperi în fiecare moment, exact lucrul cel mai necesar de făcut. Pentru aceasta, spune el, nu trebuie decît să-ți îndrăgești meseria; o dată formalitatea îndeplinită, toate se leagă și merg de la sine.

Mici, bere și muzică. Și încă ceva: sporovăiala de rigoare. Printre mese, fotografii Ioan Saly din stațiunea Lacul Roșu dă indicații despre continuarea programului. Este sufletul grupului, iar verba sa contaminează. Cînd se lămurește cine și de unde sînt imi strigă: „Hei, ziaristo, avem cu noi doi însurăței! Sînt în luna de miere! Colegii lor de muncă le-au făcut cadou două bilete de odihnă. Uite-i, la masa de lingă stîlp“. După toate acestea, mie nu-mi mai rămîne decît să le notez numele: Rafila și Ioan Huza.

Afară, în parcare, două care cu fin sînt gata de coborîre. Se face ultima verificare: frîna, birna de deasupra și lanțurile sînt cit mai bine strînse. Coborîtul pe serpentine este de fiecare dată o mare încercare.

Așteptînd un bărbat

Afirmam, cu nu foarte mult timp în urmă și referindu-mă la „TAPINARIU” (debutul regizoral în lung metraj artistic al lui Ioan Cărmăzan), că în ciuda unor inconsecvențe structurale, în ciuda unor rezolvări ostentativ-experimentale, filmul respectiv conține momente de veritabil regal cinematografic. Iată-ne în fața celui de-al doilea film al acestui extrem de interesant și încă tânăr realizator — este vorba de „LIȘCA” (scenariul: Fănuș Neagu — Vintilă Ornaru) — film care nu numai confirmă, socotesc, acele calități remarcabile încă din start, dar impune un nume, o personalitate aparte, în peisajul cinematografiei naționale contemporane.

Povestea Lișcăi este o poveste

simplă și în același timp halucinantă: o femeie, singură într-o comunitate izolată la rîndu-i, își așteaptă bărbatul plecat pe front, în pofida tuturor datelor ce confirmă moartea violentă a acestuia. Starea de așteptare a eroinei, dusă parcă peste toate limitele umane, este tragică și eroică totodată. Lișca este nu numai soția — ar fi simplist să o considerăm astfel — dar mai ales femeia conștientă că sensul, împlinirea ei în viață nu se pot realiza decît alături de bărbatul ales, iubit, destinat; cit timp mai crede în existența acestuia, mecanismul puterii ei funcționează ireproșabil — în momentul în care credința asta încetează a mai fi, același mecanism se dovedește șubred, vulnerabil, mintea ei cufundindu-se în in-

tineric. Filmul lui Cărmăzan este aspru, bărbătesc, patetic. O stranie poezie însoțește lungile secvențe din care e construit. O subliniază și imaginea de excepție a operatorului Anghel Deca (o mostră de rafinament: extrem de lungul, parcă nesfîrșitul cadru, din generic, tras în nuanțe de brun-verzui — descîntecul, opus unui la fel de lung cadru din final, veritabilă explozie de lumină și culori — terminat în șoc vizual pe chipul răscuit către noi cu spatele al Lișcăi, nebune). O mai subliniază — copleșitor — interpretarea de zile mari a unei debutante în rol principal: Ecaterina Nazare. O mai subliniază, în sfîrșit, costumele și decorurile — avînd ele însele o personalitate a lor, proprie! — rea-

lizate de Desdemona Lozinschi și, respectiv, Vittorio Holtier. Sigur, regăsim încă în „LIȘCA” unele din stîngăciile de început ale regizorului: o anumită lipsă de măsură în „dezîntăuirile” interpretative sau imagistice (vezi, de pildă, momentele de „vrăjitorie”), o repetare gratuită a unor motive (vezi repetatele și aproape ilogice încercări ale moșterului de a o seduce pe Lișca) etc. În întregul său însă, ultimul film al lui Ion Cărmăzan reprezintă o împlinire profesională, pentru autor, iar pentru noi, spectatorii, o veritabilă bucurie estetică; și cînd spun asta mă refer la acea bucurie estetică pe care fi-o dă cinematograful de calitate.

HORIA PĂTRAȘCU

Sacrificiul literelor

(Urmare din pagina 9)

specialitatea limba franceză. La București se bucură de prețuirea și sprijinul constant al unor reputați profesori precum Tudor Vianu, Al. Rosetti, M. Ralea, N. Cartojan, D. Caracostea, C. Rădulescu-Motru la al căror indemn Ion Șugariu își trimite colaborările la Universul literar, Revista Fundațiilor, Vremea, Luceafărul etc. Arhiva facultății bucureștene păstrează numeroase documente ce evidențiază, pe de o parte, temeinica pregătire a studentului „inștat de soare” și chinuit de „cicoarea poeziei”, iar pe de alta succesivele dificultăți materiale cu care se confruntă în Capitală fiul minerului din Maramureș. Din această „luptă aspră pentru soare” se va naște însă primul său volum **Trecere prin alba poartă** (martie 1938), volum ce va fi salutat cu entuziasm la Viața Românească, Familia, Revista Fundațiilor, Pagini literare etc. Apărut la Editura Librăriei Pavel Suru, volumul conține doar 30 de poezii (alte zeci, semn al exigenței, au rămas în periodică) dispuse în trei cicluri: **Cu mine alături, Incantații pentru zina mică, Elegii** și, în ansamblu, se impune printr-o puternică vibrație interioară, sinceritate și o nestăvilită sete de cunoaștere. Cîntec de pornire la drum, Cîntec pentru mine, Rugăciune pentru soare, Gînd, Sete sint, din acest punct de vedere, exemplare. Cele opt Incantații reprezintă tot atîtea poezii de dragoste în care sentimentul erotic se consumă discret într-un cadru feeric, de basm. Elegiile însă trădează teama de solitudine, de neîmplinire, teamă amplificată de grijile cotidiene: „Mă caut printre gîndurile mele-acum / Și nu știu; parcă m-am pierdut demult, / În fiecare noapte stau pînă tîrziu și-ascult, / Cum picură nesigurante grele-n drum”. Versurile rămase în periodică conturează și imaginea unui poet implicat în istorie (Decabal), în relevarea unor aspecte din viața minerilor (Minerul mei) sau a inegalităților frumuseții ale locurilor natale (Făt-Frumos, Băița, sat natal).

Odiolos act semnat, peste voința românilor, în palatul vienez Belvedere va marca întreaga evoluție a lui Ion Șugariu. Ca președinte al Asociației Studenților Refugiați organizează și participă la numeroase acțiuni de protest față de Dictatul de la Viena. Scrie versuri și articole demascatoare, devenind pentru autoritățile horthyste din Ardeal o persoană indezirabilă. În mai multe rânduri i se refuză dreptul de a-și vedea părinții, frații, locurile copilăriei. Abia în iulie 1942 ajunge acasă, dar pentru ultima oară...

Evenimentele se precipită. Studentul remarcabil este smuls de la cursuri de la masa de lucru și concentrat de câteva ori. Glasul său protestatar este prezent în coloanele revistelor: „Scriu în numele scriitorilor tineri. În numele prietenilor. În jurul nostru se petrec evenimente extraordinare. Europa încearcă să repete o experiență dintre cele mai riscante. Abia s-au vindecat rînille războiului din 1916, abia s-au potolit suspinele văduvelor rămase pe drumuri și iată că un nou măcel se pregătește”. Alcătuit, sub îndrumarea lui M. Ralea, teza cu subiectul **Aspectul jurnalistic în literatura modernă** Ion Șugariu se înscrie, în februarie 1942, la examenul de

licență pe care îl promovează strălucit. Prin scrisori transmite vestea părinților și cu emoție îi anunță că așteaptă să-i apară cel de al doilea volum de versuri. Într-adevăr, în martie 1942 **Paradisul peregrinar** este prezent în librării. Critici literari de la mai multe reviste (Universul literar, Revista Fundațiilor, Dacia Rediviva, Luceafărul) îl recomandă cu căldură remarcîndu-l originalitatea și multiplele sensuri alegorice. Și acest volum este alcătuit din 30 de poezii dispuse, cite zece, în trei secvențe: **Pe coline, La poalele muntelui, Intoarcere**. De această dată tonalitățile sînt sobre, grave chiar. Uimit de puterile elementare ale naturii poetul, într-o permanentă stare de căutare, încearcă să deslușească sensurile. Sensurile existenței, ale iubirii, ale morții. Multe poezii (Pădurile din gînd, A fost un arc, Veznicie), prin lanțuri metaforice și alegorie, ascund sensuri adînci, ce au trecut neobservate de ochii cenzurii: „Peste vremi și peste sine / Rugul, rugul se aprinde; / Jocul roșu îl cuprinde / Și-l prefacă în ruine / Ci, în somnul lor de piatră / Singuri munții suri, bătrîni / Lin surd cum îl tot latră / Anii duși de lanțuri, cîinii” (Rug).

Între mobilizări și clipe de liniște Ion Șugariu publică, în martie 1943, amplul poem alegoric **Tara de foc** în care umanismul mesajului și viziunea realistă asupra războiului sînt trăsăturile definitorii. Tot acum lucrează cu înfrigurare la definitivarea volumului **Elegii pentru Ardeal** (apărut postum), la volumul de critică **Viața poeziei**, la un studiu referitor la poezia lui Bacovia, la romanul **Emanoil**.

Proiecte. Proiecte ce s-au curmat brusc. Sublocotenentul Ion Șugariu a fost din nou mobilizat la Regimentul 27 infanterie. În zilele de foc ale lui August și acest regiment s-a acoperit de glorie în zona Băneasa-Otopeni. Jurnalul de operații a înscris cu litere de aur faptele de arme ale bravilor ostași români. Printre ei se afla și Ion Șugariu. Din tumultul acelor file de epoee națională a izvorit și tulburătorul său jurnal de front. Cu primele rînduri ni se transmite bucuria ce l-a stăpînit în momentul în care a primit ordinul de a participa la eliberarea țării, la Ardealului său drag de cîmpitorii fasciști. Subunitatea pe care a comandat-o a strălucit în luptele de la Dumbrăveni, Cristești pe Mureș, Baia Mare, Oradea și apoi la Kötay, Prüg, Ujvilag, Csobad (Ungaria), Pereny, Buzita, Iablonka (Cehoslovacia).

În ultimele zile ale lunii ianuarie 1945 Ion Șugariu, deși bolnav, refuză propunerea comandantului de a rămîne în spatele frontului, la adăpost. Dintr-o înaltă convingere patriotică, din dorința de a-și „face datoria pînă la capăt”, în ziua de 1 februarie își conduce cu eroism subunitatea în luptele ce aveau să ducă la eliberarea orașului cehoslovac Brezno. Ora îl dimineața. O nouă pinză de foc dușmană seamănă moarte. Ora îl și 10 minute. Inima generoasă, inima vitează a lui Ion Șugariu a încetat să mai bată. A fost îngropat, sub faldurile tricolorului, în cimitirul satului Polhora pri Brezno. În 1956 osemintele poetului erau au fost depuse în cimitirul militar român de la Zvolen, acolo unde mai odihnesc pentru totdeauna 10 000 de soldați și 1 000 de ofițeri.

Ar fi împlinit în aceste zile 70 de ani. Soarta i-a fost potrivnică. Moștenirea sa literară, faptele sale de arme au rămas să dăinuască peste vreme.

Numărul dublu, 2—3/1984, al „Revistei Române” (lunar de cultură și civilizație românească, în versiunile engleză, franceză, germană și rusă) apare sub genericul **Tineretului român și cultura**. Un argument redacțional, intitulat **Vîrstă, stare de spirit, climat**, subliniază importanța temei și înscrie acest număr din „Revista Română” în seria manifestărilor de întîmpinare a **Anului Internațional al Tineretului**, acțiune în care, cum se știe, România deține un rol important.

Ancheta revistei, cu titlul semnificativ **De la orgoliul juvenil la im-**

prezintă publicațiile **Suplimentul literar-artistic al „Școlii tineretului”, „Luceafărul”, „Amfiteatru”, „Viața studentescă”, „Echinox”, „Dialog”, „Universitatea comunistă”, „Ifjumunkas”, „Opinia studentescă”, „Forum studențesc”.**

Pornind de la un sondaj în rîndurile maselor de tineri cititori, Constantin Schifirneț, în articolul **Opțiuni, interes, necesități culturale ale tinerilor**, extrage concluzii privind preferințele tinerilor în domeniul artelor, unitatea și diversitatea comportamentului cultural. Dan Mucenic, în articolul **Agore**

REVISTA ROMÂNĂ

plinirea vocațiilor, se adresează președinților uniunilor de creație, din ale căror răspunsuri poate fi recompușă atît imaginea tînarului creator din România de azi, cît și aceea a climatului stimulator în care se dezvoltă personalitatea acestuia.

Esul **Portret în mișcare** de Valentin F. Mihăescu prefațază, încercînd să circumscrie principalele tendințe care se manifestă în creația literară a tinerilor scriitori, o amplă antologie de versuri și proză, grupînd 24 de semnături.

În următoarele rubrici ale revistei sînt analizate, din unghiuri de vedere diferite, ipostaze ale creației tinerilor în peisajul cultural contemporan. Astfel, în secțiunea **Eseuri și comentarii**, Ion Cristoiu

ale tinerilor creatori evidențiază rolul cenaclurilor literare în formarea tinerilor scriitori, iar Alex. Ștefănescu împărtășește satisfacțiile sale ca susținător al rubricii **Cenaclu prin corespondență**, în articolul **O experiență surprinzătoare**.

Numărul se încheie cu o secțiune omagială dedicată, marelui poet Nichita Stănescu.

Poate nu era nelalocul ei prezentarea și a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, tocmai ca un fenomen cultural specific românesc, experiență spirituală unică, de care și cititorii străini ai prestigioasei Reviste Române ar merita să ia, și pe această cale, cunoștință.

Pornit dintr-un adînc respect pentru umorul de calitate bună, festivalul de satiră și umor „De la o glumă la alta”, organizat la Băilești, a ajuns la cea de-a IV-a ediție, desfășurată între 25 și 28 mai. Cei prezenți au adus mai întîi un omagiu de suflet și îngîndurare celui care a fost și rămîne artistul Amza Pellea. Dar cum risul și gluma au fost haina de fiecare zi a marelui actor, băileștenii i-au păstrat vie amintirea tocmai prin această manifestare, care, într-adevăr, e o scenă a unei dispoziții.

Dintre cei peste 30 de participanți, cei mai buni au fost încununați cu premii și medalii. Și, pentru că spațiul nu permite enumerarea tuturor, vom aminti doar premiul întîi acordat următorilor: Doru Octavian Dumitru din Bacău, Grupul „ProParodia” din Craiova (care, sentimental vor-

bind, s-a și dezmembrat, la Băilești apărînd pentru ultima oară) și grupul „Trident” din Piatra Neamț.

La reușita acestui concurs, care de-acum pare a fixa Băileștii în centrul atenției, devenind, nu dînd astfel posibilitatea spectatorilor să participe într-un fel la ierarhizarea făcută de juriu. Alte acțiuni din cadrul festivalului au fost: deschiderea unei expoziții de caricatură, întîlniri cu elevii școlilor din localitate cît și un concurs de creație literară în domeniul epigramei. Cunoscutul epigramist Giuseppe Navarra, președintele juriului, a impus întregului concurs o notă de înalt nivel cultural chiar dacă la un astfel de concurs se ride ca la un bal mascat.

Se cuvine să aducem cuvinte de laudă atît organizatorilor cît și invitaților de onoare ai acestui festival: Silviu Stănescu, Ion Besoiu, Dem Rădulescu, Marin Moraru, Mihai Pîrșă, Florin Tănase, Rodica Popescu-Bitănescu, Ion Marinescu și Ion Colan.

IOANA PROCA

De la o glumă la alta

pentru puțini, „capitala umorului”, o importanță deosebită ni s-a părut a acestui festival: Silviu Stănescu, Ion Besoiu, Dem Rădulescu, Marin Moraru, Mihai Pîrșă, Florin Tănase, Rodica Popescu-Bitănescu, Ion Marinescu și Ion Colan.

Se cuvine să aducem cuvinte de laudă atît organizatorilor cît și invitaților de onoare ai acestui festival: Silviu Stănescu, Ion Besoiu, Dem Rădulescu, Marin Moraru, Mihai Pîrșă, Florin Tănase, Rodica Popescu-Bitănescu, Ion Marinescu și Ion Colan.

Muzeul de artă al Municipiului București, care găzduiește expoziția de creație vestimentară a artiștilor plastici contemporani, este o instituție destul de puțin cunoscută publicului bucureștean, aflată în cartierul Cîmpănești. Expoziția are un aspect unitar ce circumscrie însă o diversitate de orientări în cadrul liniei modei actuale, grupînd și conturînd cu claritate direcții diferite, opuse uneori, rod al unor viziuni artistice personale, proprii fiecărui artist.

O linie care s-a impus deja în creația vestimentară a artiștilor plastici este cea care pleacă de la tradiția costumului popular ajungînd la soluții originale, adecvate modei actuale. Este cazul creațiilor Georgiei Lavric, costume ce sînt

gîndite pentru a fi expuse și îmbrăcate totodată, cu aluzie directă la fotele țărănești confecționate din materiale autentice de o frapantă consistență și semnificative pentru timpul modern. Același demers artistic se poate observa și la rochia realizată de Eva Șorban, care prelucrează modelul bluzei oșenești, folosind chiar pinza țărănească țesută în casă și broderiile sparte lucrate cu mina acum aproape un secol. Pălăria de pai, în spiritul modelului și materialului, vine să completeze acest costum de o bogăție discretă, rafinată, prin monocromia sa. Ioana Oncescu, în același sens al valorificării tradiției populare, pleacă de la costumul atît de rafinat al Mărginimii Sibiu-

lui, ajungînd la comple-uri moderne prin croială (cum sînt pantalonul strîns sub genunchi și jacheta matlasată) care vibrează pe suprafețele lor modele grafice alcătuite cu o mîgală demnă de remarcant, din nenumărate, inventive juxtapuneri de alb și negru.

Creație vestimentară

Un loc aparte și deloc lipsit de importanță în cadrul modei actuale îl au creațiile vestimentare cu suflu romantic, binevenit epocii noastre. Complex imaginat de Maria Popa Anton etalează, cu expresivitatea inocentă a albului, vechi dantele și broderii sparte, subțiri, vapoase, ferme-cătoare.

Deosebit de expresivă prin rafinament, picturalitate, discreție, este rochia realizată de Livia Cîlția, degajînd semnificații ce tin de o interpretare lirică a relației om-ambient, om-societate. Carmen Pușcariu aduce cu creațiile sale ideea de spectacol, prin

aluzia lor scenografică. Sînt două rochii ce încearcă să reconstituie atmosfera secolului al XVII-lea, din materiale prețioase cum sînt moarul, mătasea naturală, catifeaua, costume ce nu îți dau senzația de utilitate imediată, ci se înscriu, mai degrabă, în specia spectacolului, iradiînd, prin prezența lor,

o anume atmosferă specifică epocii postrenascentiste.

Un aer special, oriental, emană și costumul Tatiana Rogowski compus din șalvari și bluză-cerc, frumos susținute cromatic pe tonuri de albastru.

Doina Dănescu, ca și Aura Popescu, se folosesc de asocieri (la modă, procedeul fiind utilizat larg) de materiale moderne, comune, cu altele, mai prețioase și vechi, cum sînt dantelurile.

Un loc aparte ni se pare a-l ocupa Gabriela Caraman Coruț cu creațiile sale care reunesc atît de firesc și într-un mod cu totul nou linia modernă (a pantalonilor colanți, de exemplu, care la Gabriela Caraman Coruț sînt tricotati din fir auriu) cu moda charleston a rochiei blu-

zon strîmtă în partea de jos.

O ultimă orientare a vestimentației pe care o reținem din această expoziție este linia sport, a creațiilor de maximă utilitate, în care inventivitatea și îndrăzneala croiului și cromaticii au un teren deosebit de vast. Compleurile Agnetei Olteanu, Georgetei Brăcăcescu sau Wandel Boveanu stau, prin factura lor sport și desenul precis în care se înscriu, sub semnul influenței pregnante a design-ului. Vin să le completeze deosebite genți create de Carmen Eftimie, Răzvan Lăzărescu, Viorel Oniță.

DOINA MARIAN

atelier literar

de G. Dumitrescu

Fl. Liviu Popa: Deocamdată, se simte mai mult efortul confecționării și mai puțin spontaneitatea vibrației, lirismul, fantezia. Să vedem ce mai urmează.

Gleamena: Mulțumiri. Sorina Drăgoi, Lucia Sirbu, Claudia Rusu, Adrian Bangală: Nu se văd semne de talent.

Gh. Avram: Și din primul și din al doilea plic reiese clar un singur lucru: că nu sînteți înzestrat pentru literatură. (N-aveți, de altfel, nici pregătirea școlară suficientă, ca să puteți minui condeii în mod corect.) Deci, ceea ce continuați să faceți acum, acoperind paginile în neștiire cu așa-zisele dv. „creații literare“, nu e decât o tristă și zadarnică pierdere de timp. Iar neglijarea școlii înseamnă o gravă greșală pe care o veți plăti foarte scump mai târziu.

E. Chelaru: Predomină (și în aceste două plicuri) confecția, manufactura măruntă de vorbe, devenită un fel de inerie, de nărav, care închide, se pare, drumul oricărui efort de înnoire, de auto-depășire, de evitare a plafonării. Ceva, în „Schimb“, „Naivă“ și (oarecum) în „Perpetuă“, „Echilibru“, „A doua invitație“, „Fără nici o erată“.

Gh. Dumitrescu: Printre multe pagini greoaie, zgrunțuroase, nefinisate, fără aripi, citeva mai aproape de poezie. (sau măcar de adevăr...): „Floral“, „Duminică“, „Noutăți“.

M.N. — Prahova: Deși se simte lipsa de experiență, versurile dv. sînt sensibile, au o simplitate sinceră și un anume abur de poezie. Merită să continuați. Poate fi și o bună terapie, pînă cînd urmele „rănilor“ se vor șterge (sub legea neînduplecată a timpului, care le

vindecă pe toate...) și vă veți recăpăta pasul normal. Așa va fi, fără nici o îndoială!...

A. Toderean: Nobilitate intenții nu sînt servite, din păcate, nici de aptitudinile native, nici de cunoștințele și experiența tehnică în ale poeziei. Textele sînt dominate de un didacticism greoi, sfâștos și convențional, iar expresia, versificația sînt naiv și simplist desuete, școlărești, ignorînd, practic, un veac de uriașe progrese și înfloriri ale poeziei și ale meșteșugului liric românesc. Ne veți lerta pentru sinceritatea fără ocolișuri și protocol a acestor rînduri, dar, din respect deosebit față de ceea ce sînteți și reprezentați, față de adevărata dv. creație, nu vă putem lăsa să credeți într-o perspectivă nefondată, iluzorie, în speranța că poezia ar putea fi pentru dv. mai mult decât o „vioară“ (neprețuită) de uz intim.

Bătrîn ucenic. Citeva lucruri bune, și acum („Pastel“, „Dorintă“, „Cuiul“, „Busola“). Întrebările pe care ni le puneți cer de fapt un răspuns din partea dv. însăși! („Un ucenic bătrîn“ trebuie să aibă mai mult curaj...).

E. Radu: Paginile indică un real progres, în ordinea sobrietății mijloacelor, a simplității și proprietății, un câștig însemnat în expresivitate și vibrație („Ca și cum“, „Să...“). Ne trimiteți însă, atât de puțin și de rar!...

Th. Cernăuțeanu: Mai toate sînt demne de atenție și le vom căuta un loc sub soare. Dv. însă ați depășit toate recordurile în ce privește șfiala, dezinteresul... (Trebuia să ne dați un semn, la venirea în București — faceți-o la prima ocazie).

A. I. Voina: Dacă nu vi s-a mai spus pînă acum, aflați că aveți ta-

lent, și nu așa, pe bănuiele și presupunerii, ci foarte de-adevăratelea! (sau, cum ar zice, poate, un „poștaș“ mai duios: „sărut ochii, draga tatii, cerul te-a miruit întru logos“... etc.). Mai trimiteți-ne 10—12 poeme, din ce-aveți mai bun.

Em. Bălțianu: O binevenită notă de înviore, parcă, de înnoire („Dîmineața“, „Amurg“, „Las“...). Dar sînt, în acest plic, și unele neconcordanțe și semne de întrebare: unde sînteți, de pildă, cu adevărat emoționat și sincer, în scrișoarea atît de simplu omească și în „Moartea poetului“, ori, dimpotrivă, în „Lumină“?... (Nu e prima oară cînd ne prilejuieți asemenea triste dileme!...).

T.I.R.: Mulțumiri. Dar nu vă legănați prea mult în acest „dolce (?) far niente“... Și nu întoarceți capul după diversele scheme și mode franceze, sud-americane etc. Descifrați-vă atent propria epidermă — veți găsi acolo toate urmele timpului (care trece, vai, trece...).

Ioan Munteanu (vers și teatru), **Ov. Găină**, **Maria Gheorghe**, **Marius Voinescu**, **Ionel Brad**, **D. Neghină**, **D. Cociubei**, **Oreste, Alex. Pop.**, **Cr. Chioaru**, **Petrina Dragne**, **Mariana Duțu**, **Em. Mihailache Birlad**, **C. Bănești**, **Eva Liviu Camelia**, **F. Köllö**, **D. Vintilescu**, **E. Frunză**, **Lil. Deleanu**, **Mirela Drăghiceanu**, **Gelu Vlasiu**, **A.I. Duval**, **D. Bota**, **Jo M.C.D.**, **I. Galu**, **Mido Călin**, **Indra Damini**, **A. Moldoveanu**, **L. Valdea**, **Lia Dima**: Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se inapoiază.

CINTEC

Zăceam între ierburi cu ochii pe cer,
o liniște imensă îmi coborise în trup
și pămîntul se rotea, se rotea...
Îmi zvîcneau pe obraz
umbre de fluturi și aripi de pasăre
și-aveam părul răsfirat pe pămînt;
ședeam așa, cu brațele albe în lături
culegînd tăcerile somnului
împletindu-le în jurul gîtului, salbe;
prinsesem o culoare de piersică-n pîrg
peste care vîntul rotund adia
singur și simplu
cu degete calde...

CATRINEL STAMATE

CULORI

Nu-mi e frică de negru
mi-e teamă de teama
de a nu pierde
ce-i verde
Mă tem de tăcerea gri
cînd poți auzi
gîndul (tipînd
și zbori fără vrere
spre o planetă
mov.

VERONICA STAN

PAUNUL ȘI CEATA

Cît de mult te iubese pentru orhideea
ta de aur
femeia mea cu arome legendare
femeia mea nordică născută în sud
deasupra noastră își execută
zborul lor mut libelulele
în acvariu peștii piranna visează
balena albă cît de mult te iubese
cît te iubese pentru baia pe
care o pot face în privirea ta
chiar și atunci cînd ai ochii închiși
pentru miinile tale care nu știu
să scrie decît numele meu
cît de mult te iubese.

DAN EMILIAN ROȘCA

TATA MEU GHEORGHE

Livadă în rod — livadă a iubirii
rostită românește —
tatăl meu, Gheorghe, în tine de-o
veșnicie cosește...
Pruncii lui te eurăță de omizi,
te apăra de furi,
tu-i mai alinai, îi mai săruți,
ii mai injuri;
sînt și ei oameni și
mai greșese,
ei pleacă cu capul în pămînt,
tu le strigi: vă iubesc! vă iubesc!
supuși, ei se întore la obișnuita
lor trudă, printre cuvinte;
se-nsoară, te umplu de prunc,
singele lor urcă fierbinte
în roade de aur,
cîntă în cuiburi, zboară la stele,
în fiecare stea cite-un arbore crește...

În mijlocul livezii, parcă de mil de ani,
bătrînul meu tată cosește, cosește...
THEODOR PURICE

NAIVĂ

„La nevoie zici și porcului:
unchiule“
și totuși
nu pot
acesta-i adevărul
mă bibii mereu
și-i spun tot pe nume:
porcule!
dar acest adevăr
— ca să fiu cinstit
nu l-am importat de nicăieri
și nici nu l-am scos
din vreo miraculoasă fîntînă
l-am găsit — pur și simplu
în limba română.

EMIL ACHELĂRIȚEI

SETE

ale iubito eu sînt
la telefon
spune-mi spune-mi
repede că
mă iubești spune-mi
orice un cuvînt acum
fiecare cuvînt
îl plătesc vorbește
mai tare nu-ți aud
ochii
și buzele
sînt receptorul
îmi strivește gura
și tonul urlîndu-mi
fanatic în
ureche inima mea
se strecoară un clinchet
în burta metalică a
telefonului repede
iubito vorbim
cu inima mea trei
minute

CRISTIAN CIUCAR

IUBIRI CITADINE

Îmi plac mireasma prunului
și zarzările crude,
străzile pline
de copii jucîndu-se cu pui de pisică,
piețele forfotind de zarzavat,
casele albe cu număr albastru,
cișecile care nu s-au decolorat de neon,
murdăria zilnică pe care o aduci,
nevinovat, de la servicii,
autobuzele și cearta,
súdoarea amestecată cu praf de cărămidă,
ceramică, beton, ceață și brumele nopții;
pîinea din care mai rup un colț pe drum
ca să mă lerte iarăși mama, cît sînt
de mare;
Îmi plac lacurile Bucureștilor,
unde nu mă duc
la ștrand, și din care păstrez numai
o scoică
în amintirea unei urechi de adolescent,
aurii,
Mareea, depărtările, Insulele Ferice
nu există
decît în inelul pe care-l pun
din cînd în cînd
să-l arăt Craiului Nou, Luceafărului,
Lunii pline,
din nou Craiului Nou...
MIHAELA COSMETTO

CONSTANTIN

DANIEL:

(Urmare din pagina 9)

nu putem vorbi de nașteri, cît de „renășteri“. Dacă ați adopta o teză similară cu privire la formarea culturii profetice, cum ați formula (ipo)tezele (sau argumentele) de lucru?

— Despre asta s-ar putea discuta foarte mult și cu enofm de multe argumente noi. Astfel, dacă ne referim, de exemplu, la cultura romană, ea este, în ultimă instanță, o renaștere a culturii etrusce, pe care o moștenește în întregime. Fundamentele esențiale ale civilizației romane sînt etrusce — religia, limba; primii regi ai romanilor au fost etrusci. La rîndul lor, grecii moștenesc pe egeo-cretani și, într-o măsură foarte mare, ei au asimilat cultura tracilor vechi, așa cum arată Mircea Eliade în cărțile lui, ca și într-un articol recent. Cît privește cultura tracilor, aceasta pare să fie foarte originală. Odată, un faraon egiptean — aflăm din Herodot, din cea de-a doua lui carte — și-a propus să studieze care este poporul cel mai vechi din lume. În acest sens, a făcut o experiență celebră; a luat un copil și l-a izolat de mic interzicîndu-i orice legătură cu lumea exterioară, ca să vadă ce limbă începe întîi să vorbească. Or, primul cuvînt pe care-l spune un astfel de copil este cuvîntul *dekos*, care înseamnă pîine în limba frigiană. Or, știm foarte bine azi că frigenii erau traci. Astfel, după egiptenii vechi, cel mai vechi popor din lume au fost traci. Cert este că spiritualitatea greacă se află inserată adînc în cultura tracică și grecii, care au suferit întotdeauna de un elenocentrism, credeau și în ideea sacră, dar în nici un caz adevărată, că ei n-ar fi putut izvorî dintr-o altă cultură. Ca atare, n-au admis mai niciodată că ar fi fost influențat de traci. Din fericire, adevărul istoric e altul: tracia reprezintă o sursă întregă de inspirație pentru civilizația greacă. O serie de zei din mitologia greacă sînt traci: zeita Hera, Hefaiistos, Dionisos, Apollo — toți aceștia au fost traci. Zeita Artemis, pe de altă parte, nu este altceva decît o transfigurare a zeiței trace Bendis. Chiar ideologia la care face apel Platon în *Statul* este de sorginte tracică. Ideile sale colectiviste au fost — se știe azi bine — preluate de la masașeii, care le-au transmis, prin filiație directă, tracilor...

— Care sînt aporturile românești în dezvoltarea orientalisticii și în ce măsură sînt cunoscute și prețuite acestea pe plan mondial?

— Vreau mai întîi să vorbesc despre niște orientaliști români cu mari contribuții. În primul rînd, despre acelea ale lui Siruni, care a reușit să deceleze un dialect armean nou vorbit în nordul Moldovei și Transilvaniei. El a publicat și o serie de date necunoscute despre vechii armeni, care au avut puternice legături cu țările românești. Un alt orientalist care a scris lucruri remarcabile este, repet, Guboglu. Este suficient să spun că profesorul Guboglu a fost invitat de trei ori de către guvernul francez pentru a descifra documente în otomană, mai precis, o serie de relații dintre Francisc I, regele Franței, și Soleiman Magnificul între care a existat o corespondență vastă și o alianță. Tot profesorului Guboglu i se datorează faptul de a fi dat la iveală, pentru prima oară, citeva documente esențiale din noianul existent în Constantinopol, la Top-Kapı, unde se păstrează, cum se știe, încă milioane de informații inedite, despre istoria țărilor românești. Nu pot să-l uit aici în nici un caz pe regretatul Sergiu Al. George, dispărut atît de nedrept prematur...

— Și, totuși, aporturile dumneavoastră...

— Cercetările mele au fost publicate, multe dintre ele, în străinătate. Iată aici un număr de 13 lucrări care au apărut în reviste de mare specialitate în diverse limbi sub egida unor societăți științifice de prestigiu. În principal, multe din studiile mele publicate în țară și în străinătate se referă la Manuscrisele de la Marea Moartă. Am reușit, după multe investigații, să stabilesc o relație destul de necunoscută între creștinismul primitiv și esenienii — strămoșii evreilor — care sînt, de fapt, autorii Manuscriselor de la Marea Moartă. Aceste studii mi-au apărut în Revista internațională a Istoriei Religioase care apare la New York, ca și în revista *Qumran* care apare la Paris.

— În ce forme concrete se exprimă activitatea Asociației de Studii Orientale din R. S. România?

— În primul rînd, scoatem o publicație — *Studia et Acta Orientalia* — care se bucură de prestigiu peste hotare. Apoi, organizăm o serie de cursuri de limbi vechi la care participă atît studenții români, cît și străini, ca, de pildă, cursul de sanscrită și cursurile de ebraică. Avem, de asemenea, o bibliotecă destul de importantă, în care pot fi studiate cărți și reviste de specialitate, ajutîndu-i astfel pe tinerii care au făcut fa-

cultatea de orientalistă să-și adîncească izvoarele și să se perfecționeze în diferite sectoare, care, bănuieți, nu sînt deloc ușoare. Mă refer mai ales la tinerii care au urmat araba, chineza, persana și care au făcut studii de indiana ori de sanscrită. Revista noastră „*Studia et Acta Orientalia*“ este o realitate vie...
— Ce alte proiecte aveți pe șantier și în ce măsură se vor reflecta acestea în Biblioteca Orientalis ori în alte serii editoriale românești și străine?
— Pentru Biblioteca Orientalis, pregătesc volumul II din *Orientalia Mirabilia*. Mă aflu în stadiu avansat cu *Scripta Aramaica* (vol. II), care va cuprinde texte necunoscute scrise de vechii evrei, texte rabinice și talmudice, dar și străvechi texte creștine. Pregătesc, de asemenea, o

carte, mai precis un amplu studiu științific, despre așa-zisele mistere ale lui Zalmoxis, de care foarte puțini s-au ocupat pînă acum. Studiul acesta va da seamă asupra unor „enigme“, va ilumina o serie de rituri, obiceiuri și în general multe din tainele modului de viață, credințele, moravurile și tradițiile vechilor dacii.

— Ce v-aș putea ura, acum, cînd împliniți 70 de ani? Să fiți mereu prezent printre noi cu tot mai multe cărți, dînd la iveală viața cea nouă a trecutului, decî mereu pe strada Culturii, rămîind totuși ascuns între cărțile dumneavoastră. Prezent de departe printre noi, adică foarte aproape!

Un muzeu in labirint

Paradoxurile deşertului

„Noapte instelată“ (detaliu)

Multă vreme n-am priceput de ce mă fascinau deşerturile. Consideram această ispită un capriciu al sensibilităţii mele. Nu era o vocaţie de explorator, fiindcă ajuns la marginea Saharei n-am avut curaj să pătrund prea adinc în ea; cind n-am mai văzut decât nisip în jur, m-am oprit; am privit, cu o panică abia stăpinită, orizonturile arse, cerul ars, galbenul obositor, nesfârşit şi ars, am luat de jos un pumn de nisip, l-am lăsat să curgă încet printre degete şi m-am întrebat ce mă atrăsese acolo. Un parfum aspru, bolnav, de nisip încins, o

senzaţie bruscă de sete, un gust de absurditate şi de zădărnicie erau singurul răspuns. Nu îndrăzneam să înaintez şi nici nu mă grăbeam să întorc spatele aceluia spaţiu în care totul părea suprimat, într-un delir ultim al negaţiei. Am stat o vreme fîntuit acolo, după care am plecat, la fel de nedumerit cum venisem. De ce oare în acea catastrofă a fertilităţii, în acel scandal care e un deşert, ceva, ca o ispită toxică şi irepresibilă continua să mă solicite?

Mai tîrziu am înţeles că n-am visat niciodată caravane, ci oaze. N-am visat să străbat deşertul, ci să-l pot contesta într-un fel.

Apoi, cind am început să mă scutur de prejudecăţi, mi-am dat seama că numai o logică simplistă mă împinsese să reduc deşertul la negaţie pură. De fapt, deşertul neagă numai pînă la un punct. Apoi afirmă. Esenţa lui devine atunci prin excelenţă afirmativă. Sterilitatea lui devine roditoare, în ea se dezvoltă o vegetaţie fără rădăcini şi fără viaţă, prăfoasă, fantomatică, un miraj, o iluzie, dar o iluzie care face ca nici un deşert să nu fie perfect, absolut, atotputernic. Fata Morgana este fiica deşertului, dar şi eşecul lui. Aş spune chiar: destinul lui. Căci nimeni, probabil, n-a adus atîtea servicii iluziilor ca deşertul, singurul rival serios al lui Don Quijote. Cu mult înainte de Cervantes, el a demonstrat invincibilitatea iluziei. Cu cit s-a încropănit să reducă totul la sine, să devină absolut, cu atît a aţîţat mai mult reveriile de nisip, fragile, dar semnificative, care au precedat piramidele.

Adevărul e că mult înaintea faraonilor s-ar fi putut studia în deşert rolul subversiv al iluziei. Fata Morgana anunţa ridicarea piramidelor. Alerga pe nisip, ca o eternă promisiune, şi repeta că orice deşert e condamnat să conspire prin mirajele sale împotriva sa, şi că orice singurătate stimulează, la limită, un refuz.

Poate că deşerturile nu se pot desăvîrşi altfel decît eşuînd. În tăcerea lor piatra strigă, iar piramida capătă atîta grandoare încît nu te-ai mira să auzi că deşertul însuşi a visat-o şi că măcar în parte e opera lui.

Vreau să spun că, neînţelegîndu-l, recunosc, pe pustnici, înţeleg în schimb că în mod normal nu poţi pătrunde în deşert decît pentru a te îmbolnăvi şi mai mult de ceea ce, aparent, ai lăsat în urmă; că e aproape o fatalitate să descoperi oamenii acolo unde ei îţi lipsesc şi să-ţi vezi mai bine amintirile, proiectate pe ecranul luminos şi arid al deşertului asemenea umbrelor pe care le aruncă tufele de alfa. Persecuţia memoriei creşte probabil în aceeaşi măsură cu setea, astfel că în inima deşertului nu mai e nevoie, îmi inchipui, să-ţi iei pulsul fiindcă ţi-l auzi; şi nu te mai poţi ascunde nicăieri, trebuie să iei act de tine, de setea ta, să te judeci în funcţie de ea; ştii în clipa aceea că apa e adevărul şi că fără acest adevăr nu poţi să trăieşti; minciuna, amăgirea, tertipurile îţi crapă buzele şi le singerează, unica scăpare e să-ţi umezeşti gura arsă, să-ţi astimperi setea, care strigă în tine, te avertizează „caută o oază sau vei pieri”, iar tu descoperi că unui om fără apă speculaţiile şi justificările, oricît de abile, nu-i mai folosesc la nimic. În fapt, ai descoperit esenţialul: că pustiu nu e pustiu. Departe de oameni, eşti aproape de ei. Şi inevitabil te simţi frate cu cel chinat de aceeaşi sete ca tine sau care îţi întinde burduful său cu apă. Nicăieri adevărul nu e mai simplu, mai răcoros şi mai fratern. Îţi aminteşti ploile care te-au sîcîit altădată, fîntinile pe care le-ai ignorat, izvoarele pe care nu le-ai băgat în seamă, riurile în care ai aruncat cu pietre, distrîndu-te, fiindcă nu descoperiseşi că adevărul teribil e setea; îţi aminteşti de atîtea conversaţii plictisitoare, de un necunoscut cu care te-ai ciocnit pe stradă, de altul care ţi-a cerut ziarul în tren şi nu i-ai dat, de înverşunarea cu care căutai cărările neumbrate, locurile retrase, ca să scapi de zgomot, de aglomeraţie, şi constăţi că deşertul te face să doreşti lucruri ciudate, să conversezi plictisitor cu cineva, chiar să te cerţi; că el instigă atît de mult setea ta fiziologică şi setea de alţii încît uiţi, da, uiţi că în cupa întinsă lui Socrate nu era apă. Adevăratele utopie a deşertului nu mai e atunci Fata Morgana şi e de ajuns să ne gândim la Van Gogh pentru a numi utopia aceasta; Van Gogh, pictorul cel mai singur şi cu cea mai însorită singurătate, care, departe de cei ce-l ignorau sau rideau de nebunia lui, trăia cu iluzia zguduitor de îngenuă că toţi sîntem fraţi, că toţi iubim griul şi toţi simţim la fel neliniştea mistralului. În „Noapte instelată” cerul pare cuprins de un uragan care adună pulberea stelelor în vârtejuri ameţitoare, ca într-un deşert cosmic, în timp ce torţa funerară a unui chiparos înaltă flăcări negre: ramurile sale, Şi întreaga noapte, abisală şi feerică, e, s-ar zice, pupila dilatată a acestui sfînt al picturii care a descoperit parcă în singurătatea lui că adevărata sfinţenie este, vorba lui La Rochefoucauld, politeţea dusă la plinătate. Van Gogh a mers cu politeţea pînă acolo încît nici prin moartea lui n-a jîgnit pe nimeni.

Mai e nevoie să mai precizăm că deşerturile sînt de mai multe feluri? Al lui Gauguin se afla în natura luxuriantă de la tropice. Al lui Rembrandt, într-o cameră. Al lui Velásquez, în zarva unui palat. În toate exista însă o oglindă. În care cel ce privea se regăsea pe sine. Şi, în sine, lumea.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Un om de bine: Demetrescu-Brăila

Pe numele lui întreg Vasile G. Demetrescu-Brăila; era de profesie medic şi nu mai sîntem prea mulţi în viaţă care să-l ştim cum a fost, ce a reprezentat şi ce a înfăptuit în toată existenţa lui, pusă cu abnegaţie şi cu statornicie în slujba celor mici şi nevoiaşi, ca să fie nu numai tîmăduitor de boli şi de precarităţi fizice, ci şi vindecător de maladii şi de nedreptăţi sociale.

Se născuse în Bucureşti la 1 Ianuarie 1875 şi a decedat la Brăila în februarie 1941. Şcoala primară a făcut-o la Brăila, unde a absolvit şi liceul „Nicolae Bălcescu”, iar facultatea de medicină la Universitatea din Bucureşti, fiind coleg de an cu profesorul şi savantul de mal tîrziu Francisc I. Rainer, cu care va lega o strînsă şi afectuoasă prietenie, — inrudiţi în suflet şi în spirit de aceleaşi inexorabile nevoi de muzică şi de poezie, de artă în genere, şi de cultură. Activează în cadrul Ligii Culturale, iar ca student se impune repede prin cunoştinţele generale pe care le căpătase din neobosite lecturi şi prin ascuţime mintală şi este ales preşedinte, trei ani la rînd al Comitetului Naţional Studentesc, în care calitate participă la cel dintîi congres internaţional de la Torino din 1898 şi la cel de-al doilea de la Paris în 1900.

Terminîndu-şi studiile, se stabileşte ca doctor în 1902 la Brăila, într-o vreme cind medicina nu era profesie ci apostolat, şi curînd va deveni o figură populară şi iubită a localităţii, de care oamenii se apropiau cu încredere, că vor găsi sprijin şi soluţii, în necazurile lor.

Va fi preşedinte al Colegiului medical din Brăila şi membru în Consiliul general de 5 pe întreaga ţară.

Fascinat de personalitatea lui Take Ionescu, cind acesta se desprinde de vechii conservatori şi întemeiază în 1909 Partidul Conservator Democrat, va fi cîştigat de acesta pentru viaţa politică, unde desfăşoară o laborioasă activitate.

Se va alege în mai multe legislaturi deputat, începînd din 1912, şi se va remarca prin talentul de vorbitor, prin substanţă, prin logică, prin culoarea expunerii şi printr-o înaltă atitudine etică şi de intelect care-l vor face întotdeauna ascultat cu interes.

În 1915, într-un vibrant şi patetic discurs din Parlament, va cere cu hotărîre intrarea României în război alături de puterile Antantei, iar în cel dintîi cabinet — care va fi şi cel din urmă — prezidat de Take Ionescu, ce n-a durat decît o lună, adică de la 17 decembrie 1921 pînă la 19 Ianuarie 1922, Demetrescu-Brăila va figura ca ministru al cultelor şi al artelor.

Intr-o altă cuvîntare, rostită în Adunarea deputaţilor la 21 Iulie 1920, pe care o am la îndemînă şi în care se pune chestiunea expulsiunii şi a condiţiilor de viaţă ale muncitorilor, Demetrescu-Brăila îşi spune gîndul deschis şi fără menajamente. Citez: „Este o lege istorică, fatală, ca pămîntul să reintre în mina primului lui proprietar, care a fost ţăranul şi care în lungul vremii a fost rînd pe rînd expulsiat şi bine înţeles fără despăgubiri.” Şi, ceva mai încolo, adaugă: „În materie de greve cred că ar trebui să nu pornim de la ideea preconcepută că ele se datorează unor Instigaţiuni, ci să pornim de la principiul că orice om ce îşi oferă munca lui fie statului, fie particularului, are dreptul la un salariu care să reprezinte cel puţin un minimum al existenţei. Fără acest lucru laşi pe om sub imperiul necesităţii fizice care nu cunoaşte legi şi care este totdeauna

cel mai rău sfătuitor. Nu putem tăgădui că muncitorii de la oraşe înainte de război şi în special mişcările funcţionari salariaţi de Stat după război, nu au un salariu care să reprezinte acest minimum de existenţă. Mizeria există. Sîntem datori s-o îndreptăm. Căci aşa cum spunea Victor Hugo: mizeria şi fericirea pot admirabil convieţui cu o singură condiţie, să nu se vadă niciodată. În ziua cind mizeria priveşte în faţă fericirea şi măsoară distanţa care le separă, fără ca fericirea să zărească măcar mizeria — necum să se îndouzeze de ea — în ziua aceea conflictul şi catastrofa sînt inevitabile. Să căutăm să evităm catastrofa. Avem posibilitatea s-o facem şi avem şi datoria de a o face.”

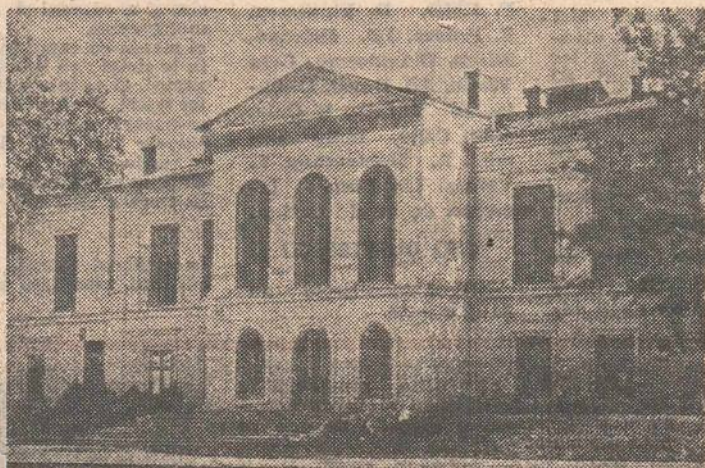
Dar vreau să mai menţionez aici două-trei din înfăptuirile care s-au născut în epocă din iniţiativa, cugetul şi persistentele lui stăruinţe, fiindcă omul de bine care era doctorul Demetrescu-Brăila nu considera că ajutînd un om năpăstuit sau o familie împovărată, e destul ca să-ţi dea conştiinţa că ţi-ai făcut datoria. El milita statornic pentru binele colectiv. Aşa, din ideea şi prin osîrdiile lui, s-a ridicat la Brăila Palatul Casei Asiguratorilor Sociale, o clădire monumentală, înzestrată cu tot aparatul modern al timpului. Construcţia a început în primăvara lui 1937 şi s-a terminat la 25 septembrie în acelaşi an. Cred că mai dăinuie şi astăzi ca să depună mărturie. Tot lui i se datorează, fiind coleg de şcoală cu inginerul Cezar Mereuţă, care devenise director general al căilor ferate, linia feroviară Băbadag — Tulcea, asigurînd legătura oraşului cu restul ţării, care obişnuit în timpul iernilor rămînea izolat. Şi tot lui îi revine meritul cind după ce a luat contact cu sindicatele portuare, s-a adus Legea aşa-numită a marinarilor, care obliga pe armatori să aibă pe vasele lor 90 la sută din personalul navigant român, iar în cazul cind nu erau cereri pentru restul de 10 la sută, să se recurgă la personal străin. De asemenea, în ipoteza desfacerii contractului de muncă, armatorul îşi asuma sarcina să-i dea marinarului concediat, salariul pe trei luni şi readucerea lui la portul de bază.

Mai dau amănuntul că era un fidel şi nedezmîntat prieten al lui Nicolae Titulescu, că era — în amator — un extrem de dotat sculptor cu haruri impresionante în el pentru meşterug, care a lăsat destule lucrări remarcabile, fără să mai ştiu dacă se mai păstrează pe undeva sau nu. Ceea ce ştiu însă, fără putinţă de tăgadă, este că în locuinţa de pe şoseaua Kiseleff, a regretatului şi marelui nostru diplomat — unde acum găzduiesc „Asociaţia de Drept Internaţional şi de Relaţii Internaţionale” şi sediul „Comisiei Naţionale UNESCO” — am admirat două piese superbe ale lui Demetrescu-Brăila pe care le dăruise bunului său amic: bustul lui Take Ionescu şi acela al lui I. G. Duca. Nădăjduiesc că ambele există.

Asta a fost, în cîteva vorbe, omul care îşi făurise un catehism din fiecare zi trăită, ca să fie util tuturor. Poate că a răzuit mai mult şi a putut mai puţin. Oricum, am ţinut de datoria mea morală să-l amintesc — şi celor de ieri, care vor mai fi, şi celor de azi, care n-au de unde să-l mai ştie — ca pe un exemplu vibrant de omie, de dezinteresate idealuri şi de curate simţăminte, care vor înobilă întotdeauna speţa umană.

L. KALUSTIAN

Omagiu lui Eminescu

Muzeul Literaturii Române organizează, în întîmpinarea comemorării a 95 de ani de la moartea poetului naţional, o seară omagială de muzică şi poezie.

Despre vîrstele variaţelor poeziei eminesciene şi despre proiectele muzicale ale acesteia vor vorbi Petru Creţia şi Doru Popovici. În continuare, va urma un recital poetic-muzical susţinut de prestigioşi actori şi interpreţi ai scenelor bucureştene.

Manifestarea va avea loc luni, 11 Iunie a.c., orele 18, la sediul muzeului din str. Fundaţiei nr. 4 (lingă Piaţa Romană).

Desene pe asfalt

Între W şi VV

În noaptea de 26 spre 27 aprilie 1963 murea la Bucureşti un mare poet: Vasile Voiculescu.

Nimic de mirare. Bucureştii sînt o „moară” de poezii, singura rămasă după ce Dimboviţa a fost zăgăzuită şi după ce griviţa n-a mai fost măcinat între roţile de piatră mişcate de apa ei, zice-se, dulce. Bucureştii, am mai spus-o, nu s-au norocit să dea literaturii prea mulţi poeţi, dar au fost, hotărît, cetatea unde poezii vin (şi izbutesc) să moară, după ce şi-au ritmat paşii (ai sufletului) cu trepidanta lui viaţă.

Un con de întuneric (mai de grabă dreptunghi, ca al gropniţelor) s-a aşezat în anul de după război asupra delicatei umbre a poetului Voiculescu, numele lui s-a desfăcut de plumbul tipografilor şi o vreme s-a mai vorbit în mahalaua sa numai de un doctor Vasile Voiculescu. Vreo patru ani nici despre acest doctor nu s-a mai ştiut nimic. A fost apoi un muribund cu barbă albă de sfînt de Bizanţia şi, în urmă, o noapte de 26 spre 27 aprilie...

Dar la puţină vreme de la petrecerea din lumea noastră a poetului s-a produs un adevărat miracol: reamintindu-şi-l, iubitorii literaturii lui Voiculescu au vrut să-l readucă în spaţiul din care lipsise, din care fusese alungat, prin reîmpărţirea volumelor sale de dinainte de război. Numărul urlaş de manu-

scrise evident netipărite l-a declasat şi înceapă pioasa operă de „reconsiderare” prin a publica o bizară, la prima vedere, colecţie de sonete despre care se putea crede că e o tîlmăcire din Shakespeare „trădînd” scandalos originalul, de nu e o parafrază la sacra lui literă, o Dimboviţa vărsată în Tamisa. Pînă şi sigla caligrafiată de poetul român pe coperta manuscrisului său putea deruta: cel doi V ai cinstiului său nume reeditau „monograma” britului, W, dacă erau, ca spadele „Incrucişaţi!”

Voiculescu n-a „putut” să-l traducă pe Shakespeare şi e un noroc pentru literatura noastră că a fost să fie aşa. Poetul a imaginat o continuare a sonetelor shakespeariene — sonete inchipuite — şi a împlinit o operă paradoxal originală, de o netăgăduită şi cumva nesperată grandoare. Versuri grele, sunînd ca brătări de aur la glezna unei frumoase (iubită „Inchipuită” şi ea?) cele mai frumoase din cîte a scris în limba română un poet aflat la senectute. Voiculescu a apropiat bătrîneţii posibilitatea tubirii, golind-o de brumele dezolării şi solitudinii. Poate numai Goethe să fi fost mai convingător demonstrînd că pentru iubire şi pentru lubirile poezilor nu există crepuscul...

Au urmat două volume de proze halucinante, aproape umbrînd... Sonetele. S-au repus în circulaţie cărţile vechi. A apărut teatrul voiculescian.

Şi avînd Voiculescu o viaţă, aşa cum a avut-o, lată că are acum în chip meritat şi un biograful şi o biografie. Un poet (se putea altfel?) născut în fîntul la propriu şi la fi-

gurat vulcanic al Buzăului care l-a dat pe Voiculescu, a scris o frumoasă carte a drumurilor lui Vasile Voiculescu apărută la Editura Sport-Turism în seria „Pe urmele lui...”. Florentin Popescu, aşadar, a refăcut filmul atît de ceţos şi lacunar al vieţii poetului bucurîndu-se abia în postumitate de o dreaptă cinstire, slujit de propriii paşi, de cercetarea bibliotecilor şi investiind de cele mai multe ori pe cont propriu. A umplut astfel „firide” de biografie despre care documentele nu dau mărturie, depăşindu-şi în chip fericit atribuţiile. Biograful a făcut şi o muncă de cercetător literar, nelincetînd să fie la rîndul unui poet delicat atunci cind îşi evocă personajul devenit, firesc, o obsesie a anilor de trudă în care s-a nevoit să-l cheme din uitare. Voiculescu a lăsat în urmă-l doar cărţi.

„Doar” un nume nepătat. A lăsat amintirea unui artist prea sigur pe unelte sale, prea sigur pe destinul operei sale pentru a se risipi, ca unii şi ca alţii în activităţi menite să le „lumineze” biografia. A fost destul de avar cu interviurile. N-a lăsat un jurnal, iar însemnările lui cind a avut răgazul să le scrie, nu descriu ospeţele ori cum-pene eroticeşti.

A lăsat în urmă-l „doar” cărţi. N-a lăsat „urme” pe care biograful să le poată culege comod. Dar ce are mai mare preţ: viaţa scriitorului ori viaţa literelor sale scrise tremurat pe file de dinainte de scris îngălbenite şi înflorite croncăreşte cu lacrimi şi cu sudoare?

GHEORGHE TOMOZEI

Lumea cărților

Finalul și discursivitatea

Între mai recente sau mai vechile volume de poezie apărute la Editura Eminescu se impune cel semnat de Adrian Vasiliu și intitulat **Sonete euclidiene**. Se impune nu doar prin tehnica impecabilă a versului supus rigorilor formei fixe, sonetului (tot mai mulți poeți din varii generații fac dovada acestui profesionalism care, la urma-urmelor, a ajuns să nu mai însemne aproape nimic), ci și prin faptul că, dincolo de această supușenie, se simte o anume libertate a rostirii, o acomodare internă la structura impusă. Sonetele sale, precum, de exemplu, **Orașul atomic**: „O liniște de tot, afară / Nici o corabie la țarm / În aer pasările dorm / Cadența pașilor, egală. // Vagi adieri de clorofom / De la fereastra principală / Lumina huruie în sală / Regresul timpului, enorm: // În dimineața feudală / Peste orașul de carton / Căzu cortina infernală // Și-n tinguiri de gramofon / Muri o cîntăreață cheală / Ultimul om născut din om“ se alcătuiesc din tuse energice (propoziții scurte), expresioniste, conturînd, limpede și clar, profilul unui sentiment, aerul unei notații. ● Un amplu volum, **Din umbra lumii**, semnează Mihaela Minulescu, la aceeași editură, volum cuprinzînd nu mai puțin de cinci cicluri: Casa în flăcări, Ars în arderea focului sacru, Jurnal dintr-o vreme cînd ființele pierduseră totul în afara dorului, Speranța corăbierului părăsit de viețuitoarele corăbiei și Amiaza topită. O poezie corectă, adică bine construită, fără artificii experimentale, dar, totodată, păcătînd printr-o discursivitate care diluează. Iată, de exemplu, cit de bine, cit de frumos începe una din poezii, aleasă aproape la întâmplare: La portile riului / pîndește un fluture / și apa, e moartă, / părere de a fi într-o cără / și cit de neconcludent continuă: „Vrei să-mi spui, / vrei să fii asemeni

unei priviri / dar ființele sînt translucide, gelatinoase și în continuă mișcare“ și iată ce final explicativ, diluînd întreaga atmosferă și-ntr-un sentiment: „Întrucît singurul dor e nemurirea / vei fi știind desigur / și despre transluciditatea / gelatinozitatea / și continua mișcare a domniei-sale“. Altfel spus, un volum prea amplu, cantitativ, pentru o astfel de poezie. ● Nici Toma Biolan, autorul volumului **Nuferi în somn**, nu scapă de aceeași capcană a finalului de poem: „De-atîta liniște mi se aude sufletul / prin văle singelui umblind / după turma mioarelor, pierdută // De-atîta tăcere, ca din altă țărîm la mijloc de flori, între izvoare / mi se aude steaua căzînd“. Ce frumoasă poezie a liniștii, a tainelor ce se nasc în miezul tăcerii, dar și ce spulberare inabilă a atmosferei de pînă acum prin versurile din final: „Lasă-mă doar o dată să trec înapoi / tustrele vămile, apele, vremile / peste arsele bărgane / unde mai bate vînt de alean / și oamenii se strigă pe nume: / — Marie, Ioane!“ ● La nivelul primului volum semnalat se află însă **Muzeul de ceară**, de Mihai Duțescu, un poet care-și construiește discursul cu migală și rafinament, amplificînd taina și emoția pînă-n final, nerisipînd-o, precum în poemul ce dă chiar titlul volumului „Lacrimi pe obrajii păsării, / pe geamurile reci / din salon // eu, în mărime natural, / în muzeul de ceară // port hainele cele bune, / sint surzător / am obraji colarați / îți vine să crezi / că sint fericiți / dacă mă privești // stau în fotoliu / și țin o carte în mînă / ce perfectă asemănare / ce minune // tu te apropii / și îmi vorbești / apoi mă săruți, / aștepti un răspuns // pe cer trece un / cîrd de ore / mute“.

În stîrșit, debutul

Doi tineri poeți, **Ioan Evu și Rodian Drăgoi**, prezenți de cîțiva ani buni în paginile de poezie ale mai tuturor publi-

cațiilor literare din țară, primul dintre ei, Ioan Evu, debutînd acum doi ani într-o plachetă colectivă, a editurii Facla, celălalt, Rodian Drăgoi, debutînd în Caietul debutanților, al editurii Albatros, deci amîndoi tîrecînd, cu stoicism, și răbdare, și încredere-n ei înșiși, printre furcile caudine ale drumului spre debut, au apărut, în aceste zile, la editura Albatros, cu adevăratele lor cărți de debut: Ioan Evu, **Fără armură**, și Rodian Drăgoi, **Către iarnă**. Două cărți care dau măsura exactă a trudei și uceniciei la rădăcina mare a versului adevărat. Iată, ca argument, unul dintre atîtea altele, poemul **Șarpele pe scut**, din **Fără armură**: „Și șarpele! Ce fiară delicată, / ce grai ursuz, ce sîsiit păgîn! / Ca două lame limba despicată / taie în carnea ceasului bătrîn... / Ce vrea să spună el cu-atîta fală / din colbul drumului cu capul sus, / că de-i strivîți cu pietre solzii / își tirie făptura spre apus? // Și moare-necet cu ziua împreună / cu ochi-nșingerați deschiși în lut, / cînd dorm orașele-n minciună / să-l poarte zorii care vin pe scut...“. Sau, confirmînd aceeași siguranță a construcției, iată, ales tot la întâmplare, un poem, **Printre păsări**, din volumul **Către iarnă**: „Mi-e dor de tine nu te-am văzut niciodată / neconținut printre păsări te caut / miresmele grădinii demult au obosit / și poate tu te-ai prelins într-un flaut // zadarnic cresc pe gură încă-o floare / nici o fereastră nu vine să mă vadă / și-n jurul meu iubito se face tot mai frig / de parcă-aș face focul cu zăpadă“.

Pentru copii

Virgil Carianopol n-a mai apucat, din păcate, să-și vadă apărută, la editura Ion Creangă, ultima sa culegere de poeme intitulată **Cinteece pentru mama**, culegere în care sînt incluse aproape toate poeziile sale, mai noi și mai vechi, pe această temă. Vom întîlni în această plachetă, alături de celebrul **Cintec oltenece**, („Muică, noi sintem un neam / ca frunza zbătînd pe ram / [...] / Dacă n-aveam munți cum sint / îi scoteam chiar din pămînt / Dunăre dacă n-aveam / Jiul, Dunăre-l făceam“) și un foarte frumos și simplu și delicat poem intitulat **Cintecul mamei**: „Nani, nani, puilul meu de soare / O să fii și tu, odată, mare / Cînd voi fi bătrînă, sau nimic, / O să fii ca muntii de voinic / [...] / Nani, nani, pui de om ce ești / Pe aceste plaiuri strămoșești...“. ● Între alte cărți ale aceleiași edituri, două romane, **Fetița care n-a mai mers la școală**, de Maria Baciu, o tristă poveste a unei copilării de altădată, și **Șaptesprezece secole dus-întors**, de Nicolae Ionescu-Dunăru, un roman în care cîțiva copii, porniți să exploreze o peșteră aflată în Poiana Zinelor, fac cu ajutorul unei **zino-rachete temporale**, o călătorie în timp și, firește, toată acțiunea se va desfășura sub semnul fantasticului.

VICTOR NIȚA

Scritorul, conștiință națională

(Urmare din pagina 9)

noastră atunci cînd ea a fost națională cînd poezii au ars cu toată ființa pentru spiritualitatea neamului. Căci poezia ori este națională adică este implicată în destinul spiritual al unui neam ori nu este nimic. Neamurile sunt acele potire delimitate în care începe într-o rodire Logosul universal intrupat în istorie. Universalul este destul de mare ca să aibă nevoie de națiune pentru a-l intrupa, o națiune cu limba și jertfitorii ei este destul de încăpătoare pentru a cuprinde într-o rodire universalul. Iată de ce a scrie poezie națională este tot ce se poate face mai mult de către o generație de poeți cum este și cea a noastră așa cum au fost a lui Eminescu și Goga a lui Iorga și Sadoveanu.

Biblioteca în aer liber

O VOCE

„Ca un vampir / sug singele poemelor mele / și ele rămîn sticloase / perfecte“ susține Ion Bogdan Lefter, autorul volumului **Globul de cristal**, apărut la Editura „Albatros“. Este Lefter, cel care se vede în postura cam dezavantajoasă de bampir, un autor de poeme „perfecte“? Rămîne de văzut. Că se doarește astfel, nu încapă îndoială: un ciclu (numărînd nu mai puțin de șapte poeme) intitulat **Prefețe** se deschide cu versul „Fiecare poem — poemul perfect“, arată că poezia e „cea mai complicată dintre toate arhitecturile posibile“ și militează pentru abstracție, obiectivizare, absolut. Procedeele recomandate și acesta: „Fără căldură și tandrețe — pentru a ajunge la căldura perfectă și la tandrețea perfectă. Creierul — mai sentimental decît inima. Sentimentalitatea absolută“. Să observăm că între poemul golit de singe și abstract, pe de o parte, și sentimentalitate, pe de alta, e o contradicție și să exclamăm: din fericire. Poetul are, evident, un program, un program pe care pentru simplificarea îl vom numi barbian, dar nu izbuteste să-l respecte. Nu e un computer, ci un artist. Pentru Ion Bogdan Lefter, programul este fie o simplă năzuință, un punct de pornire (ca pentru orice adevărat poet), fie, în poeziile mai puțin

reușite, un îndrumar ale cărui reguli le aplică prea serios și cu prea multă conștiințozitate. Dar, de cele mai multe ori, nu le aplică, pentru că nu poate, pentru că-l împiedică talentul, pentru că e obositor și inutil să mergi pe drumul altuia. Încă din ciclul de prefete, poetul, după lungi și inteligente explicații despre cum ar trebui să fie poezia sa, descoperă că „pluteau morți în aerul sacru / troleibuzule opreau în aceleași stații“, ceea ce nu mai are nici o legătură cu demonstrația de pînă atunci. Chiar dacă evocă barbianul „joc secund“, poetul uită adesea estetica purilor cristale și descrie admirabile scene dintr-o existență de adolescent hipersensibil: „Scot din mincea hainei un iepure trist și / las telefonul să sune. / Așezați în două fotolii ascultăm / acordarea orchestrei“. Sau: „Tu? Cine ești tu? Dar cine ești tu? / Tu nici nu semeni cu fotografiile tale. Exiști? / Cine ești tu? Mă reped la oglindă, mă holbez, / îl pipăi pe acela, nu cred: / unde s-au topit degetele verzi? / cînd am lepădat șirul nesfîrșit de piei / pe care îl tot trag după mine? / tot mai uluit în fața vieții, / în fața secundeii uriașe care mă spală strig: Mamă, tată, cînd ați îmbătrînit?“

Întrebăm și noi: acesta e amatorul de poezie „perfectă“ cel care abhoră sentimentalitatea, într-un cuvînt „bampirul“? „Curat bampir!“ cum ar zice Pristanda. Dimpotrivă: un ins delicat și sensibil... De altfel, contradicția dintre „tehnica poetică“ și poezie, poetul o cunoaște și mărturisește meditativ:

„Tehnica, sigur, tehnica / tehnica, desigur“, dar „în ce-ți dai condeul / dacă din tehnică nu curge nici o picătură de singe?“ La noul poet — pe cale de a se forma — vitalitatea e cu mult mai puternică decît poruncile „tehnicii“. „Arta începe dincolo“ de programele artistului. Dar, la urma urmei, aș fi putut să-i admir poetului chipul perfect, abstractizat, absolut. Poate că el, acest chip, există. Nu-l văd. N-am ochi să-l văd. Il urmez încîntat pe Ion Bogdan Lefter atîta vreme cît rămîne într-un spațiu incert, mai degrabă concret decît abstract, mai degrabă relativ decît absolut, mai degrabă uman, prea uman, decît arid și conceptual — spațiu pe care îl consider al poeziei. Spațiu pe care, subiectiv, îl socotesc astfel, ca adorator al lui Bacovia cel mare, al lui Arghezi și Blaga, ca iubitor potolît al lui Ion Barbu, deloc al barbienilor. Îmi place Lefter pentru că se vrea cu încăpăținare barbian și nu reușește să fie astfel decît arareori, pentru că din cînd în cînd își uită teoriile și scrie lucid și ardent despre neliniștea și lubirile sale, într-o odaie luminoasă în care, pentru moment, mitul important al oglinzii și mitul și mai și al cristallului perfect s-au culcat obosite în gîfonierul familiei, dornice să tragă un pui de somn. Cită vreme dorm aceste mituri — mari, desigur, enorme — se aude vocea de o înfînită delicatețe a unui nou și remarcabil poet ce merită să fie urmărit cu toată simpatia.

FLORIN MUGUR

„Patima roșie“ la Paris (III)

1923. Primăvara Parisul inițiază un mare festival teatral internațional în cursul verii. Sunt invitate faimoase companii artistice, dramaturgi celebri, regiitori cunoscuți, scenariști, corifei ce strălucesc pe scenele de tradiție ale lumii. Tendînd gloria parisiană, își semnalează prezența diverse țări. Își anunță participarea Luigi Pirandello, cu piesa sa „Voluptatea onoarei“, avîndu-l în fruntea distribuției pe cel mai mare artist al Italiei, Ruggiero Ruggieri. De asemenea, o altă celebritate suedeză, Lars Hansen, actor de teatru și film, primul partener al Gretel Garbo, cu drama lui Strindberg, „Tatăl“. Între Capșa și Palat, etapă de încredere oarbă, Iancovescu se întrebă: „de ce nu și România?... de ce nu și Iancovescu?“ Tocmai a primit o scrisoare de la Verneuil, care, fără să-l cunoască, îi mulțumește pentru succesul ce-l face la Mic cu comedia sa „Triunghiul“. Se montează pe elogiasele rînduri ale franțuzului; se întărită că nu se găsește în gazele pariziene, printre participanții la pro-

lectatul festival; și se decide să întreprindă ceva, în această direcție. Ascultă de mintea ce-și cunoaște, destul de cuprinzătoare. N-are pic de dubiu în ideea că piesa aleasă trebuie să fie din dramaturgia românească și să servească această dramaturgie. Se oprește ferm la piesa lui Sorbul. Decis să joace „Patima roșie“ la Paris, își pune asociații, pe Elvira și Mihalescu, în fața faptului împlinit. Cra-neur, nu se incurcă, nu întîrzie, anunță turneul într-un interviu. Însă, imediat ce parcurge propriile-i declarații, constată că e lăfșer, că n-are banii necesari... Capital moral, berechet; bănesc, loc!

A doua zi, un alt interviu, al lui Ion Manolescu, artistul dramatic, își face loc în coloanele gazetei de specialitate. Interpretul „Morții civile“ precizează că va întreprinde un turneu peste Atlantic, să dueză românilor din America abecedarea. Iancovescu nu-și vede într-o nimic periclitată tentativă. Dar, banii necexistînd, își fărîmă gîndurile, în fel și chip... Mai întîi o trimite pe frumoasa Elvira pe la autorități. De fiecare dată ea revine fără reușită, exasperată de curtea la toartă, de insistențele lubrice cu care îi răspund libidinoșii potențiali.

Un timp Pulu este descumpănit. Nu se lasă. Obține de la o înaltă personalitate, care participase la deschiderea Teatrului Mic, sprijin moral: patronajul spectacolului pentru Paris. Totodată, o scrisoare către celebra dansatoare englezoaică, Loie Fuller, profesoară de dans la Paris, căreia îi este recomandată călduros trupa românească. În timp ce sealergă după bani, dînd buzna peste maril

industriasi, Iancovescu, gură afurisită, bagatelizează, pe tipicul lui, declarațiile făcute de Manolescu la gazetă: „O — oi; a c — ac... Turneu e asta?!... Un artist trebuie s-o facă prin propria-i meserie. Noi nu ne ducem să vindem abecedare. Ne ducem la Paris pentru artă, nu în postură de comersanți...“

De pretutîndeni, iese cum a intrat. Bani scotați, rămași între safirele, smaraldele și solitarele latifundiarilor — pietre mai mult sau mai puțin prețioase în comparație cu sinceritatea artistică mătrășită — trimbițatul turneu e aproape să-și închidă aripile, nebusc neîmplinit vis, al fanteziei iancovesciene... Dușmani la tot pasul. Spurcate guri cum nu există în altă nobilă breaslă... Deja abecedarele, săltînd pe albastrul marin, dau binețe Statuii Libertății, în rada New-York-ului... Iancovescu sugă a șaptezeci și șasea țigară, fără soluție. Bravînd, trage de el, și la cafenea, îl tot trage: „O să vedeți... Am să-l fac!“

Nici încasările, la teatru, nu-i fac jocurile. Au cam slăbit. Rămîne consolarea aplauzelor, mintea-i fertilă și apucată; năprasnică încredere. Prin ce analogie, din senin, într-una din seri, la sfîrșitul spectacolului, în timp ce se demachiază, frămîntat de aceeași negăsită modalitate financiară să efectueze turneul, îl fulgeră, face lumină în el, amintirea lui Maurice Ghetst, miliardarul de la Philadelphia. Și-adauce bine aminte: nababul jurase să-i stea la dispoziție cu orice ajutor...

Cuprins de mulțămînt, plin, stup, de optimismu-i încorigibil, invită după spec-

tacol pe Elvira și Mihalescu la „Elysée“. Nu-i lasă să răsufle: „S-a făcut. Am găsit banii! Turneul e ca și îmfăptuit.“

— Ești nebun! rîde Elvira.

Mihalescu, circumspect, morfolește în gingii nedumerirea... „Ce țî-a mai trecut prin cap, copile?... Boier Mieluș, Elvirico, pregătită-vă de plecare... Vă trimit în America!“

— Adică?... se întrec cele două voci.

— La un miliardar care mă adoră, Maurice Ghetst, directorul trustului teatral de la Philadelphia.

— De unde pînă unde?... îl privește în bie boier Mieluș.

— Cînd m-a văzut în „Kiki“, la Boulevard, mi-a declarat că mă socotește unul din cei mai importanți actori pe care i-a întîlnit. Valabil pentru toate popoarele. Mi-a dat pe față intenția să-mi înlesnească să mă cunoscă întreaga lume, spunîndu-mi că-mi stă la dispoziție cu orice ajutor... Uite cum viața îi oferă prilejul, acum cînd vă trimite la el, să verse o sumă, nimica toată, în ce-l privește, ca să poa implini, cum spun binevoitorii, nebunii...

În liniștea lăsată pe aprinsu-i verbiu, fumul țigărilor a și cotit-o spre Philadelphia...

Dar, trezît din dulcea amăgire, Mihalescu retează tăcerea: „De unde bani pentru voiajul nostru pînă la Philadelphia?“

— Mă privește!

GABY MICHAILESCU

Vă ascultăm, doctore Florea Dinu

● Radiografie acuzatoare despre cum se pun bete în roate ●

ADRIAN PĂUNESCU : Doctore Florea Dinu, tocmai când părea că situația dumneavoastră e mai clară decât oricând, după ani și ani de luptă, strădanie și clarificări, parcă ne apropiem din nou de punctul zero. Ce s-a întâmplat?

Doctor FLOREA DINU : Într-adevăr, când se părea că sintem pe făgașul cel mai bun, deși dumneavoastră spuneți „punctul zero”, noi credem că am ajuns sub punctul zero. Dacă în cei 7 ani de existență ai Cabinetului nostru de asistență și cercetare stomatologică am muncit cu optimismul și încrederea unor oameni conștienți de menirea noastră, căutând să înlăturăm dificultățile de tot felul și sperând într-un viitor mai bun, sintem la ora actuală opriiți din drumul nostru de-a studia, cerceta și crea pentru binele omului și al țării, din motive pe care refuzăm să le admitem.

A.P. : De fapt, în ce constau cercetările dumneavoastră?

F.D. : Cercetările noastre au fost orientate în ideea de-a găsi noi căi și metode de tratament în medicină și, în principal, în specialitatea stomatologiei, deoarece această specialitate este foarte săracă în medicamente și în aparatură. Se folosesc produse de peste 50 ani, care nu mai corespund cunoștințelor actuale în ceea ce privește biostuctura țesuturilor buco-dentare. Frecvența mare a îmbolnăvirilor buco-dentare ce afectează populația globului și inclusiv a țării noastre — ca 99% leziunea carioasă și aproape 80% boala parodontală — ne-a determinat să ne îndreptăm eforturile spre găsirea unor medicamente și metode care să prevină și să trateze afecțiunile odonto-stomatologice. Putem să spunem că, în urma experienței acumulate în specialitate — de peste 20 de ani ca specialist — am orientat cercetările în direcțiile acute, stringente ale specialității. Încă din timpul tezei de doctorat, care s-a intitulat „Tratamentul bioenzimatic în păstrarea vitalității structurilor buco-maxilo-faciale”, am întreprins vaste cercetări care mi-au permis să înțeleg și să descopăr structura intimă a fiecărui țesut din această zonă. Folosind în studiu cele mai moderne metode aplicate în domeniu (analiza spectrală, microscopia electronică, analiza termogravimetrică și termodiferențială, analiza cromatografică), o vastă cercetare pe animale de laborator am putut trece ulterior la găsirea unei terapii biostimulatoare și regeneratoare pentru structurile studiate și cercetate. Am reușit astfel să obținem și să materializăm medicamente originale, cu acțiune profilactică și curativă și de menținere a vitalității structurilor buco-dentare afectate (pulpă dentară, dentină, nerv, structurile parodontale etc.). Medicamentele poartă girul brevetelor de invenție R.S.R. Cunoșcând lipsa acută în aparatură biomedicală în specialitate, am fost preocupat de-a gândi și a materializa câteva aparate electronice medicale multifuncționale folosite atât în terapia preventivă, curativă cât și în laborator. Cercetările au fost aprobate de Ministerul Sănătății și s-au efectuat sub îndrumarea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și a Academiei de Științe Medicale.

A.P. : Care este cadrul organizatoric creat la nivel central cercetărilor dumneavoastră?

F.D. : Indicația a fost de-a se organiza o unitate integrată — cercetare asistență — adică ceea ce cercetăm să și aplicăm, lucru pe care noi l-am făcut. În anul 1977 am fost chemați la tovarășul ministru Aldea, împreună cu fostul director al Direcției sanitare, cu un plan și o organigramă, pentru înființarea acestei unități. Am primit atunci indicația de-a da drumul acestei unități și de-a alege un număr de aproximativ 20 de cadre medicale, primind și dotarea corespunzătoare din partea Ministerului Sănătății în ceea ce privește aparatura necesară cercetării și asistenței, indicându-ni-se în actul de înființare de-a lucra 50% pentru activitatea de asistență și 50% pentru activitatea de cercetare. Urma ca, într-un timp relativ scurt, această unitate să primească statut de laborator sau centru, conform legislației în vigoare. De atunci nu am primit nici un act care să statuteze cadrul legal al activității noastre de asistență și cercetare, lăsându-ne la discreția conducerii Spitalului orașenesc Cimpina, care tot timpul a spus că nu-l interesează activitatea de cercetare și că noi figurăm în structura spitalului ca niște cadre de specialitate pentru teritoriul arondat și că, dacă vrem să facem cercetare, ne interesează, considerând că ne fac o favoare de-a fi toleranți cu un astfel de profil. De aici au pornit șicanele, boicoturile și denigrările și chiar sabotarea activității de cercetare.

A.P. : Din cât știm, integrarea cercetării cu producția (eventual cu învățământul) face parte din concepția fundamentală a partidului nostru, a președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la dezvoltare. În ce fel ați înțeles dumneavoastră să aplicați această idee, în ce fel ați fost ajutați de organele județene și locale?

F.D. : Este adevărat, aceasta este indicația de partid și de stat, prevăzută chiar și de legislația în vigoare. Noi am respectat cu strictețe această indicație a tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, studiind, cercetând, realizând și aplicând. Atât organele județene de partid cât și cele locale ne-au sprijinit în

toate acțiunile, ori de câte ori am cerut-o, fiind totdeauna alături de noi. Spre deosebire de acestea, cadre din conducerea Spitalului orașenesc Cimpina și din Direcția județeană sanitară Prahova nu numai că nu ne-au acordat nici un sprijin — deși totdeauna am solicitat acest sprijin — dar pe orice cale, directă sau mai puțin fățișă, au încercat și au reușit, din păcate, să facă totul pentru a destrăma și dezorganiza această unitate. Am întâmpinat totdeauna dificultăți în buna aprovizionare legată de cercetare — întârzieri, tergiversări sub masca, de exemplu, a obținerii unor aprobări; timorarea cadrelor din subordine ori de câte ori aveau ocazia; schimbarea locului de muncă al unor cadre formate de noi în specialitate, mergând chiar până la desființarea unor posturi din schema și așa foarte restrinsă.

A.P. : De ce consideră directorul Spitalului orașenesc Cimpina, din câte cunoaștem numit Toma Alexandru, că induceți oamenii în eroare?

F.D. : Nu știu dacă altcineva din Țara românească mi-ar putea spune astfel. La această întrebare, rog să se justifice personal.

A.P. : De ce consideră directorul Direcției sanitare județene Prahova, Alexandru Mircea, că sînteți bolnav psihic?

F.D. : Și la această întrebare trebuie să răspund personal tovarășului care a făcut aprecierea. Menționez numai că n-am fost în viața mea pacient al vreunui cabinet sau spital de neurologie sau psihiatrie.

Față de cele două afirmații de mai sus, care mă lezează profund și îmi aduc prejudicii morale, cer — în mod public — ca persoanele în cauză să se dea seama conform legii.

A.P. : Dacă sînteți, cum zic unii, și escroc și bolnav mintal, de ce v-au lăsat să lucrați pînă acum? Nu cumva această discreditație convergentă a reînceput în clipa în care ați refuzat să acceptați aplicarea denaturată și pîrtoitoare a indicațiilor privind reducerea personalului neproductiv. Nu e oare firesc ca la o polițică atît de solicitată, conducerea Direcției sanitare județene și conducerea Spitalului orașenesc Cimpina să răspundă nevoilor reale ale oamenilor muncii și să respecte schema cadru considerînd că nu este personaj auxiliar un om care stă toată ziua în picioare în fața bolnavilor și că este mai degrabă personal neproductiv într-un spital directorul economic al spitalului, al cărui post ar trebui — de fapt — redus, cîtă vreme există și un post de contabil șef și nenumărați contabili, în schema unui spital. Sînteți comunist, nu numai medic, și vă rog să luați cuvîntul ca atare.

F.D. : Nici pentru mine nu este clară această contradicție flagrantă, mai ales că în relațiile personale, directe nu lăsaș să se întrevadă aceste gânduri și aprecieri meschine, decît mărturisirea unuia dintre cei doi, că este invidios pe mine pentru că eu am realizat ceea ce el nu va putea realiza niciodată.

Într-adevăr, această discreditație convergentă coincide cu opoziția mea — bine justificată — de-a mi se reduce, din lună în lună aproape, cite un cadru din schemă, care — repet — este foarte, foarte redusă. Am intuit ceea ce urmăreau prin luarea cadrelor, în special a celor mai bune, pentru a ne lăsa descoperiți și a nu mai putea face față dublei activități — de asistență și cercetare — în care sintem angrenați cu termene fixe de predare a contractelor de cercetare științifică. Dealtfel, anul trecut am și primit o înștiințare scrisă din partea conducerii Spitalului orașenesc Cimpina, în sensul că unitatea noastră își va înceta activitatea de cercetare, unele cadre fiind puse la dispoziția Oficiului farmaceutic, iar altele distribuite în rețea, oprind în oraș numai anumite cadre, printr-o selecție nu pe criterii obiective (valorice), ci de altă natură... Întotdeauna m-am întreat ce rol are un director economic la un spital orașenesc ce nu are decît trei conturi — de medicamente, de alimente și inventar moale. Cum se poate justifica prezența unui astfel de cadru, care nu este direct productiv și nu are ce contabiliza, mai ales că există și contabil șef și n contabil.

A.P. : Dacă nu vă deranjează, și nu e secret de serviciu sau secret de stat, vă rugăm să faceți publică hotărîrea Spitalului orașenesc Cimpina cu privire la activitatea dumneavoastră.

F.D. : Nu e secret de serviciu, cu atât mai puțin secret de stat. Iată-o: „Spitalul orașenesc Cimpina, Consiliul oamenilor muncii. Hotărîrea nr. 20. Consiliul oamenilor muncii al Spitalului orașenesc Cimpina: — avînd în vedere fenomenul social de masă declanșat de recente articole publicate de săptămînalul „Flacăra” privind activitatea în afara specialității și competenței Cabinetelor de stomatologie din Cimpina, bd. Culturii nr. 27; — avînd în vedere că, oameni suferinzi, cu afecțiuni invalidante, sosiți din toate colțurile țării, au fost puși pe drumuri și induși în eroare de cazurile prezentate în săptămînalul „Flacăra”; — avînd în vedere că majoritatea bolnavilor, ce solicită consultații sau tratamente, sînt din afara teritoriului arondat spitalului și prezintă afecțiuni cu pondere neurologică pentru care tov. dr. Dinu Florea nu are formație profesională în specialitate; — avînd în vedere că aparatele și medicamentele folosite nu sînt omologa-

te sau înregistrate la Ministerul Sănătății pentru utilizare în practica medicală; — avînd în vedere implicațiile medico-legale a unei activități în afara legii; — avînd în vedere și prevederile exprese ale art. 172 din Legea nr. 3/1978; — avînd în vedere și discuțiile purtate în ziua de 24 mai 1984, cu specialiștii comisiei Ministerului Sănătății; — în temeiul Legii nr. 5/1978 — republicată — cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat și Legii nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației; HOTĂRĂȘTE ART. 1. — Începînd cu data de 29 mai 1984, Cabinetele de stomatologie din bd. Culturii nr. 27 vor intra în legalitate, cu activitatea de asistență medicală, privind: a. — Respectarea teritorializării spitalului; b. — Acordarea asistenței corespunzătoare competenței Cabinetelor de specialitate pendente de Dispensarul policlinic — respectiv numai de stomatologie; c. — Folosirea numai a aparatelor și medicamentelor avizate de Ministerul Sănătății, interzicîndu-se tratamentele cu medicamente și aparate neomologate și neautorizate. ART. 2. — Medicamentul în curs de cercetare, potrivit contractului ce se derulează în prezent, va avea un regim strict de laborator și încercări pe animale, fiind interzisă experimentarea pe om. ART. 3. — Se însărcinează cu aducerea la îndeplinire a prezentei hotărîri, tov. dr. Dinu Florea, medic coordonator al Cabinetelor, căruia i se pune în vedere că neexecutarea întocmai atrage răspunderea administrativă, civilă și penală, după caz, potrivit legii. ART. 4. — Se însărcinează cu comunicarea, conducerea operativă a spitalului. Dată în Cimpina, azi 28 mai 1984, în sedința Consiliului oamenilor muncii. Semnează: Președinte C.O.M., Dr. Constantin Lavinia; Prim-vicepreședinte C.O.M. și medic director, Dr. Toma Alexandru.”

A.P. : Pe ce legi vă întemeiați dumneavoastră activitatea?

F.D. : Noi ne întemeiem activitatea pe Legea nr. 28 privind cercetarea științifică în R.S. România și pe Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației. Nu cunoaștem alte legi pe care s-ar putea întemeia o hotărîre a unei unități medicale.

A.P. : Ce nu mai aveți voie să tratați? De ce? Dacă nevralgia de trigemen este o boală ce intră în specificul direct al preocupărilor dumneavoastră? Este ea o chestiune de domeniu stomatologic? Dacă este, citați-ne o somitate în materie care o consideră astfel.

F.D. : Deși sînt specialist și doctor în științe medicale, în urma hotărîrii pe care am primit-o, nu mai știu ce anume am voie să tratez și ce nu, deoarece în hotărîre nu este specificată o listă de afecțiuni pe care să le tratez. Nici pînă la ora actuală nu am primit o astfel de listă.

Da, nevralgia de trigemen este maladia specificată în orice tratat de stomatologie, din țară sau străinătate, și este obligatorie pentru orice student care iese medic stomatolog să fie învățată, fiind subiecte de examene pentru a deveni doctor, pentru a deveni specialist sau doctor în științe medicale. Toate somitățile în domeniu o consideră astfel, însă citez ultima apariție a tratatului de stomatologie, ediția 1983, autori prof. dr. C. Burlibașa și prof. dr. C. Timoșca. Cap. XVI, pag. 501—509. Dealtfel, nici nu poate fi altfel, deoarece toate structurile buco-dentare sînt înervate de nervul trigemen. Nici unui medic stomatolog nu-i este permis să nu cunoască anatomia, fiziologia și fiziopatologia acestui nerv, pentru că altfel nu ar ști să facă nici măcar o extracție sau să trateze o carie.

Nu am depășit și nu am încălcat teritoriul medical al altor specialități, cum sînt acuzat, deși aveam dreptul deoarece sînt doctor în științe medicale.

A.P. : Marele neurochirurg, dr. C. Arseni, ne combătea și vă combătea în urmă cu cîțiva ani, într-un articol din „Muncitorul sanitar”, pentru că susțineam — și dumneavoastră și noi — că unele afecțiuni (vă rog să precizați dumneavoastră care, și să vă amintiți și ce a zis profesorul Arseni) pot fi tratate prin biostimulare electrică.

F.D. : Cunoșc activitatea acestui prestigios savant, pe care îl stimez pentru munca neobosită și titanică pusă în slujba sănătății și a dezvoltării științei medicale românești, îl studiez tratatele, fiind chiar plăcut impresionat că în tratatul denumit „Durerea”, apărut în 1982, în tratamentul actual al nevralgiei de trigemen este citată și metoda pe care noi o utilizăm — aceea de biostimulare electrică.

A.P. : Într-o carte semnată de acad. C. Arseni, apărută de curînd, sînt citate tocmai rezolvările unor maladii pe căi pe care acum cîțiva ani noi le susțineam. Iar profesorul Arseni le combătea. Aveți cartea? Ce părere aveți? Am fi bucuroși dacă marele nostru neurochirurg, un om care s-a bucurat de neștirbita noastră prețuire și ale cărui fapte medicale le iubim, ar fi ajuns la concluzia că doctorul Florea Dinu și aparatele sale de biostimulare electrică reprezintă o cauză merituoasă.

F.D. : Da, este cartea la care m-am referit anterior, și în majoritatea capitolelor pe care le abordează tratatul sînt citate metodele de neurostimulare electrică terapeutică. De exemplu, la pag. 182, „Metode de neurostimulare electrică

terapeutică”: „Cu toate progresele realizate în domeniul chirurgiei durerii, în tehnicile stereotactice cit și în eficiența medicației antialgice, rezultatele nu sînt constant eficiente și persistă încă un coeficient de risc direct sau prin complicații. În multe cazuri s-ar putea spune chiar că aceste metode au ridicat mai multe probleme decît au putut soluționa. Astfel se explică de ce mai ales în ultimul deceniu s-a încercat ca tehnicile distructive (chirurgicale) precum și implicațiile rezultînd din utilizarea uneori excesivă a medicamentelor să fie substituite cu metode de neurostimulare electrică. Unul din argumentele acestei metode este că este nedistructivă, conferă mai puține riscuri și un minim procentaj de complicații.” Referiri de acest ordin se fac în întregul capitol.

A.P. : Aparatele dumneavoastră nu sînt omologate?

F.D. : Aparatele sînt omologate, au chiar și testare clinică, așa cum este „Dimistoma”, iar „Neurodimi” este omologat tehnic conform STAS-ului privind aparatura biomedicală și s-a realizat un singur prototip care, din cite știu, a fost dat Institutului de neurologie din București.

A.P. : Care ar mai fi specificul muncii de cercetare și în ce ar consta cercetarea clinică la care vă dau dreptul legii și la care vă obligă contractele — cu C.N.S.T. și Academia de Științe Medicale — dacă ați fi într-adevăr în situația să respectați hotărîrea C.O.M. a Spitalului orașenesc Cimpina? Cum ați putea cerceta dacă n-aveți voie să cercetați?

F.D. : Este o întrebare foarte grea pentru că, e adevărat, nu putem să cercetăm dacă nu ni se dă voie, pentru că fiecare contract de cercetare are o temă-program, care face parte integrantă din contractul de cercetare în care sînt stipulate obiectivul cercetării, stadiul problemei pe plan național și internațional, ipoteze de lucru, metode, materiale și loturi de lucru, în care sînt stipulate efectuarea unor cercetări de laborator, pe animale de experiență, și testare clinică a fiecărui medicament sau aparat. Dealtfel, însăși Legea sanitară, la articolul 165 stipulează că pînă la înregistrarea medicamentului sau a aparatului, acestea pot fi utilizate întrucît fac obiectul cercetărilor științifice aprobate de Ministerul Sănătății. În acest caz ne aflăm și noi, toate cercetările noastre fiind aprobate de Ministerul Sănătății.

Respectarea hotărîrii C.O.M. a Spitalului orașenesc Cimpina ne-ar pune în imposibilitatea finalizării oricărei cercetări. Noi n-am putea ști — necercetînd și neexperimentînd — în ce afecțiuni și maladii poate fi aplicat medicamentul sau aparatul respectiv. Etapa de cercetare clinică este ultima etapă a cercetărilor, după ce se primesc confirmările de la Institutul pentru controlul de stat al medicamentului, că produsele pot fi utilizate fără riscuri. În acest sens, există protocoale de experimentare care se întocmesc și se avizează la nivelul Comisiei medicamentului și pe care noi le respectăm întocmai. La fel, în ceea ce privește aparatele biomedicale. Există STAS specific aparatului medical, care este cel mai sever STAS cunoscut în lume, căruia trebuie să-i corespundă un astfel de aparat pînă a ajunge să fie utilizat în clinică.

A.P. : Cite invenții brevetate aveți? Ați fost citat vreodată pozitiv pe plan local?

F.D. : V-am mai spus și cu alte prilejuri — 37, incluzîndu-le și pe cele în curs de brevetare. Din păcate, nu-mi amintesc să fi fost citat vreodată ca un caz pozitiv și să fi primit măcar o stringere de mînă pentru munca depusă în slujba sănătății omului.

A.P. : Cum se explică faptul că ați pierdut la tribunalul județean un proces pe care l-ați cîștigat la Judecătoria Cimpina?

F.D. : Interesantă întrebarea dumneavoastră și bănuim că vizați și răspunsul: în urma aditerii recursului declarat de către Spitalul orașenesc Cimpina la tribunalul județean, avînd ca obiect litigiul de muncă creat între colectivul de cadre care au participat la lucrările de cercetare, pe de o parte, și conducerea Spitalului orașenesc, pe de altă parte, privind plata unor ore efectuate peste programul normal de lucru. Aceste ore au fost izvorite din necesitatea efectuării temelor de cercetare la termenele stabilite. Nu ne explicăm hotărîrea Tribunalului județean Prahova, care a infirmat hotărîrea Judecătoria Cimpina. Ne abținem să facem aprecieri.

A.P. : De ce?

F.D. : Și așa au fost destule influențe și presiuni.

A.P. : Denigratori dumneavoastră le spun oamenilor să nu se trateze la doctorul Dinu pentru că o vor păți. I s-a întâmplat ceva grav vreunui pacient de-al dumneavoastră?

F.D. : Da, așa li se spune celor care au solicitat și solicită tratamente la mine, dar afirm că niciodată, în cariera mea de 22 de ani ca medic specialist, nu am adus vreun prejudiciu — cit de mic — vreunui bolnav.

A.P. : Cărui boli le-ați putea veni împotriva, cu ceea ce știți și puteți la ora de față?

F.D. : 1. Profilaxia cariei dentare; tratamentul bioregenerator de conservare a

Cele bune să se-adune

MARTOR
OCULAR

• Andreea și acele • Mereu beția vitezei •

vitalității structurilor pulpo-dentinare și parodontale; 2. parodontopatii; 3. gingivite, stomatite, gangrena și necroza pulpară, plăgi; 4. nevralgia de trigemen și alte alghii în sfera buco-maxilo-facială; 5. paralizii faciale periferice etc.

A.P.: Conform legii — singura care poate governa raporturile dintre cetățeni într-o societate civilizată — la o policlinică cu plată, cetățeanul are sau nu dreptul să vină de oriunde din țară să se trateze? Vă faceți planul și vă plătiți impozitele conform legilor?

F.D.: După cite cunosc, da. Noi nu simțim policlinică cu plată, astfel încât partea a doua a întrebării dumneavoastră nu își găsește răspuns în cazul nostru.

A.P.: Dar atunci de ce încasați bani de la unii pacienți?

F.D.: Asistența stomatologică este gratuită, exceptând lucrările dentare care se plătesc (manopera și materialul), conform Ordinului nr. 1005/1958 al Ministerului Sănătății, în baza Decretului 246/1958.

A.P.: Nu la asta mă refer, ci la faptul că un redactor al nostru a constatat că unor cetățeni veniți cu bilete de trimitere din alte localități pentru a fi consultați la dispensarul policlinic, adică la cabinetele coordonate de dr. Dinu, li s-a prețuit, din dispoziția conducerii spitalului, niște taxe. Oamenii au primit aprobarea, au plătit banii la casieria spitalului și s-au prezentat la dumneata să fie consultați și, eventual, tratați.

F.D.: Dacă s-au făcut încasări în afara celui legal, nu știu. N-am fost întrebat și nu simțeam implicații.

A.P.: Ce cale întrevedeți pentru ca principala menire a unui medic — sănătatea oamenilor — să poată fi din nou pe de-a-ntregul în puterea dumneavoastră?

F.D.: Crearea unui cadru organizatoric și legal pentru a ne putea desfășura activitatea. Înă în contextul actual, când oamenii cu funcții de răspundere și de decizie de la nivelul spitalului și județului m-au denigrat și m-au calomniat, fără ca nimeni să-i tragă la răspundere, cum s-ar putea găsi o rezolvare pentru ca noi să intrăm pe făgășul normal pentru îndeplinirea misiunii de medic și doctor?

A.P.: În curtea policlinicii din Cimpina, frinturi de conversație ale celor ce așteaptă rezolvarea unei situații care stă în puterea noastră și pe care, în mod ciudat, oamenii care se gîndesc mai degrabă să calomnieze decît să cerceteze, o fracturează pe zi ce trece. Iată, așadar, ce ziceau oamenii în ziua de marți, 5 iunie a.c., după prînz, în timp ce doctorul Dinu, istovit de false lupte în care e convocat, luera în cabinet. Iată ce gîndesc oamenii muncii, oameni ca mine și ca dumneata, care au dreptul să beneficieze de rezultatele gîndirii oricărui om de știință din lume și eu atît mai mult de rezultatele gîndirii unui compatriot.

„În răspundere aici nici unei calomnii la adresa noastră și a revistei. Ne-ar fi mult prea ușor să-i deferim Justiției pe calomniantorii care, în loc de-a produce ei înșiși, mîrdăresc produsele — brevetele și omologate — ale minții altora.

Dar iată ce spuneau oamenii. Ascultați și judecați.

Riglea Ion, din Bacău, Calea Birliadului nr. 238: „Am venit cu copilul acum două săptămîni. Puștiiu meu, cînd am venit cu el, nu putea să țină nici aerul în gură. Avea gura strîmbă, ochiul nu se închidea, nasul strîmb. Deja după două săptămîni poate să miște mușchii feței, ochiul, fruntea. Ne-am dus din nou. Ni s-a cerut aprobare. Ne-am dus la tov. director Toma. Ne-a trimis la Direcția județeană Prahova sau, dacă nu, la Ministerul Sănătății, să ne approve. Noi ne-am dus la Ploiești. Ni s-a dat aprobare sub forma că sînt de acord dinșii să ne tratăm la doctorul Dinu Florea, în cazul în care vine la Ploiești, la un spital din Ploiești, sub supravegherea unui medic neurolog. Am luat aprobarea de la tovarășul doctor Alexandrescu. Am venit, i-am dat aceasta doctorului Dinu și am fost primiți în continuare la tratament. Copilul are 7 săptămîni și rezultatele sînt evidente: nu mai scapă apa și mîncarea din gură.”

Feticu Maria, din Valea Doftanei, suferă de nevralgie de trigemen: „Am făcut 4 săptămîni și am început să mă fac bine și acum, cînd eram spre bine, nu l-a mai dat voie doctorului Dinu. Am avut trimitere de la Policlinica Cimpina.”

Ionda Alexandra, din Turnu Măgurele, str. Luncii nr. 54: „Am făcut tratament de nevralgie de trigemen. Am făcut 13 săptămîni și m-am simțit bine. Dar dacă voi întrerupe tratamentul?”

Ivan Tudora, din Cimpina, str. Ana Ipătescu nr. 22, bloc 33, scara A, etaj III, apartament 71, vorbește cu mare greutate: „De 3 luni de zile de cînd umblu cu dureri. Am fost la Policlinica de la Poșta și doctorul Mirescu mi-a spus să mă duc la I.R.A., însă nu mai lucrez acolo. Doctorul Preda de la Circa 3 mi-a dat recomandare, însă doctorul Toma trebuie să dea aprobare pentru a intra la doctorul Dinu. De aici mi s-a spus că trebuie să am aprobare de la Ministerul Sănătății. Eu cum trăiesc, cu gura plină de puroi, și cu un copil mic după mine?”

Coruș Viorel, din comuna Moldova-Sulița, județul Suceava, a venit de duminică. Suferă, de 18 ani, de paralizii faciale. Este complet derutat de situația nouă pe care a găsit-o aici, întrucît i s-a cerut trimitere de la comuna.

Mic, sat Dobric nr. 25, județul Bistrița-Năsăud, suferă de paralizii faciale stînga din 30 decembrie 1983: „Am făcut tratament timp de două luni la Spitalul județean de neurologie din Bistrița. Apoi am fost trimis acasă, că mă voi face bine. Am căutat să ajung la Cluj-Napoca. Am obținut trimitere de la Bistrița. Am fost două luni de zile și la neurologie, la Cluj-Napoca, la doctor primar Mares. M-am vindecat la gură, am fost operat și la ochiul care nu se închidea. Am început să lucrez cu program redus — de 6 ore, dar lucrez cu dificultate din cauza ochiului. (Mi arată o rană la mină din cauza lipsei de concentrare a vederii.) Am aflat din revista Flacăra de doctorul Florea Dinu. Venind astăzi aici, am aflat că trebuie trimitere și aprobare de la Ministerul Sănătății.”

Jacotă Dumitru, din comuna Marginea, județul Suceava: „Sufăr din 1978 de paralizii faciale dreapta. Am făcut tratament la diferite spitale, chiar și la București, Suceava, Sibiu, cu unele ameliorări. Auzind prin ziar de doctorul Dinu, am venit aici. Nu știu cum să procedez pentru a putea beneficia de tratament, întrucît mi se cer trimitere și tot felul de aprobări.”

A. P.: Oameni care așteaptă ceea ce li se cuvine, ceea ce pot avea — un tratament care să-i redea vieții, să-i redea familiei, să-i redea muncii.

Intre jale și revoltă, am mai găsit cuvintele pentru a le spune acestor oameni că trebuie să aibă răbdare, să nu mai vină la Cimpina pînă cînd autoritățile centrale vor hotărî ce marile descoperiri ale doctorului Florea Dinu trebuie folosite cu omenie, spirit științific și discernămint, în beneficiul general.

Destule sînt încă imposibile pentru om. Tristețea noastră în fața imposibilului nu este însă mai mare decît tristețea în fața unui lucru posibil — pe care subiectivități ce nu au nici un fel de legătură nici cu omenia, nici cu rigoarea științifică, nici cu modul de-a îmbrățișa noul al partidului nostru — ni-l răpesc, ni-l îndepărtează, ni-l fac inaccesibil.

Nu știu dacă nu spun un adevăr, afirmînd aici că mai grozavă decît o boală incurabilă poate fi, la un moment dat, pentru un om, în suferință, o boală vindecabilă pe care alt om (din răutate, din lașitate, din spirit conservator, din meschinărie) nu-l lasă să meargă să și-o vindece.

Dacă nici un doctor în științe medicale, confirmat de atîtea realizări clinice și de atîtea descoperiri științifice confirmate de statul român, nu mai are dreptul să trateze bolnavii care i se adresează într-un centru pe care autoritățile centrale l-au transformat — chiar dacă și în această privință mai sînt de întîmpinat cîteva datorii formale — într-un centru integrat de cercetare și tratament de anvergură națională, atunci cine mai poate lupta cu suferința oamenilor?

Ceea ce pretindem noi nu este un privilegiu pentru dr. Florea Dinu, ci este respectarea în fond a unor legi de stat și a unor indicații de partid: să se dezvolte și să fie apărată gîndirea originală românească, să se creze în unitățile de producție și, cu atît mai mult, de cercetare ceea ce atmosferă propice luptei pentru nou, să fie grabite eforturile de valorificare a tot ce e nou și valoros în spațiul românesc și să integreze organele cercetării cu producția, să fie aliniată suferința oamenilor, să fie respectată condiția omului simplu și truditor care, impins de suferința sa sau de a copilului său, vine, iată, de la mari distanțe să-și aline durerile sau să aline durerile odorului pe care l-a adus pe lume și găsește la o unitate de elită a medicinei românești tot ceea ce ar trebui, dar găsește, în atîtă mîndrie unora dintre cei ce o coordonează la nivel orășenesc sau județean, o umiltoare serie de șicane, de calomnii și de desconsiderări la adresa dr. Florea Dinu și a remarcabilului său colectiv. Am impresia că nici n-ar trebui să invocăm atît intervenția autorităților centrale pentru problema științifică propriu-zisă, cîtă vreme acestea au încurajat și acreditat în acești ani pe dr. Florea Dinu și colectivul său drept ceea ce sînt. Mai degrabă rugămînta noastră și a miilor de bolnavi care s-ar putea vindeca este ca, în cazul dr. Florea Dinu, să se precizeze cadrul organizatoric și să se interzică abuzul de putere al cîtorva dintre cei ce nu numai că vor să-l termine pe dr. Florea Dinu, dar informează eronat opinia publică și uneori și instanțele de control. S-a cerut ca de la data de 29 mai cabinetele de stomatologie din Bd. Culturii nr. 27 să intre în legalitate? El bine, noi cerem Direcției sanitare județene Prahova și Spitalului orășenesc Cimpina să intre în legalitate în privința întregului ansamblu de probleme legate de activitatea unui eminent cercetător și a unui foarte meritos colectiv. O singură variantă ar putea fi acceptată la tot ceea ce am spus pînă acum: dacă oamenii de răspundere sanitară care au interzis în esență activitatea dr. Florea Dinu ar poseda ei înșiși soluții mai bune pe care să le ofere îndată suferinzilor. Și la atîta suferință cît este pe lume, nici atunci o idee valoroasă n-ar trebui sacrificată de dragul unei idei valoroase.

Sînt probleme care își așteaptă urgent soluția pentru că nerezoalvarea lor se numără în suferințe multiple, în deziluzii reverberate, în umilințe nemeritate.

Cronica șoselei

O capcană perfidă

Bioxidul de carbon emanat de eșapament este un inamic mai perfid decît fumul inecăcios și neplăcut al autovehiculelor propulsate de motoare diesel. Evadat din citadelă, șoferul autoturismului stresat din atîtea motive, printre care nu lipsesc nenunțatele opriri, frînări, deplasări cu viteze sub cea a pasului ori sîcîit sau chiar enervat, din cauza comportării agresive a unor parteneri de drum, se simte deodată în altă lume, cînd, părăsind orașul, plămîinii îi sînt invadați de aerul pur, iar ochii coleșii de verdele crud al ierbilii, al griului ori de cel pastelat al altor plante și culturi. Paleta culorilor, nuanțelor este parcă fără sfîrșit. Furat de peisajul fermecător, el, orășeanul, pentru care griul blocurilor și asfaltului a devenit culoarea predominantă, se trezește, nevenindu-i să creadă, din sublima reverie abia cînd se uită la vitezometrul care-i indică viteze neobișnuite pentru traficul citadin: 80, 100 km/h. Reacția în acel moment depinde de experiență, de temperament, de dispoziție. Unii se sperie, alții rămîn surprinși plăcut de performanța atinsă, ingerînd mai departe acest teribil drog care se numește beția vitezei...

Redevenind pragmatic, nu se poate să nu constatăm că pe asemenea drumuri, cu circulație puțin intensă, bucureșteanul, clujeanul, timișoreanul obișnuit cu aglomerație, ambuteiaje (mai ales cînd are o zestre precară de kilometri la volan), se simte stingaci, indeosebi la un capitol deloc lipsit de importanță, cel al dublărilor. După conducerea în stare babilică, această cauză de accidente este cea mai omoritoare. Rar, o dublare făcută ireponsabil se sfîrșește fără doi, trei oameni expediți în lumea pe care L.N. Tolstoi o numește „singurul adăpost contra durerii”, ori în spital. Neobișnuiți cu vitezele mari, aprecînd greșit distanțele, subaprecînd această manevră care te poate atrage ca un vîrtej viclean de apă în adînciri, unde chiar și înotătorul redutabil dă chix, șoferii amatori din marile orașe se află pe primul loc printre cei care operează jertfe zeului automobil.

Cînd pilotul cu portocala pe geam pleacă la drum supărat, inhibat ori certat cu femela lui numită atît de generos de indienii „rădăcina cerului”, primejdia e și mai mare, așa cum o dovedesc două dintre cele mai recente și mai grave evenimente rutiere.

La plecarea, soția se îndreaptă spre postul de pilotaj (asa cum se spune în aviație). Se bazează ea pe ceva, cînd face acest lucru. Pe experiența de aproape zece ani la volan, pe modul calm, echilibrat cum conduce și chiar pe talentul recunoscut de prieteni, cunoscuți, în minuirea volanului. El își amintește brusc de „rolul de cocos”, de „stăpîn al casei”, și reacționează ca atare. „Azi conduc eu!” „Dar, Tudore, parcă ne-am înțeles atîtfel. Tu doar m-ai rugat să conduc eu. E aglomerație mare, multe mașini grele, se merge în coloană”. „Nimic, eu conduc și cu asta am terminat!” Femeia rămîne o clipă descumpănită, nu știe ce să mai creadă. El, atît de realist, de chibzuit în tot ce face... „Bine, condu tu, nu mă supăr. Așa se capătă experiență”. Tudor demarează în trombă și în curînd, potolît, se îndreazăză cuminte în coloana de metal fără de sfîrșit. „Cred că avem 20 de kilometri de cînd ne tirim în spatele „balenei” ăsteia (așa numesc unii ardeleni

autotrenurile). „Ce să-i faci, dacă în circulație n-ai răbdare, ești pierdut” îi răspunde Sofia. Tudor dă dovadă că nu-i lipsește această mare virtute și rulează în continuare în spatele gigantului. „Ce fac, Sofico, mă angajezi?” „Eu zic să nu depășești; balena e lungă și merge destul de repede”. Bărbatul totuși intră în depășire. Din față, Dacia 1410, roșie, cipește cu luminile și prudentă reduce viteza, replîndu-se pe dreapta. Tudor dublează autotrenul, dar nu trece într-o treaptă inferioară și nu apasă pe pedală. Greșeli elementare adăugate la prima. Cele două autovehicule, precum Patt și Patachon din filmele mute de odinioară, rulează paralel. Tocmai atunci prudenta Dacie e depășită de o altă surată a ei, tot fără a se asigura, precum a făcut Tudor. Impactul e îngrozitor. Pier în accident Tudor, înțeleapta sa Sofica, cei doi copii gemeni, în vîrstă de trei ani. Doar cu cîteva zgîrieturi scapă un văr al femeii, care ne-a povestit tragica întîmplare. Interesant, dacă mașina care clipea în semn de primejdie nu era depășită, cădea ea victimă. Așa, în teribilul impact a fost implicat Virgil A., cel care, precum Tudor, a „sperat” că poate dubla fără pericol. Toți ocupanții Daciei verzi, trei persoane, și-au pierdut viața. Decî, în loc de sloganul „Fii prudent și pentru alții”, ireponsabilul „Las” că mă ferește celălalt”.

La 500 de kilometri distanță, în alt colț al țării, Ileana B. are o discuție aprinsă cu soțul. Tema: „De ce rudefe tale vin în corpore și fără să mă anunțe?” Pe undeva femeia are dreptate, dar nici bărbatul nu e vinovat. Ține imens la jumătatea sa, „egala noastră în fapt, tovarășa, prietenul și sprijinul nostru”, așa cum atît de splendid a definit soția, genialul Emile Zola. „Ileana mea scumpă, nu mi-au spus nimic, nu m-au anunțat. Ce să fac acum? Pot să le întorc spațele? Doar îl mai vizitam și noi cîteodată. Știi doar cît de mult se delectează copiii în livada lor!” „Da, dar noi îl anunțăm din vreme și, în plus, ajungem acolo cu portbagajul plin de se rup arcurile! Eu plec cu copiii, fă bors cu falmoasele tale rude”.

Ileana, cu zestre sa precară de nici 500 de km la volan, apasă puternic pe accelerație punînd „cap compas”, cum se zice în aviație, și mașina pornește spre... nicăieri. „Nu știu unde mergem, o să mă gîndesc pe drum”. „Deci pornim și noi așa, pe capul cuiva, precum cumnatele tale la noi. Sau, altfel spus, precum soțul sau soția care găsesc cea mai bună motivație a întîrzierii acasă abia în lift”. „Da, așa, ca să mă răzbun și eu”. Cele două surori ale Ilenei parcă ar vrea să riposteze, dar pînă la urmă se resemnează. „Să n-o enervăm și mai rău”, îl șoptește una din ele, celelalte. „Ce-ai făcut așa, deodată?, vorbărețelor? V-am luat cumva maul?” Surorile schimbă diplomatic vorba. Încep să discute despre starea timpului, a cîmpului, a sănătății rudelor etc. „Mă, hoțce mai sinteți! Hal că m-am calmat!” Culmea! Și Ileana rulează în spatele unui TIR. Și ea, precum Tudor, se satură de mers în tandem și, deodată, se angajează într-o depășire în „orb”. Șoferul care circula din sens opus e luat, cum se zice, „ca din oală”. Nu mai poate întreprinde nimic. O izbitoră frontală formidabilă și ambele mașini i-au foc instantaneu. Nimeni nu se mai poate salva. Oamenii se transformă în torțe. Ileana, cu cele două surori, șoferul cu întreaga sa familie, în total patru persoane (ei, soția și cei doi copii-iași sub zece ani) se transformă într-un morman de metal și trupuri omenești calcinate.

VICTOR BEDA ■

Un dublu miracol

De fiecare dată cînd e hărăzit să ste adus pe lume un copil, zicem că s-a produs un miracol. Așa s-a întîmplat și-n urmă cu trei ani, cînd fetița aceea plîndind, venită pe lume într-o maternitate bucureșteană, s-a numit Andreea. Era miracol pentru o familie de tineri. Avea să se constate însă — cruntă deziluzie pentru părinți — că e un miracol imperfect: fetița percepea doar lumina lumii, nu și zgomotele ei. Perfectă era în versiunea analizelor medicale, doar absența auzului o exila în afara lumii sunetelor. Așadar, Andreea se împlinea ca un copil surdmut, pentru care conversația cu lumea s-ar fi redus la cîteva gesturi, la un limbaj al semnelor, pe care urma să-l învețe într-o școală specială.

Nu mai că Andreea a avut șansa unei mame perseverente și, mai ales,

o șansă ce se cheamă medicul sibian dr. Vasile Iacob; omul de bine, care — prin acupunctură — a reușit să redea auzul multor pacienți din întreaga țară, oameni de diferite vârste și profesii, dar care nu încercase pînă la acest caz să-și exercite tîmăduitoare profesieune și asupra unor copii de această vîrstă (trei ani). Experiența cu Andreea este o premieră în cariera medicului.

Acele tîmăduitoare pătrund în pielea copilului, fetița țîpă la fiecare ședință, dar ochii medicului privesc blind și încurajat... Și tratamentul continuă... Și trebuie să continue!

Iar Andreea a învățat pe propria-i piele locul fiecărui ac. Și are satisfacția unui joc de copil pe care doar ea singură — în imensitatea de surisuri inocente — îl trăiește.

Radu Pop, Miercurea Ciuc, Bd. Frăției nr. 5

te: acela ca la sfîrșitul fiecărei ședințe să-și smulgă acele, ca pe niște petale de trandafir, și să le dăruie unui cite unii Mariet Banea — asistenta doctorului Iacob.

Și a mai învățat ceva, în mai puțin de 30 de ședințe de acupunctură: că lumea e alcătuită și din sunete, că semenilor te poți adresa prin cuvinte. Deocamdată, frinturi de cuvinte. Dar, cu inteligența-i nativă deosebită, Andreea va reuși să învețe să vorbească corect într-un timp record. Și, tot deocamdată, momentele de satisfacție și le exprimă prin cîntec. Un cîntec fără cuvinte, fără melodie, dar sublim. Și, încă o noutate, răspunde la numele ei: ANDREEA! Prin urmare, în cazul Andreei s-a produs un dublu miracol: acela al propriei existențe și acela fîrîit de pasiunea unui medic iubitor de oameni, care a corectat o eroare a Naturii, dînd auz unui copil.

● Așteptăm comisia de cadastru să-și spună cuvântul! ● Fidelă, mireasa și-a urmat soțul și în închisoare ●

**În finul de curind cosit,
mai multe abuzuri**

Pină mai ieri, Letiția Giț, ducea o viață liniștită. Pină mai ieri, Letiția Giț avea un serviciu bun la magazinul textil comunal. Pină mai ieri, avea și lot ajutor în folosință deoarece efectua, an de an, cuantumul de zile muncă prevăzută și aprobat de adunarea generală pentru mina de lucru feminină. Ei bine, în jurul lotului ajutor al Letiției Giț se va țese o adevărată istorie care, din nefericire, se va solda cu consecințe nefaste pentru viața ei. Ce se întâmplase într-una din zile? O vecină, Agafia Ceasca, cosise 8 ari din lotul în folosință atribuit Letiției Giț. Om aproape amabil, președintele C.A.P. Remetea Chioarului (județul Maramureș), Vasile Tămaș, îi dă Letiției Giț alt loc de cosit. Dar s-a pomenit că și acel teren mărginaș era pășcut de vitele sătenilor. În chiar apropierea celor două loturi au rămas circa 7 ani fineață mai de doamnă ajută.

Brigadiera Veronica Fonal știa de pășunile Letiției Giț. Să nu va mire defel: această „invoială” cu suprafețele de „cosalău” este o obișnuință în zonă: nu cosești „la Chețani”, te duci „la Curături”. Ce ține însă că în același loc este trimisă să cosească și Gheorghe Maxim. Loc din care au rezultat exact 2 (două) câpițe de fin ceva mai acatării. Letiția Giț văzând că Gheorghe Maxim (altminteri rude) îi cosise finul, nu stă pe loc pe gânduri și pe 8 august transportă una dintre câpițe acasă. Curios este că nu Gheorghe Maxim, ci Vasile Tămaș o acționează în judecată. Pe 10 august seful de post o obligă să ducă finul la C.A.P. Lucru care se și întâmplă în aceeași zi. La sugestia președintelui Tămaș, plutonierul Ioan Mercaș îl întocmește chiar dosar de urmărire penală. De acest caz s-a ocupat și procurorul Gheorghe Ciolte.

Câpița de fin cîntărea 240 kg, iar în echivalent valoric, costa 143,50 lei! Câpița de fin pentru care Letiția Giț este acuzată de furt în dauna avutului obștească. Iată ce declarații găsim la dosarul 177/1983, la Tribunalul județean Maramureș. Tereza Fonal: „De pe lotul Letiției Giț a cosit Agafia Ceasca, iar cealaltă parte a fost cosită de către Maxim Gheorghe și soția sa, Zorica. Locuiesc în apropiere și chiar am întrebare pe Maxim de ce cosește pe lotul Letiției, iar el mi-a răspuns că l-a trimis președintele”. Maria Filip: „Eu știu precis că de la lotul Letiției nu s-a dat parte de cosit mai la vale, intrucît era pășune de vaci. Maxim și soția lui au cosit lotul dat Letiției înainte vreme. Știu că era lotul ei deoarece brigadiera noastră, Fonal Veronica, ne-a atras atenția să nu pășunăm pe acel loc, intrucît l-a fost repartizat și măsurat Letiției”. Iată ce declară brigadiera și totodată vicepre-

ședinta Veronica Fonal: „Nici unul dintre noi nu știam cu exactitate pină unde ține lotul Agafiei și unde începe al Letiției Giț. Sigur este că împreună cu președintele Tămaș 1-am măsurat lotul Letiției Giț și-am spus-o asta și în fața instanței”.

Inițial președintele Tămaș nu recunoștea că l-ar fi măsurat lotul Letiției Giț. Abia în ședința din 23 decembrie 1983, în urma poziției corecte a vicepreședintelui Veronica Fonal, recunoaște: „eu personal am asistat la măsurarea acestui lot”. Pornind de la declarațiile citate e normal că instanța a aminat, la vremea respectivă, de citeva ori, judecarea cauzei. În fond, președintele Tămaș spune una despre lot, iar vicepreședinta alta. Chiar furt să admitem că ar fi fost, nu era normal să fie încadrat în dauna avutului obștesc, ci în dauna avutului personal (al lui Gh. Maxim — n.n.). Nu se putea delimita cu exactitate care dintre câpițe era cu pricina. Instanța maramureșeană reține „fără dubii vinovăția acesteia” (a Letiției Giț — n.n.) și o condamnă la 4 luni muncă corecțională productivă. Urmare pedepsei este înlăturată și din muncă, deși procuratura Baia Mare indică judecătoria locale, în 21 februarie 1983: **FĂRĂ A-I SCHIMBA ÎN MOD DEOSEBIT LOCUL DE MUNCĂ ! (?)**

Deplasându-ne la fața locului, împreună cu Mihai Grigorescu, șef al secției propagandă a Comitetului județean Maramureș al P.C.R. și Cornel Hoban, președintele C.U.A.S.C. Baia Mare, din a căror componență face parte și C.A.P. Remetea Chioarului, ne-a fost dat să aflăm alte amănunte ale acestui caz, dar și alte cazuri cu amănunte similare. Există o evidență haotică a loturilor în folosință! Mai exact, nu există o delimitare precisă a categoriilor de folosință a terenului! Confuzia ivită în cazul Letiției Giț este floare la ureche. Unele suprafețe sînt atribuite ca lot în folosință corect. Altele sînt împărțite pînă în cele mai mici părți atribuite ca plus de lot. Altele sînt date „în variantă”. Unii oameni dețin legal 15 ari iar alții (cîtiva „aleși”) dețin 50 ari și pină la 1 ha teren.

Din discuțiile purtate cu oamenii rezultă clar că Raț Gheorghe, Todea Felicia, Oroian Simion, Tămaș Gheorghe, Grebleș Gavril, Balas Alexandru, Fonal Ioan, Raț Ioan, Boban Filip, Raț Ștefan și alți cîtiva privilegiați ai lui Vasile Tămaș dețin mult mai mult teren decît prevede legea și statutul cooperativilor. Insuși președintele C.A.P. deține teren în trei locuri. Asupra suprafețelor exacte definite de el nu ne-am putut identifica însă pe de-a-ntregul. Pentru că este necesar să se deplaseze o comisie de cadastru la fața locului, care să delimiteze categoria de folosință a terenului, suprafața exactă ce o definește fiecare membru cooperativ, precum și proprietarul de drept al lotului respectiv.

Pe 20 martie 1983 conducerea U.J.C.A.P. Maramureș (Vălenaș Arghir, Cărăuș Verona, Szaitz Dana) a informat condu-

Om — interioare de conștiință**Lege juridică, lege morală...**

Elena Radu a fost înfiată la 34 de ani de soțul mamei, tatăl ei vitreg. S-a împlinit astfel ceea ce era firesc să fie săvîrșit pe cînd Elena, copil numai, a fost dată spre creștere și educare mamei recăsătorite. Atunci, tatăl vitreg a refuzat înfierea și dacă a făcut-o totuși atît de tîrziu a fost numai fiindcă soția lui, bătrînă și bolnavă acum, avea nevoie de îngrijiri pe care doar fiica ei s-a obligat să le dea. Așa susține astăzi Ion Radu. În realitate nu este deloc exclus ca mama, la ceasul tîrziu și ultim al vieții să se fi căit și să fi dorit să repare astfel ce stricase tinerețea ei. Mama a murit ducînd cu ea în mormînt secretul și durerea vieții ei și fiica rămîne înfiată, recompensă palidă peste timp. Inzestrat prin forța împrejurărilor cu o fiică, tatăl revine și atacă actul înfierii. Ca să obțină ce doare (desfierea și implicit dezmoștenirea) bătrînul dispune juridicește de o singură cale: să procure dovezi că fiica soției lui n-a beneficiat în copilăria ei nici de îngrijirea, nici de educația lui, în caz contrar, actul înfierii tardive apare ca firesc și nu poate fi lovit de nulitate. La rîndul ei, Elena, ca să poată primi reparația peste timp a mamei care n-a știut să rămînă alături de tatăl bun și nici să-i ofere un altul pe măsura nevoilor unui copil, în ciuda copilăriei ratate, trebuie să dovedească, cu fapte și martori, că omul care a respins-o a fost generos, drept și bun; altfel, înfierea la o vreme atît de îndelungată poate fi suspectată de vicii ascunse.

Bătrînul are de ales între legea morală și legea juridică: ori acceptă ce susțin martorii pe care el îi numește mincinoși și anume că în tinerețe a fost tandru, drept și bun cu fiica soției lui și în acest caz dorința lui de a o desfiia este respinsă ca nefondată de legea juridică, ori continuă să susțină ce nu scrie nouă că de fapt el, bărbat și fiu al stirpei umane, a refuzat obligațiile ce decurgeau din contractul multilateral al căsătoriei și obținînd satisfacția legii juridice preferă să fie condamnat de legea morală.

NICOLAE CRISTACHE ■

cerea Comitetului județean Maramureș al P.C.R. că totul este corect și în ordine la Remetea Chioarului. Inseși organele de urmărire penală au manifestat superficialitate în soluționarea cazului. Procurorul Ciolte Gheorghe n-a stat de vorbă cu Letiția Giț, așa cum ar fi fost normal să procedeze. Plutonierul Ioan Mercaș întocmește dosar de urmărire penală pentru o câpiță nevinovată, în condițiile arătate, în timp ce pe raza comunei unde era sef de post, abuzurile și ilegalitățile se țineau lanț.

Iată citeva dintre ele. Prin adresele 358305, din 20 septembrie 1983, conducerea C.A.P. Remetea Chioarului este înștiințată că Gheorghe Raț a sustras 840 kg cartofi. În 6 octombrie 1983, o altă adresă îl viza tot pe Raț (rudă a lui Vasile Tămaș) că a sustras 695 kg de mere, cîcă, din cîzături! ? Cu două adrese emise în 9 decembrie 1983 și semnate de președinte și inginerul sef (fost) se găsesc justificări felurite care se bat cap în cap. Vicepreședintele consiliului popular, Ioan Pop, împreună cu alți 5-6 cetățeni predau vitei la C.A.P. fără acte în bună regulă (evidența A.G.R. fiind obligatorie, se știe). În primăvara acestui an a fost nevoie să se replanteze o suprafață de 7-8 ha de cartofi, pentru că se plantaseră de mîntulală, un cartof cit nuca la 4 m pe rînd! Cartofii buni de sămînță au luat o cale deocamdată

nelămurită.

În fața relevării acestor neajunsuri, Vasile Tămaș a dat din umeri și a spus pe un ton de sus: „schimbați-mă și puneți altul mai bun”. Oricum, în cazul de față, cine credeți că l-a luat locul Letiției Giț la magazinul comunal? Ne-poata lui Vasile Tămaș, Zorica Tămaș. De unde se vede limpede treaba că Vasile Tămaș nu era prea străin de această stare de lucruri și de alte neamintite. Așadar, nu atît relieful frîmțat este de vină în zonă, ci țelele cusute și discutate de președintele Vasile Tămaș, fostul inginer sef Covaci și alții cîtiva la număr, avînd drept consecințe frîmțările și neliniștile oamenilor cinstiți.

Așadar, o comună cu satele aferente (Remetea Chioara și Posta) de frumoasă tradiție, cu pămînt de luncă fertil, cum se spune, ca slămina, cu buni și statornici gospodari, a reușit, prin neputința și abuzurile unui grup restrîns de inși, să dețină o performanță deloc de invidiat: ultimul loc în cadrul C.U.A.S.C.-ului Baia Mare! ? Fără-ndoială însă, ilegalitățile lui Vasile Tămaș și ale fostului inginer sef, Covaci Lucian (care are deja dosar de urmărire penală), nu pot fi tolerate la nesfîrșit. Cîteva trebuie să le pună capăt.

DORIN SALAJAN ■

Enigme nocturne

Putea să se întîmple și altfel. Veghea nocturnă, perpetuă solitară are, uneori, propriile ei capcane. Un zgomot brusc, o umbră ciudată pot induce foarte simplu în eroare... Sergentul major Pandeles David, s-a oprit, totuși, locului, concentrîndu-și atenția spre locul unde i se păru că auzise ceva neobișnuit pentru o asemenea oră tîrzie. Nu se înșelase. Undeva, în apropiere, printre autoturismele aflate în locul de parcare, se distingeau pași într-un ritm grăbit. Îl strălucînd gîndul că cineva încearcă să spargă ori să fure o mașină și alergă cît putu într-acolo. Cu toate că nu era dintre cei neobișnuiți cu asemenea scene, nu mică l-a fost surprinderea văzînd un individ care încearcă să dispară pe după un bloc. Îl somă scurt, în șoaptă și necunoscutul se opri imediat întorcîndu-se cu fața spre urmăritor. „Buletinul de identitate vă rog! I se adresă subofiterului autoritar. De ce ați încercat să fugiți cînd m-ați văzut, și unde vă duceți la această oră cu hainele acelea de damă pe braț?” — întrebă sergentul major, observînd asupra individului o haină, un pulovăr și o poșetă.

„O să mă credeți sau nu, dar nici eu nu știu cum au ajuns aceste obiecte la mine. Zău, mă și jur. După cum vă dați seama sînt beat critic. Mi le-a pus cineva în brațe, după care a dispărut. Merg unde vreți. Cereți-mi și o să vă convinșeti că nu știu nimic...”

Greu de crezut o asemenea ipoteză dar nici argumente pentru respingerea ei nu erau deocamdată. Așa că sergentul major Pandeles David l-a condus pe Florin Petre din comuna Joița, județul Giurgiu, la sediul circumscripției nr. 20.

Nu se lășeră încă zorile cînd o echipă operativă condusă de însuși seful circumscripției, cpt. Tudor Ioniță încearcă deja să dezlege această enigmă nocturnă care indica de la prima vedere săvîrșirea unei tîlhării, dar despre un asemenea eveniment grav nu se înregistrase, încă, nici o semnalație.

Florin Petre, aflat, într-adevăr în stare de ebrietate, susținea în continuare, desigur încoerent, că nu știe nimic, în afară de faptul că băuse pină tîrziu la restaurant „LUJERULUI” cu un prieten, despre care nu putea să relateze altceva decît că se numește „Mihai” avînd în jur de 20 de ani și locuind fără forme legale, undeva în cartierul Militari.

Haina, pulovărul și poșeta fuseseră verificate de citeva ori, în speranța găsirii unui indiciu despre proprietara lor, dar totul fusese zadarnic, iar evenimentul presupus a fi fost comis, întîrzi să fie reclamat. O nouă scotocire atentă în toate despărțiturile poșetei, avea să ducă la descoperirea, într-o cută formată de căptuseala acesteia, a unei bucățele de hirtii împăturite de citeva ori, ca un bilețel de tramvai folosit, pregătit anume pentru a fi aruncat undeva, pe care locotenentul major Dumitru Trăistaru citește citeva cuvinte aproape sterse, prin care „ing. Silvia Leu era înștiințată ca în ziua de... să facă de serviciu pe întreprindere”.

Puteau oferi aceste rînduri ilizibile o pistă reală pentru dezlegarea enigmei? Nimic nu poate, nu trebuie să fie ignorat în asemenea împrejurări.

Se punea cu acuitate întrebarea: dacă eventual, ing. Silvia Leu a fost victima unei tîlhării, cum de nu a reclamat o asemenea faptă?

O verificare urgentă la evidența populației stabilește adresa inginerului Leu Silvia și citeva minute mai tîrziu echipa operativă avea să constate aspectul cel mai dramatic al celor petrecute în noaptea respectivă.

Datorită gravelor leziuni suferite în timpul atacului nocturn comis de două bestii cu chip de om, victima tîlhăriei abia ajunsese acasă, dar nu mai avusese forța fizică necesară să își reclame fapta odioasă. Apariția ofiterilor de miliție, fără ca cineva să-l anunțe de cele întîmplate, a însemnat pentru inginerul Silvia Leu nu doar o surpriză plăcută, după coșmarul prin care trecuse, ci și prilejul

fericit de a fi transportată imediat la spital în vederea îngrijirilor necesare.

În baza relațiilor victimei, Florin Petre avea să recunoască participarea la săvîrșirea tîlhăriei, iar citeva ore mai tîrziu, tînarul dar inimosul locotenent de judiciar Mircea Dumitrescu avea să-l identifice și pe celălalt autor al tîlhăriei — Mihai Puchiu, din București str. Poarta Albă, nr. 2-4, dar locuind fără forme legale la un alt individ, de aceeași specie, Eugen Trif fără ocupație.

Dar surprizele enigmatelor nocturne nu aveau să se încheie aici. Cercetările finalizate de locotenentul major Costel Os-

tafle s-au extins și asupra lui Eugen Trif și a unui alt complice al acestuia, Marian Dumitru, autori a mai multor spargerii de locuințe și casele de telefoane publice din Capitală.

Așadar, un singur exemplu, din multe altele, despre dăruirea, priceperca, răspunderea oamenilor a căror preocupare este apărarea ordinii și liniștii publice, a intereselor noastre legitime, care pornind, uneori, de la amănunte, aparent banale, ajung să dezlege enigme cu finaluri de-a dreptul surprinzătoare.

MIHAI GROZAVU ■

Nuntă cu procură

La capătul străzii Dumitru Ivănescu din Ferentari, în partea dinspre calea ferată, pe paștele presărat cu brusturi, mărarăcini și hirtii motololite, la iarbă verde adică, se anunță nuntă mare. S-au întins mese lungi de scîndură, încă se mai bat tăruși, se mai aranjează cite-un butuc, pentru că mesenii să nu se prăvălească în timpul chefului, iar cei care dau o mîndă de ajutor, vecini și rude, își trec de la unul la altul sticla cu rachiu. Oamenii gilgiie de plăcere, urează tinerilor casă de piatră și salută veselii trenul de marfă care tocmai trece gîfînd pe lângă căsuța din paianță. Peste două zile va avea loc petrecerea iar nuntașii vor dăntui și vor cheful minune mare. Primele semne se văd de pe-acum.

A doua zi, el, mirele, om

tînar de vreo treizeci de ani, uns cu toate alifiile și deprins cu iușchiuzurlicul vieții, este arestat pentru tîlhărie. Client vechi, mirele e prins tocmai acum, în pragul fericii, și nu mai poate îndupleca pe nimeni să fie lăsat liber spre a-și duce nunta la bun sfîrșit. În familie, jale mare, nuntașii vor bea de întristare. Mireasa plînge pe la garduri. El, mirele, acuzatul de tîlhărie, mai are o sclipire de istăciune și, ca să nu dea nunta peste cap, dă o procură unui prieten, și el tîlhar, ca să-i fină locul la nuntă. Apoi, va leși el de la închisoare și va lua viața de la capăt. Mireasa se mai liniștește, lacrimile i se usucă încet-încet și se resemnează. În defintiv, are act la mîndă și implinește dorința mirelui.

Necazul se uită repede, nunta a-nceput, mahalaua se umple de muzică. Au uitat și mesenii de nefericita întîmplare, parcă a început să uite și mireasa. Alături de cel care ține locul tubitului, nici nu se simte rău. Ciocnește cu nuntașii, cu rudele și, deși sigur, cu „mirele”, căruia îi dă și-o sdrutare. Spre seară, pe strada Dumitru Ivănescu, e nuntă în toată regula. Din cînd în cînd, se-aude cite-un cîntec mai deșueheat.

Nunta s-a sfîrșit, paștele de lîngă calea ferată a rămas pustie. Vîntul împrăstie hirtiele de pe mese iar cîntii rod cite-un os tăvălit prin iarbă. Casa e goală. Fidelă, mireasa și-a urmat soțul cel adevărat, cu care, între timp, se aflase că era complice.

RADU G. TEPOSU ■

Întâiul sens al sportului este sportivitatea

• Cea mai „bătrână“ echipă a C.E. • Valentin Stănescu la Tirgoviște? •

(Urmare din pagina 24)

Iată lista celor 20 portari Burdinski (Werder Bremen) 34 de ani, 1,81 m, 74 kg, 12 A; Roleder (Vfb Stuttgart) 30, 1,86 m, 83 kg, 1 A; Schumacher (F.C. Köln) 30, 1,86 m, 78 kg, 48 A; apărători: Briegel (Kaiserslautern) 29, 1,87 m, 89 kg, 50 A; Bruns (Moenchengladbach) 28, 1,78 m, 76 kg, 3 A; Falkenmayer (Eintracht Frankfurt) 20, 1,75 m, 65 kg; B. Foerster (Vfb Stuttgart) 28, 1,80 m, 74 kg, 30 A; K.H. Foerster (Vfb Stuttgart) 26, 1,78 m, 73 kg, 58 A; Stieliike (Real Madrid) 30, 1,78 m, 71 kg, 38 A; Strack (F.C. Köln) 29, 1,86 m, 76 kg, 10 A; mijlocași: Brehme (Kaiserslautern) 24, 1,76 m, 72 kg, 5 A; Buchwald (Vfb Stuttgart) 23, 1,86 m, 82 kg, 1 A; Matthaus (Moenchengladbach) 23, 1,73 m, 69 kg, 23 A; Maier (Werder Bremen) 26, 1,73 m, 69 kg, 12 A; Rolff (Hamburg) 25, 1,79 m, 73 kg, 10 A; atacanți: K. Allofs (F.C. Köln) 28, 1,74 m, 68 kg, 29 A; Bommer (Düsseldorf) 27, 1,86 m, 70 kg, 4 A; Littbarski (F.C. Köln) 24, 1,68 m, 64 kg, 26 A; K.H. Rummenigge (Bayern München) 25, 1,82 m, 74 kg, 75 A; Voeller (Werder Bremen) 24, 1,76 m, 71 kg, 15 A.

Fără a ne lansa în pronosticuri, să anticipăm că echipa lui Derwall, robustă, experimentată, va avea un cuvânt greu de spus în grupă și poate chiar în fazele superioare ale competiției. Iată cum este

privit stilul ei de joc în programul editat de organizatorii C.E. Calități: apărare fermă; echipă capabilă să depășească momentele de impas; bună condiție fizică; eficacitate în atac. Minusuri: context de criză; puternică presiune din partea publicului; mulți accidentați; nici un jucător nou.

20 iunie, Nantes

ULTIMUL JOC DIN GRUPA AL TRICOLORILOR VA AVEA LOC LA NANTES, ORAȘ PE LOARA, LA 400 km SUD-VEST DE PARIS. PE STADIUNUL „BEAUJOIRE“ (27 000 LOCURI), INAUGURAT RECENT CHIAR DE EI (INTR-UN MECI AMICAL CU F.C. NANTES), FOTBALIȘTII ROMÂNI VOR JUCA, DIN NOU ÎN NOCTURNĂ, DE LA 20,30, CU

Portugalia

După 18 ani (jocul 3 la mondialele din Anglia), Portugalia reapare într-o competiție de elită. Fotbalul lusitan, din care „vrăjitorul“ brazilian Otto Gloria părea să fi stors totul, a obținut o calificare neașteptată la Euro '84, devansând U.R.S.S. și Polonia (furnizind una din marile surprize ale preliminarilor). Jucător modest, antrenor fără veleități (Academica Coimbra, Boavista Porto etc), succesorul lui Gloria (din 1983), fostul secund Fernando Cabrita părea să încerce imposibilul, dar un succes net (5-0) în fața Finlandei, o victorie nesperată în Polonia (1-0) și un 11 metri (transformat de Jordao) în partida decisivă cu U.R.S.S. l-au făcut, în cel mai scurt timp, cunoscut în arena internațională. Cumpătat (are 58 de ani), conservator și, în egală măsură, deschis față de nou, Cabrita a păstrat din vechea echipă valorile autentice, ignorând virsta lor (Damas 36, Nene 34, Bento 33, Jordao 31 ș.a.), promovind totodată, cu curaj, o serie de jucători tineri, ca Vermelinho sau Magalhaes.

S-ar zice că fie și parțial, experimentul a reușit, Portugalia lui Cabrita, chiar dacă întrecută recent acasă de Iugoslavia (2-3 la Lisabona), devenind o forță de temut, cu atât mai respectată cu cât F.C. Porto, cu 9 jucători în lotul reprezentativ, a lăsat o excelentă impresie în finala (pierdută) a Cupei cupelor. Să apelăm din nou la părerile specialiștilor. Calități: individualități remarcabile, potențial tehnic,

vivacitate. Minusuri: condiție fizică deficitară, lipsă de experiență, nesigurantă în apărare.

Cu siguranță că Fernando Cabrita (după Iugoslavia: „Cred că lămiia are suc, dar n-am strins-o prea tare! Acest lucru îl vom face în Franța“) își va alege titularii dintre jucătorii de mai jos: Bento (Benfica) 33 de ani, 1,72 m, 72 kg, 46 A; Damas (Portimonense) 36, 1,80 m, 78 kg, 36 A; Pinto (Porto), 22, 1,65 m, 62 kg, 6 A; Pereira (Porto) 32, 1,80 m, 79 kg, 10 A; Bastos Lopes (Benfica) 30, 1,75 m, 74 kg, 10 A; E. Gomes (Porto) 29, 1,78 m, 74 kg, 25 A; Pacheco (Porto), 26, 1,76 m, 75 kg, 7 A; Magalhaes (Benfica) 23, 1,74 m, 75 kg, 4 A; Veloso (Benfica) 27, 1,76 m, 73 kg, 3 A; Sousa (Porto) 27, 1,74 m, 73 kg, 7 A; Chalana (Benfica) 25, 1,72 m, 70 kg, 23 A; Fernando Gomes (Porto) 27, 1,75 m, 75 kg, 26 A (câștigătorul Ghetei de aur în 1973); Jordao (Sporting) 33, 1,80 m, 78 kg, 32 A; Diamantino (Benfica) 34, 1,77 m, 77 kg, 4 A; Nene (Benfica) 34, 1,76 m, 69 kg, 64 A; Da Silva, (Setubal), Vermelinho (Porto), Frasco (Porto), M. Santos (Benfica) și L. Gomes (Porto) vor rămâne, prevăd comentarii, pe lista rezervelor.

O echipă cu mulți jucători în virstă, poate cea mai „bătrână“ dintre participantele la Euro '84. De aici, un plus de experiență și, desigur, de ambiție, căci actualele europene apar ca o ultimă șansă pentru mulți dintre fotbaliiști lui Cabrita. Tehnicienii sînt, cu toate astea, sceptici în ceea ce privește posibilitatea Portugaliei de a pătrunde în semifinale.

Pentru corectitudine

S-a dat și se dă bătălia pentru ultimele puncte. Cele decisive în ceea ce privește promovarea și retrogradarea, cu alte cuvinte, punctele după care se alegea un campionat întreg. Și e normal să fie așa, și e frumos să fie așa, dar nici normală, și nici frumoasă, nu e atitudinea onorată, tot mai mulți din păcate, care înlocuiesc sportivitatea din teren, fair-playul, cu aranjamente de culise sau, și mai concret, cu acte de violență, de huliganism. Într-un meci care nu mai prezenta nici un fel de interes pentru clasament, mureșeanul Gall și-a permis să sară cu ambele picioare asupra dinamovistului Tălnar, accidentându-l. Primindu-și pedepsa, Gall s-a ales cu o suspendare pe 12 etape, iar coechipierul său Costin, care l-a atacat brutal pe Ion Marin, cu una pe 4. Dar acest incident nedorit n-a fost o excepție. Etapa de etapă, cu precădere în divizia C, unii jucători își inchipuie că pot soluționa duelurile cu adversarii cu cramponele și cu pumnii! Comisia de disciplină abia mai prididește cu sancțiunile, deși îi revine și ei o parte din vină, aceea de a nu fi știut, sau de a nu fi putut, să stopeze la timp astfel de manifestări. Un fotbalist care protestează, act drastic pedepsit în alte părți, a ajuns să

fie privit ca un mielușel, la o vreme la care, vai, scuiparea și timorarea adversarilor au devenit un fapt curent, mergîndu-se pînă acolo încît, la Urziceni, portarul echipei locale, Unirea (împotriva căreia, ca să fim corecți, s-a dictat o sancțiune, două meciuri pierdute, exagerată), l-a mințit pe unul dintre arbitrii de linie cu noroi?!

Este, mai mult ca oricînd, momentul ca F.R.F. și, totodată, organele locale, în sarcina cărora cade educarea publicului spectator, să acționeze cu fermitate. Problemele sportive, din teren sau din afara acestuia, trebuie rezolvate prin mijloace sportive, nu prin intrigi, lovituri și amenințări. Spiritul de echitate, de fair-play se cuvine mai păzit ca oricînd în finalul sezonului, iar cei vinovați, jucători, antrenori, conducători, spectatori, chemați la ordine și, de la caz la caz, pedepsiți cu asprime. Huliganii și trîșorii n-au ce căuta în fotbal! Oricît ar fi de mare simpatia pentru o echipă sau alta, publicul trebuie în așa fel format încît să înțeleagă că e normal, și e frumos, ca cîntea și corectitudinea să primeze. În afara lor, sportul în general, fotbalul, își pierde nu numai demnitatea, ci și esența de a fi, rostul lor.

În fața unor asemenea adversari, e limpede că misiunea jucătorilor noștri nu va fi ușoară. Dar cine se așteaptă să fie? Prezența între primele 8 echipe ale continentului e o onoare, la care tricolorii și-au câștigat dreptul prin sudoare și inteligență, dar și o obligație. La acest nivel, toate meciurile sînt grele sau foarte grele.

Dar asta nu înseamnă că fotbaliiști români, calificați la Euro '84 pe merit dintr-o grupă „de foc“ (cu campioana lumii, cu o fostă campioană continentală etc.), n-au șanse să se impună. Sintem convinși că stă în puterea lor, și în talentul lor, și în ambiția lor, și în devotamentul lor, să lase o impresie cât mai frumoasă și, implicit, să se califice în fazele superioare ale competiției. Li s-au creat cele mai bune condiții, au fost și sînt însoțiți de dragostea și nădejdea tuturor iubitorilor fotbalului din țară. Făcîndu-ne ecoul gîndurilor acestora, le urăm jucătorilor noștri mult succes! Hai, România!

La peluză

Mai ales valorile

Ce nu e limpede strică. Ce nu e spus trebuie spus. Steaua n-a pierdut campionatul. Nu poți pierde ceea ce nu ai. Dacă la intrarea în prima divizie, C.S.U. Galați ar fi anunțat un lot în care în locul lui Antohi, Hanghiuc, Soare, Ralea și compania ar fi fost Pițurcă, Diaconescu, Laurențiu, Pușcaș, Pinter, Lăcătuș (atunci un necunoscut), Tătaran și chiar Belodedici, pușini l-ar fi dat vreo șansă de supraviețuire. Sigur, Steaua a avut șansa să transfere mulți jucători, dar prin ea însăși această șansă nu înseamnă nimic. Prin valoarea șansei în sine, clubul militar se poate compara cu marile cluburi europene. Alțeva semnifică însă puterea de a aduce în echipă pe Platini și Boniek, pe Passarella și Falcao, laureații campionatului mondial, și alțeva, cu totul alțeva este cînd preiei pe Tătaran, Pițurcă și Laurențiu. Aceștia și ceilalți nu aveau atunci nici chiar voga lui Hagi, Coraș sau Rednic și Andone. (Privite din partea locurilor de unde pured, lucrurile se schimbă, fiindcă pentru Moldova Nouă plecarea lui Belodedici nu este mai puțin păgubitoare decît plecarea lui Platini pentru St. Etienne. Din acest punct de vedere, legea compensației nu-și poate dilua esența și ea trebuie să funcționeze la proporțiile respective și într-un caz și în altul. Dar în timp ce în primul caz transferul se supune imperativelor sub care se întinde în viață calea spre izbîndă a oricărei valori, o cale necesară, pozitivă și implacabilă și Steaua își asumă riscul și răspunderea creșterii cu toate avantajele și dezavantajele oricărei creșteri, în al doilea caz, clubul lui Platini nu riscă nimic, respectiv încasează doar dividendele unei investiții cu acoperire la banca valorilor certe, probate și dovedite.) Steaua le-a im-

prumutat strălucirea trecutului său și nu le-a cerut în schimb decît sinceritatea talentului. În schimb șansei pe care i-o conferă prestigiul său, Steaua a oferit șansa afirmării și consacării rapide unor necunoscuți și a dat fotbalului românesc încă o echipă cu personalitate, cu un stil distinct și inconfundabil. Este o lucrare laborioasă și delicată și mai ales de durată. S-o urmărim cu finețea observației și s-o ferim de nedelicatetele dureroase. Am cîlit în presa de azi că Lucescu a renunțat pentru Franța la Balint și Lăcătuș. Îi stimez pe Lucescu și el știe că eu îl voi stima și cînd nu va mai fi ce este. Și că-l voi sprijini oricînd va avea nevoie de condeiul meu. Nu-i reproșez că tinerii Balint și Lăcătuș nu conțin ideile sale de joc. Spun numai că știind de la început că-i va trimite înapoi în trebula să incoltească în ei iluzia. Acești copii talentați nu s-au făcut cu nimic vinovați ca să trăiască azi starea de inferioritate față de colegii lor de generație, Gabor, Hagi, Andone ș.a. Se leapădă astfel în terenul psihologic al Stelei complexe de inferioritate care pot conta în viitorul campionat. Acceptîndu-l formal în lot, Lucescu a făcut un compromis și orice compromis se plătește întotdeauna printr-un alt compromis fiindcă iată cel de-al treilea respins se numește Mateuș pe care altfel, bănuiesc, ar fi voit să-l păstreze. Spun toate astea acum pentru că în cazul că înapoierea va fi glorioasă nu vreau să umbresc prin nimic delicioase bucurii. Dacă nu, n-o să mă alătur în nici un fel rumorii generale. Fotbalul nostru se află la ora victoriilor astăzi și fiindcă nu există victorie fără înfrîngere și nici facere fără durere e bine să ne luăm din timp măsurile de precauție ca ultimele să fie cît mai reduse și cu mai puține urmări, or atît mai mult cu cît ele, urmările, ar privi la cerințele de acum mai ales valorile.

NICOLAE CRISTACHE

Chiar dacă diviziile B și C mai joacă, sezonul fotbalistic e pe sfîrșite. Pînă la transferări (totuși mai e, dar primele vesti, că vine cutare, că pleacă cutare, au și început să circule, făcînd deliciul amatorilor. Dornici să vă informăm, stîmăți cititori, cu o clipă mai devreme despre ce va fi, iată o scurtă rubrică de știri proaspete, pe care, ca în fiecare an, vă rugăm să le luați (pînă se vor confirma!) drept ce sînt: schimbări posibile. Deci

Fum fără foc?

Se zice că Sportul studentesc are de-acum rezolvată problema dezlegărilor lui Klein (Corvinul) și Zare (F.C. Bihor)! ● Tot din „Regie“: s-a tentat aducerea ca antrenor a lui Victor Stănescu (fost la Steaua), dar Constantin Ardeleanu, sub conducerea căruia alb-negrii au terminat campionatul trecut, n-a fost prea încîntat, anunțînd că va trece la F.R.F., unde a mai fost, ca antrenor federal pentru juniori. Între atitea semne de întrebare, o certitudine: Sportul se găsește în turneu în Italia cu Ardeleanu. ● Ne-a vizitat la redacție Dumitru Șerbănoiu, arbitru de fotbal în activitate la... 63 de ani! Ne-a rugat să scriem că a condus pînă acum 2500 de meciuri, ultimul dintre ele duminică, la Domnești, între Spicul Cliniceni și Zorile Grădinari (județ Giurgiu). Să scriem? ● Dacă am înțeles bine, Dinamo nu intenționează să facă vreo achiziție „specială“. Echipa campioană, pentru a cărei întărire nu vom conțeni să milităm, i-a readus însă de la Hunedoara pe Vlad și Laurențiu Moldovan. ● Antrenori noi la Steaua? Unii zic că da, alții că nu. Primii vorbesc despre venirea lui Florin Halagian (de la F.C. Olt), ceilalți despre rămînerea lui Jenei. Ambele tabere par a fi de acord cu întoarcerea în „Ghencea“, ca secund și (posibil) jucător, a lui Iordănescu, pînă în vară la Ofi Heraklion, în Grecia. ● Se mai zvonește că Oblemenco a refuzat o ofertă de la F.C.

Olt, rămînînd să se ocupe în continuare de Chimia Rîmnicu Vilcea. ● Paul Popescu, fost la Baia Mare, va prelua pe Progresul Vulcan. Baia Mare a tratat cu Ion Voica, dar există semne că discuțiile au eșuat. ● Încă în concediu medical (pentru hipertensiune), Mateianu ne-a declarat: „doctorii mi-au interzis să mă mai agit o perioadă, recomandîndu-mi să mă feresc de emoții puternice, de stres. Probabil că voi sta cîteva luni“. Multă sănătate, Viorele! ● Se dă ca sigură plecarea lui Marcel Pigulea la Dunărea C.S.U. Galați. Întrebat, cel în cauză s-a abținut de la un răspuns ferm. ● Un tehnician care a crescut sute de copii și care, la peste 70 de ani, continuă să lucreze cu patimă și energie, Ion Morărescu, bate de mult timp la ușile federației, cerînd să i se acorde, drept recompensă pentru o viață de om petrecută în folosul fotbalului, titlul de antrenor emerit. Credem că îl merită cu prisosință. ● Universitatea Craiova încearcă să-i facă buni de joc pe Stîngaci (Brașov), Popescu (Tirgoviște) și Mănăilă (Constanța). Vorba cuiva: ar fi prea frumos ca să fie adevărat! ● Giurgiu, oraș care a dat fotbalului o sumedenie de talente (Coman, Mareș, Grozea, Năsturescu, Iorgulescu, Preda, Buduru ș.a.), e pe punctul de a retrograda și din divizia C?! Echipa F.C.M. pare a nimănui, obligîndu-ne să întrebăm: cu ce se ocupă tovarășii de la C.J.E.F.S.? ● Ziarul „Sportul“ se străduiește din răsputeri să ne convingă că un nou sistem de punctaj, cu 3 puncte pentru victorie, ar aduce o îmbunătățire în fotbalul românesc, încurajînd spiritul ofensiv. Subscriem: se desființează remizele „de salon“. ● În discuție pentru Gloria Buzău, viitoare divizionară A: Iordache de la F.C. Olt și Stoica de la Oțelul Galați. ● Auzită miercuri, în „Giulești“: Valentin Stănescu n-a acceptat să rămînă consilier, optînd pentru C.S. Tirgoviște! La Rapid, ca antrenor principal, fostul secund al lui V.S. din anul câștigării singurului titlu giuleștean: Victor Stănescu. V.S. în loc de V.S.!

OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

„Vă trimit câteva fotografii, reprezentând rodul pasiunii mele pentru una dintre cele mai interesante unități muzeistice ale țării, și anume Muzeul Satului din București. Am făcut nenumerate drumuri și mai ales popasuri în incinta acestui muzeu, rezultatul concretizându-se într-un număr de peste 25 de miniaturi ale unor exponate din incintă; ele sînt realizate — începînd de acum paispre-

zece ani — din metal și prin sudură cu fier forjat. Socotesc că publicarea acestor fotografii va constitui un îndemn în plus — dacă mai e cazul?! — pentru vizitarea, sau vederea, acestor adevărate comori ale creației poporului nostru” (Mircea Manolescu, sudor I.U.C.G.R., Bd. București Noi 60, bloc 4, scara A, ap. 4, sector 1 — București).

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ La intersecția străzilor General Sallmen D. și Pop de Băsești, în locul unui bufet cu bauturi ce nu făcea cinste zonei, s-a deschis o băcănie ce a aprovizionat — timp de ani de zile — cetățenii domiciliați, în afara străzilor mai sus-menționate, și pe Iancu Căpitanu, Călușeilor, Aprodul Purice, Horei, Biserica Pantelimon ș.a., toate situate în Sectorul 2 al Capitalei. Din totalul acestor cetățeni (circa 6 000—7 000 oameni), majoritatea sînt oameni vîrstnici și copii, magazinul prezentînd un mare avantaj, fiind în apropierea locuințelor noastre. Iată însă că băcănia a fost închisă, mărfurile cărîndu-se de acolo cu camioanele. Vă rugăm a ne ajuta ca băcănia să rămînă în continuare. (Semnează, Gh. Alexandrescu și V. Grigoras, împreună cu 145 cetățeni din zonă.)

■ Referitor la scrisoarea lui Ioan Sidor din Arad, prin care acesta solicită sprijin pentru obținerea recompensei cuvenite în urma aplicării unor invenții ale sale, C.N.S.T. ne face cunoscut: „Combinatul de prelucrare a lemnului Gherla a fost încunostințat că se face vinovată de încălcarea Legii nr. 62/1974 și art. 6 din Decretul 93/1976, urmînd a i se aplica amenzi convenite în caz că nu va trimite de urgență documentația de recompensă pentru invențiile sus-menționate.

■ Daniel Iancu din satul Lanurile, comuna Mereni, județul Constanța, ne face cunoscut că discoteca înființată de tinerii din acest sat în urmă cu trei ani în sala destinată ciubului tineretului a ajuns într-o stare jalnică, din pricina degradării la care o supun participanții la nunțile organizate la Căminul cultural cu aprobarea Consiliului popular comunal. Supunem deci atenției celor în drept acest caz.

■ Constăntina Sgondea din București, Calea Griviței 162 C, fochist la secția uzine termice din str. Cavaii Vechi nr. 5, aparținînd G.I.G.C., este surprins, și pe drept cuvînt, pentru că la data de 11 mai a.c., prezentîndu-se să-și ridice remunerația, i s-a oprit o sumă deloc neglijabilă reprezentînd „taxă de telefon”. Cum de la punctul său de lucru nu se pot efectua convorbiri telefonice la o astfel de valoare, s-a prezentat la conducere întrebînd în baza cărei legi i s-a oprit suma în cauză. Nu i s-a putut da nici un răspuns plauzibil.

■ Ministerul Muncii — Direcția generală asigurări sociale, pensii și asistență socială, ne face cunoscut că lui Dumitru Bleda din comuna Cimpulung la Tisa, județul Maramureș, în urma prezentării de către acesta a unor noi documente, i s-a recunoscut dreptul la pensie pentru vechimea în muncă legal dovedită.

■ „În urmă cu cîțiva ani aveam și noi cei din satul Vilcelele (circa 100 de case), comuna Bobilna, un autobuz care făcea, printre altele, legătura cu Cluj-Napoca. Iată însă că acum pleacă un nou autobuz din Cluj-Napoca, la ora 6 dimineața, pe ruta Igritia; pînă la noi în sat, de la capătul actualului traseu, mai sînt doar patru kilometri. Intrucît sîntem foarte mulți cu ruda în Cluj-Napoca — și invers — am dori ca traseul actualului autobuz să fie prelungit pînă în Vilcelele”. (Semnează Viorel Covaci.)

■ „Și tot referitor la circulația unor autobuze un grup de oameni ai muncii, ce-și desfășoară activitatea la întreprinderile din Orăștie, făcînd naveta pe ruta Orăștie — Costești (aproximativ 18 km), ne informează că întîmpină greutăți cu transportul, uneori trecînd zile întregi în care autobuzele în cauză nu circulă deloc: între 1 și 9 martie, de pildă, au circulat numai două zile, luna martie nefiînd însă un caz izolat. Se produce astfel întîzieri la serviciu, oamenii ajung obosiți după mersul pe jos — și sînt în jur de 800 de abonați! Se sugerează organelor I.T.A. reanalizarea distribuției autobuzelor pe acest tra-

seu, pe alte trasee (cum ar fi Orăștie — Deva sau Orăștie — Geoagiu Băi, în afara autobuzelor existente fiind și trenurile sau mijloace de transport local. (Scrisoarea este semnată de un număr de 23 oameni ai muncii de la Întreprinderea mecanică Orăștie.)

■ În legătură cu scrisoarea lui Leonard Drăghici din București, str. Băiculești 21, care solicită un loc de muncă, Consiliul popular al Sectorului 1 București ne informează că situația numitului a fost rezolvată, acesta fiind încadrat la Întreprinderea de încălziminte „Dimbovița”.

■ Pensionarul Ilie Jdeu, domiciliat în Văleni de Mureș nr. 321, județul Mureș, cumpără de la unitatea legume-fructe nr. 54 din orașul Reghin semințe de sfeclă-de-zahăr, plătiind per kilogram 83 lei. Sămînța se dovedește însă a fi de sfeclă... furajeră, ceea ce e cu totul și cu totul altceva, drept pentru care bătrînul în vîrstă de 75 de ani se prezintă la unitatea în cauză pe ziua de 12 aprilie. Este insultat, bruscat fără menajamente, pentru că în final să i se arate factura cu pricina și pe care scrie clar: „sfeclă furajeră! Care are, firește, alt preț...! Cu chiu cu vai i se restituie banii, după ce predă sămînța cumpărată inițial. Concluzia bătrînului pensionar: înșelăciune, vînzare la supra-preț, lovirea clienților.

Concluzia noastră, asupra unității respective: halal! ■ Filiala CASCOM Vilcea ne face cunoscut că numele Raveca Cilțea din Rîmnicu Vilcea, strada Alea Privighetorii, blocul 3, apartamentul 7 — care se adresase redacției noastre solicitînd sprijin în obținerea gradului de pensie legal — situația i-a fost rezolvată conform normelor în drept și în sensul celor solicitate.

■ Acum cinci ani Pătru I. Panțu, din comuna Predești, județul Dolj — astăzi în vîrstă de 25 ani — a suferit în accident, în urma căruia medicul legist i-a interzis să mai lucreze la înălțime. Precizăm că tinărul este de meserie sudor electric, absolvent al școlii profesionale. De cinci ani e convins că „este ca o iarnă grea pe capul părinților care îl țin cu mîncare și îmbrăcăminte și lucrează la C.A.P.”. Dorește sprijin în a se încadra la una din numeroasele întreprinderi craiovene unde se poate găsi un loc de sudor electric la sol; sau la oricare alta, care îl poate primi, pentru a se califica la locul de muncă în orice meserie...

■ Din partea Consiliului popular Medgidia: verificînd cele sesizate de tov. Ovidiu Stăniță din orașul Medgidia, s-a constatat că aspectele relatate revistei Flacăra sînt juste, dispunîndu-se următoarele: acoperișul locuinței acestuia va fi reparat de IGCL Medgidia; deputatul și comitetul cetățenesc din zona locuinței acestuia vor acționa mai hotărît pentru rezolvarea unor probleme de ordin gospodăresc ce s-au ivit aici; o dată cu eliberarea unor clădiri din zonă, după încetarea activității Centralei Canalului Dunăre — Marea Neagră, consiliul popular se va îngriji de repartizarea unui spațiu corespunzător pentru circumscripția sanitară nr. 3, conform solicitărilor cartierului respectiv.

■ Iana Elekes din București, strada Piatra Morii nr. 10, ne scrie: „Timpul se poate măsura aproape cu ani de cînd din magazinele muzicale au dispărut... xilofoanele. Ce facem noi, care sîntem de meserie, care am absolvit un conservator, la specialitatea percuție? Nu mai pot exersa nici în meseria mea de profesoară și nici în grupul muzical pe care-l formează împreună cu soțul meu, Mihai Elekes, nu ne putem folosi de acest instrument pe care l-am studiat 12 ani (opt ani liceu, plus patru, conservator). Unde mă pot adresa?!”

Poate că publicarea acestor rînduri ne va aduce răspunsul îmbucurător.

■ Riul Barcău — ne scrie, în numele mai multor cetățeni, Ion Ponci din comuna Suplacu de Barcău, strada Zărandului 64, jud. Bihor — izvoarele din munții Plopișului și străbate două județe înfloriitoare, curgînd pe o întindere de 180 km și străbătînd circa 30 de localități în care trăiesc înfrății de secole români, maghiari și slovaci. Mulți dintre noi am folosit apă de băut și pentru uz gospodăresc din riul acesta, parte o mai folosim și azi, mai ales cei din amonte de comuna Nușfalău. Avem un mare necaz însă: Fabrica de spirit Nușfalău deversează reziduurile din prelucrarea materialelor direct în riul Barcău, la fel și Complexul de îngrășare bovinelor.

Să sperăm că un astfel de semnal de alarmă va găsi ecoul ce i se cuvine.

■ „La cinematograful din localitatea noastră — după renovare, frumos și modern — costul unui bilet este de 6 lei, un spectacol cu o singură serie. Retineți însă că la cel mai modern cinematograful din județ — din Tulcea — prețul unui bilet este doar de 4 lei. De ce la noi, la Sulina, un film să te coste mai mult decît la Tulcea?!” (Hancerencu Mihail, strada Delinului 54, Sulina, județul Tulcea). Chiar, de ce?

■ Ministerul Muncii, Comisia centrală de pensii, referindu-se la scrisoarea lui Stelian Gh. Irimia din Cimpulung Muscel, str. Valea Unchișului nr. 3A, ne face cunoscut: situația dv. va fi reanalizată și timpul care face obiectul scrisorii va fi luat în calculul vechimii în muncă utile la pensie, intrucît înregistrarea în vechiul carnet de muncă s-a făcut cu respectarea prevederilor Decretului nr. 90/1960.

■ Institutul de proiectare pentru construcții tipizate — I.P.C.T., ne informează că în scrisoarea ing. Alexandru Ostafi din Dorohoi, publicată în Flacăra nr. 1499 din 9 martie, s-a făcut afirmația eronată că în proiectul I.P.C.T. nr. 770/1981 nu este prevăzut automat de scară pe circuitul de lumină comun al unui bloc. Acesta a fost prevăzut, suspendarea sa ținînd de cauze locale.

Facem deci convenita rectificare, sugerînd totodată autorului scrisorii respective să verifice dacă neajunsul menționat nu intră în acest caz în vîna constructorului.

■ Consiliul popular al municipiului Ploiești, Comitetul executiv: urmare scrisorii semnate de Fivi Pănescu din Ploiești, apărută în revista Flacăra din 11.05., în legătură cu neefectuarea la timp a operațiunilor legale în evidențele fiscale privind moștenitorii imobilului de la adresa str. Novac nr. 4, vă comunicăm că sesizarea s-a dovedit a fi întemeiată, dispunîndu-se operarea corespunzătoare în matricolă și rol a imobilului pe numele tuturor moștenitorilor. Inspectorul vinovat a fost sancționat cu avertisment.

■ Gheorghe Poptelecan din Satu Mare, Micro 14, Alea Jiului, bloc 5, apartament 25, ne scrie despre o situație care — dacă nu l-ar privi personal — ar putea fi socotită un bun subiect pentru o comedie cinematografică: hotărîndu-se să se însoare, depune încă din ianuarie a.c., la secretariatul Liceului industrial nr. 4 din localitate, o cerere prin care solicită închirierea cantinei pentru data de 21 iulie, în vederea ceremoniei căsătoriei... Cererea îi este aprobată. Apoi se revine, data solicitată fiind oțerită altor solicitanți. Omul nostru insistă, e de acord chiar cu altă dată, dar cit mai aproape de 21 iulie, este firesc, și-a aranjat și el concediul, soșirea invitațiilor etc. Ajunge chiar la Consiliul popular municipal, cei de aici îi dau dreptate — directorul liceului continuă însă să se opună, ba auzînd că a intervenit și consiliul în favoarea lui Poptelecan, îi spune direct: „cît sînt eu director, tu nu faci nuntă aici!”

Foarte bine, dar alții de ce pot?

■ Consiliul popular al Sectorului 2 București ne informează că scrisoarea lui Mihai Badea, domiciliat în strada Șipea nr. 26 — care solicită un loc de muncă — a fost rezolvată în mod favorabil, acesta fiind repartizat la Cooperativa „Arta aplicată” ca primitor-distribuitor, unitate care a fost de acord cu încadrarea sa în muncă.

■ „Vă aduc la cunoștință fapta de cinste și omenie de care a dat dovadă tovarășul sectorist al Sectorului 4, Neagu Ion, care manifestînd înțelegere și făcîndu-și cu onoare datoria a depistat un infractor care mi-a furat butelia de aragaz. Aș vrea să-l mulțumesc încă o dată și pe această cale”. (Semnează: Marfa Profim, str. Mitropolii Nifon nr. 3, Sector 4, București.)

■ Locuiesc în București, intr. Odobesti nr. 4, bloc V. 10, ap. 43, Sectorul 3. Domiciliul în apartamentul sus-menționat de 6 ani, și spre surprinderea mea, la numai un an de la mutare s-a dispus reparația generală a terasei (eu, una, locuind la ultimul etaj nu constatasem nici o fisură sau scurgere la tavan!). Reparația s-a făcut pe timp de iarnă, și de atunci au apărut necazurile: apa adunată la ploaie sau zăpadă se scurge și se prelinge pe pereți, inginerul însărcinat cu lucrarea a încercat să remedieze necazurile noastre, nereușind însă nimic pînă în ziua de astăzi (Sofia Turnu).

■ „Subsemnata Mastan Ilesman, domiciliată în București, strada Belciugatele nr. 9, vă rog să mă ajutați în următoarea situație. Pe 31 mai a.c. mi-am pierdut copilul, Veli Ilias, în vîrstă de 4 ani, în magazinul Big Bereni. Era îmbrăcat cu un tricou galben, pantaloni verzi cu albastru, era desculț și cu căpul gol. Copilul știe mai bine turcește decît românește și răspunde la numele de Ilias. Rog pe cine l-a găsit să ne dea de veste sau să anunțe Circumscripția de miliție nr. 5 din Sectorul 4”.

■ Tânasea Dinu din București, strada Maliuc nr. 6, ne relatează o situație care, dacă se confirmă, trebuie pusă la punct. La Farmacia nr. 26 din Colentina 1 s-a încetățenit obiceiul de a servi un singur lucrător, ceilalți, fie că servesc cafeaua în laborator, fie că stau de vorbă, în particular, cu vizitatori din afară. Așa se face că aici sînt veșnice cozi, la care, să nu uităm, stau oameni bolnavi sau membri ai familiilor acestora.

■ Velicu Dumitru din București, strada Becatei nr. 3, Sectorul 3, s-a adresat revistei, la mijlocul lunii aprilie, cu o scrisoare de bun-simț în care prezintă situația, deloc roză, a locuinței sale. Stă la proprietar, care, la rîndul lui, stă la bloc. Au fost aduși în această casă și alți chiriași certați cu normele conviețuirii comune. El este muncitor la Uzinele „23 August” de prin 1964 — motiv pentru care a solicitat locuință la stat, nemaisuportînd situația locativă actuală. Ce ne răspunde Consiliul popular al sectorului 3? Că proprietarul, Alexandru Mihai, a fost somat să ia măsuri urgente pentru repararea imobilului, în caz contrar, urmînd sancțiuni repetate. Cum blocul, din cite am înțeles, a fost propus pentru demolare, sperăm să se găsească o soluție favorabilă și pentru acest om care încă de pe vremea fostului raion V. I. Lenin are buletin de București, dar nu are casă!

■ Consiliul popular județean Gorj: „Privînd rezultatul cercetării scrisorii lui Alexandru Nută din comuna Brănești, vă comunicăm: seful secției S.M.A. Brănești, Manea Constantin, a săvîrsit, în cea mai mare parte, faptele semnalate. A cumpărat de la gara C.F.R. Turceni ciment pe care l-a plă-

tit ca reziduuri... parte din cantitate folosind-o în gospodăria proprie; a luat, fără să plătească, fier beton rezultat din dezafectarea unui solar al C.A.P.; a transportat o remorcă de balast din prundul Jiului fără forme legale. Fapte pentru care i s-a aplicat amendă contravențională. De reținut că la sesizarea făcută la timpul respectiv de organele de miliție din comună nu s-a luat nici o măsură”. Abia acum, pe urmele sesizării pornite de la revistă, s-au tulburat adîncurile acestui caz.

■ Locatarii blocului R 27 (Soseaua Colentina nr. 5 și al blocului nr. 31 din str. Mașina de Pline nr. 6 roagă edilul Sectorului 2 ca în măsura posibilităților să dispună asfaltarea străzii Turmelor — stradă de legătură între Soseaua Colentina și Mașina de Pline — deoarece traficul intens de tramvaie și camioane grele provoacă zgomot, praf și mai ales trezări puternice care degradează imobilele.

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Posta redacției

Sinj Eliade — Foltești (Galați): Au dreptul la pensie pentru pierderea capacității de muncă și elevii, ucenicii și studenții care au suferit un accident în timpul efectuării practicii profesionale. Dv. ați avut accidentul de cale ferată în afara practicii profesionale. ■ Vasile Cosmincanu — Cimpina: În decretul la care vă referiți este prevăzut că, indiferent dacă plata pentru activitatea remunerată cu ora se face lunar sau trimestrial, pentru stabilirea drepturilor de alocație se ia în considerare venitul rezultat din retribuția tarifară de încadrare și din plata cu ora aferentă lunii respective. ■ Mihai Gescu — București: Dacă în cursul anului calendaristic pentru care se acordă concediul, ați trecut dintr-o funcție cu caracter didactic într-o alta fără caracter didactic și aveți vechimea neîntreruptă în muncă veți primi concediul în raport cu vechimea în muncă. ■ Mihai Ciocîrșă — Timișoara: Pentru membrii CAP nu se poate constitui vechimea pe bază de matorni ci totalitatea anilor în care cooperatorul a realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală. ■ Vasile Dragoș — Sibiu: Nu există o asemenea dispoziție. ■ Constantin Badea — Costești (Arges): Nu vi se poate face reducere pe impozite, deoarece ați dv. cit și soția sînteți pensionari de stat. ■ Teodor Motaru — Găvoajdia (Timiș): Scutire de pază obștească se acordă pentru persoanele în vîrstă de peste 65 de ani, înapți medical, militari, iar pentru cazuri deosebite numai cu aprobarea adunării cetățenilor din localitate. ■ Constantin Bunoiu — Craiova: Scrieți-ne ce necaz aveți. ■ Tudor Dobre — Rm. Vilcea: Vă interesează la inspectoratul școlar. ■ Gheorghe Moroșoi — Iași: În situația că ați fi încadrat în gradul I sau II de invaliditate. ■ Aurel Popescu — Pucioasa: Dreptul de alocație de stat pentru copii se stabilește și se plătește de unitatea la care ați lucrat înainte de încorporare. Unitatea avea obligația să stabilească acest drept începînd cu prima zi a lunii următoare depunerii cererii. ■ Boris Pavalache — Hirșova: Obținerea pensiei de întreținere de către fiica dv. de la fostul soț este de competența organelor juridice.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Pasărea paradisului își desface aripile

UNIVERS

● Perpetuum mobile și circulația rutieră ● Adevărul este indivizibil ● Sistemul de valori și generațiile ●

Virte tehnologice

O destul de neașteptată relație este făcută pentru a pune în evidență rolul tehnologiei în determinarea schimbărilor în societate. Un lanț, o catenă de această factură ar arăta astfel: dorința umană — inovația vizibilă — schimbări în funcțiile ambientale — inovația invizibilă — o dorință nouă — inovația vizibilă —... Pentru ilustrare se apelează la exemplul unei familii japoneze ipotetice. Ea reușește un virstnic la peste 80 de ani, pe fiul, nepotul și pe strănepotul său. Când bătrînul era copil, trenul nu fusese încă inventat. La acel timp nu exista, nu era o altă posibilitate de a te deplasa de la Edo, Tokio de astăzi, la Kyoto, decît apelînd la palanchin. Drumul dura cam o lună. Când băiatul a devenit adult, pe calea ferată alerga deja prima locomotivă și distanța dintre Osaka și Tokio putea fi parcursă numai în două zile. Pentru ochii, pentru experiența lui, era vorba de un vehicul extrem de rapid, în comparație, firește, cu palanchinul tradițional. Ajuns la etatea numită de obicei între două virte, el urmărea trenurile express care mer-

geau între Tokio și Osaka, parcurgînd această distanță într-o singură noapte. De bună seamă, un vehicul extrem de rapid. La bătrînete a apucat să vadă noul drum Tokaido Road, să asiste, să parcurgă eventual aceeași distanță în numai trei ore. Pentru bătrînul în cauză este vorba, fără doar și poate, de un vehicul incredibil. Pentru fiul său, care nu apucase experiența palanchinului avea impresia că locomotiva asupra căreia a deschis ochii, mergînd, făcînd două zile de la Tokio la Osaka, este un vehicul normal, că trenul express și noul drum Tokaido era foarte rapid, dar găsea, în același timp, că a fi călătorit cu palanchinul ar fi fost mult prea încet. Nepotul a avut sansa să pricieapă ce este în jurul său cînd trenul express fusese pus în funcțiune între Tokio și Osaka, avînd nevoie de o noapte pentru a lega cele două orașe între ele. Deși pentru el Tokaido Road este o linie rapidă, găsește ca obișnuit trenul care îți răpea o zi și o noapte; cit despre palanchin, fără discuție, era cel puțin bizar. Cînd se naștea strănepotul, linia nouă Tokaido se găsea deja în operație și faptul că avea nevoie doar de trei ore pentru a merge de la Tokio la Osaka nu avea de ce să-l surprindă.

Într-o anchetă difuzată de televiziunea japoneză, două grupuri de virte diferite au fost puse în fața aceleiași întrebări: Sînteți satisfăcuți de societatea de azi? În primul grup, al tinerilor de 20 de ani, răspunsul a fost în proporție de 80 la sută: Nu! În celălalt grup, al persoanelor de 40 de ani, răspunsul a fost afirmativ. Continuînd investigația, telereporterul a întrebat „De ce?” În grupul tinerilor s-a răspuns evasiunanim: Nu știu. Comentariul care însoțește această situație atrage atenția asupra unei posibile relații. Generația mai în vîrstă tînde să conserve valorile dobîndite în cursul perioadei de dinainte de război. Sistemul de apreciere al generației tinere este mult mai elastic decît al celor anterioare. Tinerii au locuit și trăiesc într-o ambianță de inovație tehnologică. Pentru ei condițiile de mediu s-au schimbat continuu, așa încît standardul de valori nu a căpătat fixitate, pietrificare Dimpotrivă, ceea ce ar părea acum definitiv, miine poate fi substituit printr-un nou sistem de valori. Diversificarea temelor de apreciere sau existența unor sisteme diferite reprezintă, în fapt, o trăsătură caracteristică a societății moderne. Cum aceasta este legată de noutatea tehnologică, tendința poate fi și mai expresă în viitor.

Roza vinturilor Octavio Paz (Mexic)

O femeie cu unduiri de riu

O femeie cu unduiri de riu
Cu transparente gesturi de apă
O fată de apă
În care să citești cele ce trec și-s
fără întoarcere
Puțină apă unde ochii beau
Unde buzele ar bea dintr-o singură
suflare

Copacul norul fulgerul
Pe mine insumi și fata

Proverbe

Un spie intruchipează toate grînele
O pană e-o pasăre cîntătoare plină
de viață
Un om din carne și sînge e-un om
alcătuit din vis
Adevărul este indivizibil
Tunetul anunță faptele fulgerului
O femeie visată rămîne vesnic
încarnată în făptura iubită
Copacul somnolent vestește oracole
verzi
Apa vorbește fără conținere și nu
se repetă
Pe cîntarul pleoapelor somnul nu-i
povară
Pe cîntarul unei limbi cuprinse de
febră
Pe limba femeii care spune da
vieții
Își desface aripile pasărea
paradisului

Scrijelare

Cu o bucată de cărbune
Cu creta mea fărîmată și cu
creionul meu roșu
A serie numele tău
Numele gurii tale
A desena picioarele tale
Pe zidul nîmănil
Pe ușa interzisă
A grava numele ce-l poartă
trupul tău
Pînă ce lama cuțitului meu
Sîngerează
Și piatra țipă
Și zidul respiră ca un piept

În românește de
PETRE STOICA ■

NEAGU UDROIU ■

După PANORAMA — Polonia

Arcente din lume

În boxă: războiul atomic

Cuția Pandorei s-a deschis deasupra Nevadei și din ea au loșit 102 ciuperci otrăvite instalîndu-se pe cer și îmboînăvind pămîntul oamenilor și oamienii. Iată cum s-au petrecut lucrurile. Între anii 1951 și 1962 au fost făcute să explodeze la Yucca Flats, în Nevada, la 160 kilometri nord de Las Vegas, 102 bombe atomice.

Acest „foc de artificii” a putut fi contemplat din locuințele proprii de către toți locuitorii din Nevada, din sudul statului Utah și din nordul Arizona. Oamenii au privit spectacolul fără să se poată apăra, neputincioși și îngroziți în fața cortinei de nori groși de praf, generați de exploziile atomice, nori ce le ascundeau cupola albastră a cerului.

Primii care s-au alarmat au fost crescătorii de oi. Deodată mii de oi au pierit în mod inexplicabil. După oi — oamienii. Familii întregi au fost doborîte de cancer.

În acea perioadă, anul 1954, o echipă de filmare turna un film („Cuceritorul”) la frontiera dintre Utah și Nevada. Nouăzeci și unu de membri ai echipei s-au îmbolnăvit de cancer, dintre care 46 au murit. Printre cei morți se află și John Wayne și Susan Hayward. Contabilitate cumplită de care ar trebui să țină seama puternicii lumii, cei care se joacă cu armele.

Este adevărat că după mai bine de douăzeci de ani de la Interzicerea experiențelor nucleare atmosferice, guvernul american a apărut în boxa acuzațiilor, în procesul de la Salt Lake City, ca urmare a celor 1192 de plingeri. Este adevărat că guvernul a fost obligat să plătească suma de 2.600.000 de dolari familiilor a nouă victime astăzi decedate și a unuia încă în viață, numai că sănătatea oamenilor, liniștea, fericirea lor nu se cumpără cu bani.

Dar — consideră „L'Express” — guvernul american nu este singur pe banca acuzațiilor. Un trib de aborigeni din Australia a fost aproape în întregime distrus de experiențele atomice britanice care au avut loc în deșertul australian în cursul anilor '50.

O privire aruncată în lume îți limpezește un gînd: necesitatea formării unei instanțe supreme a oamenilor care să-i judece pe cei care au uitat că aparțin speței umane și vor să-și distrugă semenii.

De fapt, în boxă e războiul atomic!

Grefa propriei măduve

Oameni distruși cu bună știință, oameni vindecați cu multă trudă! După opt luni de chin, Thierry, în vîrstă de

22 de ani, s-a eliberat de coșmar: grefa propriei măduve osoase l-a permis să învingă leucemia avansată de care suferea. Autogrefa — metodă nouă de tratament folosită de dr. Gérard Duhamel și echipa sa, în tratarea leucemiilor avansate — dă rezultate îmbucurătoare.

Datorită unei tehnici noi de preparare a grefei, prezentată la spitalul Saint-Antoine din Paris, 12 bolnavi sînt pe cale de vindecare. După paisprezece luni de tratament, singele celui mai vechi pacient nu mai conține celule tumorale.

Așadar, o nouă speranță, lîngă toate ale lumii și lîngă cele izvorîte din genul românesc.

Reabilitarea piinii

Zilele frumoase ale primăverii și ale verii atrag după ele dorința de a slăbi, de a arăta bine. În acest scop se reduce cantitatea de mîncare, mulți elimină complet sau aproape, din alimentație, piinea. Ei bine, piinea cea de toate zilele, rivnita piine, este reabilitată de către doctorul Soubiran care spune că pentru a fi sănătoși trebuie să consumăm piine în fiecare zi.

Citîndu-i pe profesorii Gounelle de Pontanel și Prandini-Jarre, dr. Soubiran arată în „Jours de France”, din iunie 1984, că rația zilnică de piine trebuie să fie între 250 și 400 g în funcție de vîrstă și de tipul de activitate. Profesorul Henri Bour, directorul Institutului de dietetică Hôtel-Dieu din Paris, se pronunță și el în favoarea piinii, aliment generator de energie și echilibru, factor regulator al metabolismului și energiei.

În mod paradoxal, excesul de greutate este legat în bună parte de faptul că nu se consumă suficientă piine. Explicația pe care o dă doctorul Soubiran este următoarea: în timpul mesei piinea ia locul unor alimente egale ca greutate și volum dar cu mult mai multe calorii. Apoi, mîncînd piine se va consuma mai puțină carne sau mai puține grăsimi, fără riscul denutriției.

Piinea albă favorizează regularitatea tranzitului digestiv iar piinea cu țărițe este utilă celor care suferă de constipație.

Folosiiți, deci, piinea ca însoțitoare a altor alimente sau chiar pentru ea însăși ca prim fel de mîncare.

Ceea ce trebuie însă cunoscut de către toți cei care mîncînc piine este că piinea trebuie bine mestecată fiindcă saliva favorizează digestia amidonului din piine și se evită astfel balonările atît de frecvente sau senzația aceea de greutate la stomac.

Mîncăți deci piine și în sezonul cald fără teama de a vă pierde linia, dobîndînd în schimb vitamine, energie, sănătate. Firește, ce e mult nu e bun, nici în cazul piinii.

ELENA GRECESCU ■

DE PE TOATE MERIDIANELE

Mult doritul „flux continuu”

Specialiștii în circulația rutieră din marile orașe au visat todeauna la crearea unui sistem ideal care să permită un flux continuu, altfel spus, la o asemenea organizare a transporturilor încît automobilele să treacă prin toate intersecțiile fără a se opri la stopuri. Așa, de pildă, încă din 1925 s-a făcut un asemenea experiment în Piața Potsdam din Berlin, dar fără succes, fapt care a permis unei reviste din capitala germană să caracterizeze încercarea drept „haos roș galben-verde”. În cele din urmă s-a ajuns la concluzia — cel puțin așa susțin unii specialiști austrieci, ale căror opinii au fost publicate de revista vieneză Presse — că sistemul fluxului continuu în circulația rutieră este irealizabil, un fel de perpetuum mobile sui-generis. Organizarea circulației în orașele importante, și nu numai acolo, a devenit o știință, și încă una foarte complexă, a cărei bază o constituie fizica și al cărei limbaj este matematica. Pentru a-și însuși toate datele acestei științe, unui singur om i-ar trebui mai bine de 300 de ani. Din această cauză, de această știință se ocupă nu o singură persoană, ci echipe întregi. După îndelungi căutări, formula fluxului, continuu a fost găsită: $T=7, 2pxV$, unde T înseamnă distanța dintre două intersecții, p — ciclul complet al semaforului (de la verde la roșu și înapoi), iar V — viteza de deplasare. Însă o asemenea formulă poate fi pusă în aplicare numai în jocurile mecanice pentru copii. Pentru că în practică, în orașele deja existente — și specialiștii pe acestea le au în primul rînd în vedere — niciodată distanța dintre intersecții nu este aceeași, iar în ceea ce privește viteza, oricît de strict ar fi limitată, mașinile întotdeauna se vor abate de la ea, fie și numai în sensul încetîririi, cînd cineva dorește să oprească ori să vireze. Însă și în ipoteza că s-ar construi orașe după schema trebuitoare fluxului continuu (distanțe egale între intersecții, lățimi egale ale străzilor etc.), tot nu s-ar ajunge la mult visata

circulație fără oprire, avînd în vedere că și cea mai simplă intersecție are nu mai puțin de 52 de factori de risc.

Clinică pentru zburătoare

În sala de așteptare a clinicii medicului veterinar Tatzuhiro Takahasi, din capitala niponă, nu e niciodată liniște. Trițuri, ciripituri, cîrițuri, coteodăcirii ș.a.m.d. se aud în permanentă. Pentru că toți pacienții veterinarului sînt păsări. O asemenea instituție medicală specializată pentru pacienți cu penne este deocamdată, după cum ne informează „Unserer Zeit” din Düsseldorf, unică în Japonia. Crearea acestui mic așezămint destinat vindecării penatelor, înfăptuită cu 21 de ani în urmă, a fost determinată de dragostea pentru păsări a medicului. În tinerete a fost o vreme bolnav, fiind internat în spital timp de patru ani de zile. În camera lui din spital erau cîteva cuști cu păsări. După cum afirmă Takahasi, tocmai ele l-au ajutat să-și mențină moralul, să se vindece. Iar el s-a hotărît să se dedice vindecării acestor prieteni ai omului. În prezent, la clinica lui Takahasi sînt aduse zilnic între 50 și 100 de păsări, din toate colțurile țării. Uneori nimeresc pe masa lui de operație și păsări sălbatice, pe care, după ce le vindecă, le lasă în libertate.

O țigară pentru un dînt

Că fumatul duce la deteriorarea danturii, la pierderea dinților se știe demult. Mai puțin cunoscut este faptul că efectul dăunător al tutunului se manifestă cu mai multă putere la femei, în comparație cu bărbații. Specialistul american G. Daniel, care a studiat această problemă vreme îndelungată, a ajuns la concluzia că femeile de vîrstă mijlocie ar putea avea dinții într-o stare mult mai bună dacă ar renunța încă din tinerete la fumat. Potrivit rezultatelor la care a ajuns G. Daniel în urma cercetărilor făcute, dintre nefumătoarele care au depășit 50 de ani doar un sfert au nevoie de lucrări dentare (punții, proteze ș.a.), în timp ce la femeile care fumează, din aceeași categorie de vîrstă, proporția celor ce recurg la lucrări este de mai bine de 50 la sută.

ION D. GOIA ■

Față de Mercedesul pe lîngă care trece, biciclistul realizat de cei doi tineri vest-germani prezintă avantajul că nu are nevoie de nici un strop de benzină.

MULT SUCCES FOTBALIȘTILOR NOȘTRI LA EUROPENE!

Hai, hai România!

După meciurile de verificare din Italia, ambele câștigate, fotbaliștii tricolori s-au deplasat în Olanda, la Sittard, pentru un ultim stagiu de pregătire înaintea europenilor. Ei au mai susținut o partidă-test, pe care au pierdut-o (1-2) în fața proaspetei campioane a Belgiei, Beveren, dar rezultatul (ca și celelalte) a contat mai puțin. Față de echipele italiene, apropiate ca stil de naționalele Spaniei și Portugaliei, Beveren a jucat mai în forță, mai avântat, această manieră de a trata adversarul semănând cu cea a selecționatelor vest-germane, meciul respectiv părind o bună repetiție generală înaintea confruntării de la Lens.

Plecași cu 24 de jucători, antrenorii Lucescu și Rădulescu au restrâns lotul la 20, cifră care permite regulamentul campionatelor europene. Ei au optat pentru cel de mai jos, renunțând la Geolgău (neretăcut), Mateuș, Balint și Lăcătuș. Astfel, după Balaci, consemnăm încă o absență de marcă, cea a lui Geolgău, autorul golului calificării de la Bratislava! Nu ne rămâne decât să sperăm că lipsa celor 2 va fi suplinită de ceilalți și că, în ultimă instanță, ea nu se va resimți în jocul echipei.

La această oră, din câte știm, la Sittard pregătirile sînt pe punctul de a se încheia. Începînd de duminică, lotul tricolor va trece în Franța. Pentru partida cu Spania, de la Saint Etienne, el urmează să stea într-o localitate de lângă Lyon, la Chasse sur Rhône. După care, în 15 iunie, va pleca spre Lens, avînd ca loc de cazare Hotelul „France” din Beuvry. Înaintea meciului cu Portugalia jucătorii noștri vor locui nu departe de Nantes, la Carquefou.

Silviu LUNG
născut la 9 noiembrie 1956
1,94 m, 66 kg
18 selecții în națională

Dumitru MORARU
8 mai 1956
1,85 m, 83 kg
26 A

Vasile IORDACHE
9 octombrie 1950
1,82 m, 78 kg
24 A

Mircea REDNIC
9 aprilie 1962
1,75 m, 66 kg
26 A

Nicolae NEGRILĂ
23 iulie 1954
1,70 m, 69 kg
19 A

Costică ȘTEFĂNESCU
26 martie 1951
1,78 m, 77 kg
52 A

Gino IORGULESCU
15 mai 1956
1,91 m, 86 kg
30 A

Ion ANDONE
1 septembrie 1961
1,85 m, 76 kg
19 A

Ion ZARE
11 mai 1959
1,84 m, 79 kg
1 A

Nicolae UNGUREANU
11 octombrie 1956
1,71 m, 72 kg
24 A

Mircea IRIMESCU
13 mai 1959
1,78 m, 78 kg
4 A

Gheorghe HAGI
5 februarie 1965
1,73 m, 70 kg
9 A

Marcel CORAȘ
14 mai 1959
1,82 m, 90 kg
13 A

Marin DRAGNEA
1 ianuarie 1956
1,77 m, 75 kg
debutant

Ladislau BÖLÖNI
11 martie 1953
1,78 m, 73 kg
73 A

Aurel ȚICLEANU
20 ianuarie 1959
1,76 m, 70 kg
36 A

Michael KLEIN
10 octombrie 1959
1,77 m, 76 kg
29 A

Romulus GABOR
14 octombrie 1961
1,76 m, 74 kg
25 A

Rodion CĂMĂTARU
22 iunie 1958
1,89 m, 88 kg
37 A

Ionel AUGUSTIN
11 octombrie 1955
1,76 m, 70 kg
28 A

Totul despre adversari

14 iunie, Saint Etienne

IN ACEST ORAȘ, SITUAT ÎN CENTRUL FRANTEI, LA 460 km DE PARIS, TRICOLORII VOR SUSȚINE MECIUL DE DEBUT. DE LA ORA 20.30 (21.30 LA BUCUREȘTI), EI VOR ÎNTILNI PE STADIONUL „GEOFFROY GUICHARD” (CAPACITATE 52 213 LOCURI).

Spania

O echipă calificată la noroc (ca să nu zicem altfel?), dar care a arătat o surprinzătoare creștere de formă în ultimele săptămîni, cîștigînd detașat în fața Elveției (4-0), în deplasare, și terminînd la egalitate cu Ungaria (1-1), la Budapesta. Una din explicațiile acestui reviriment, după „catastrofa națională” din 1982 (cînd, reamintim, Spania a dezamăgit în calitate de gazdă a El Mondialului), se leagă de numirea antrenorului Miguel Munoz. Echilibrat, prietenos, acesta a pornit la reconstruirea naționalei și a reușit încă mai mult: s-o apropie de marile cluburi, cele care fac „lezea” în fotbalul iberic. Cu numai 8 „mondiali”, între care doar 4 titulari (Arconada, Camacho, Gordillo și Santillana), el a izbutit să pună bazele unei, ca să-l cităm, „foarte bune echipe, care poate atinge la Euro '84 foarte departe”. În ciuda faptului că, la Budapesta, l-a pierdut (accidentat grav) pe vîrf de atac Rincon (Betis Sevilla),

înlocuît ulterior cu tînărul (21 de ani la 22 iulie) Butragueno de la Real Madrid.

E aproape sigur, susțin comentatorii, că Munoz va alinia la Saint Etienne următoarea garnitură: Arconada (Real Sociedad) — Urquiaga (Athletic Bilbao), Goicochea (Athletic Bilbao), Maceda (Real Madrid), Camacho (Real Madrid) — Senor (Saragossa), Victor (C.F. Barcelona), Gallego (Real Madrid), Gordillo (Betis Sevilla) — Carrasco (C.F. Barcelona), Santillana (Real Madrid). Un „11” fără discuție redutabil (dar nu de neînvinș!), în care Arconada (30 de ani, record de selecționări, 55 A) e socotit „unul dintre cei mai „siguri” portari din Europa, iar „turnurile” Goicochea (1,81 m) și Maceda (1,80 m, 1,89 m) capabile să respingă toate atacurile aeriene. La mijloc, micuțul Senor (1,67 m, 67 kg) pare a fi „creierul”, Gallego organizatorul, Victor (acesta fiind, ca și în cazul lui Roberto, prenumele, numele de familie fiind tot Munoz) omul de marcaj, iar Gordillo (47 A) „spărgătorul”. Atacul va rămîne în seama „bătrînului” Santillana (32 de ani), „una dintre cele

mai bune lovituri de cap din Europa” (France Presse) și a rapidului Carrasco. Cum apreciază specialiștii, jocul ibericilor, și ei, reamintim, campioni continentali în 1964. Ei trec, la capitolul calității, rigoarea defensivă, forța fizică, ambiția și tehnicitatea mijlocașilor. La minusuri: lipsa de experiență a unor titulari și, atenție, ten-

dința către durități! Munoz declara recent: „cel mai puternic adversar din grupă? Formația României, prima pe care o vom întîlni, mă neliniștește pentru moment. Firește și R.F. Germania. Cît despre Portugalia, după o criză profundă, a revenit la un nivel înalt. Dar eu sper să ne calificăm în semifinale. De-acolo totul va fi posibil”.

17 iunie, Lens

PE STADIONUL „FELIX BOLLAERT” (51 098 LOCURI, ÎNTRE CARE 40 000 ACOPERITE) DIN LENS, IMPORTANT CENTRU MINIER AFLAT LA 200 km NORD DE PARIS, REPREZENTATIVA DE FOTBAL A ROMÂNIEI VA AVEA CA ADVERSAR, DE LA ORA 17,15 (ORA LOCALĂ)

R. F. Germania

Cea mai titrată dintre participantele la Euro '84, dublă campioană mondială (1954, 1974) și europeană (1972 — Belgia, 1980 — Italia), nu se află, susțin specialiștii, în forma de altădată. Echipele vest-germane de club au părăsit mai devreme ca oricînd competițiile continentale, iar Jupp Derwall, succesorul (din 1978) al lui Helmut Schön la cirna naționalei, pare să aibă probleme. Deși palmaresul lui e bogat (un titlu european și o finală mondială, în 1982), are destui inamici și co-

mentatorii sînt de acord că un eșec în Franța îl va costa postul! I s-a reproșat mai ales lipsa de fermitate în raport cu „familuțele” apărute în sinul reprezentativei (frații Rummenigge, frații Foerster, „veteranul” Stielike ș.a.), dar Derwall n-a aplecat urechea și a continuat să acorde credit „vechii gărzi”, convocînd pentru Paris un lot cu nume, în care singura excepție se numește Falkenmayer (Eintracht Frankfurt), debutant.

(Continuare în pag. 21)

• OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu. PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanițoia, Ilie Purcoru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Lionel Nițescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef 2002. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfr București, Calea Griviței nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU